

2024

De kracht van cultuur

Cultuurvisie gemeente Purmerend 2024 – 2032

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding	5
1. De waarde van cultuur	7
De maatschappelijke waarde van cultuur	7
De economische waarde van cultuur	9
De intrinsieke waarde van cultuur	11
2. Een toegankelijk cultureel aanbod	11
De culturele codes	12
Een toegankelijk cultureel aanbod	13
Cultuurdeelname door inwoners met geldzorgen	14
Een inclusief cultureel aanbod	15
Cultuureducatie	16
De maatschappelijke bibliotheek	17
3. Een toekomstbestendig cultureel aanbod	20
Vrijwilligers in het culturele veld	20
Nieuwkomers	22
Samen museaal sterker	22
Theater- en podiumaanbod Purmerend	24
Actieve cultuurbeoefening	26
Festivals onder druk	27
Stelselwijziging lokale omroep	29
Passende huisvesting	30

4. Een verrassend en zichtbaar cultureel aanbod	32
Zichtbaarheid	33
Kennisdeling en samenwerking	35
Kunst in de openbare ruimte	38
Gezamenlijke communicatie en promotie	39
Financiële paragraaf	40
Ter afronding	42
Bijlage I – Uitvoeringsagenda 2024-2027	43
Bijlage II – Overzicht van de betrokken (culturele) partners	44
Bijlage III - Onderzoeksrapport 'Beleving van kunst en cultuur'	46

Voorwoord

Verrassend, essentieel, voor iedereen, kwaliteit en verbindend. Dit is slechts een greep uit de reacties die we hebben ontvangen op de vraag 'welke woorden omschrijven cultuur in de gemeente Purmerend het beste'. Daar zou ik graag aan willen toevoegen passie, want het enthousiasme waarmee culturele activiteiten door en voor onze inwoners worden georganiseerd en waarmee cultuur in onze gemeente wordt beoefend is hartverwarmend en goud waard.

Zoals voormalig staatssecretaris Uslu ooit zei: "Zonder cultuur zijn we geen samenleving, maar een groep individuen die naast elkaar leven. Cultuur zorgt voor verbinding."

Maar wat is cultuur precies? Cultuur is een veelomvattend begrip. Het gaat over muziek, beeldende kunst, theater, film en architectuur. Maar cultuur verwijst ook naar tradities, normen en waarden. En wat voor de één cultuur is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. En dat is meteen ook het mooie aan cultuur: cultuur geeft betekenis, roept emoties op, daagt uit tot een gesprek en geeft kleur aan het leven.

In deze cultuurvisie wordt met 'cultuur' vooral verwezen naar het aanbod dat Purmerend in de verschillende kunstdisciplines te bieden heeft. In deze cultuurvisie presenteren we onze culturele ambities voor Purmerend. Daarbij maken we geen onderscheid tussen gesubsidieerd of niet, en zijn er zowel voor de culturele organisaties, zoals de theaters en musea, als voor de verenigingen kansen benoemd.

Cultuur is van groot (maatschappelijk) belang. Het is dan ook mooi om te zien dat een overgrote meerderheid van onze inwoners het belang van cultuur onderstreept. Uit een enquête die is uitgezet onder de inwoners blijkt dat ruim 80% van onze inwoners aangeeft dat het belangrijk is dat er in Purmerend en De Beemster een bloeiend cultureel leven is. Inwoners moeten de mogelijkheid hebben om zelf actief cultuur te beoefenen en alle inwoners moeten culturele activiteiten kunnen bezoeken in de gemeente. 85% van de inwoners vindt het bovendien belangrijk dat de gemeente bijdraagt aan cultuur.

Een goede basis om met elkaar verder te werken aan een toekomstbestendig, zichtbaar en bij inwoners bekend cultureel aanbod. De basis moet goed zijn, maar er moet ook ambitie zijn. Hierover hebben we de afgelopen maanden met onze inwoners, het culturele veld, maar ook andere (maatschappelijke) partners van gedachten gewisseld. Dat heeft geleid tot deze breed gedragen en gezamenlijke cultuurvisie voor Purmerend.

De cultuurvisie is slechts het begin. In de samen met onze partners opgestelde uitvoeringsagenda staan vele activiteiten en acties benoemd om de komende jaren samen met al onze vrijwilligers, verenigingen en organisaties te blijven werken aan een bloeiend, aantrekkelijk en inspirerend cultureel aanbod. Er gebeurt in onze gemeente al heel veel moois op het gebied van kunst en cultuur. Laten we daar trots en zuinig op zijn en samen verder bouwen!

Inleiding

Cultuur kan veel betekenen voor uiteenlopende opgaven in het maatschappelijke domein door ontmoeting en dialoog te stimuleren, eenzaamheid te bestrijden en bij te dragen aan het versterken van sociale netwerken rondom de inwoners.

Daarnaast levert cultuur een belangrijke bijdrage aan zowel de fysieke als mentale gezondheid van inwoners; het biedt ontspanning, helpt mensen te reflecteren en verwerken en heeft bovendien een overduidelijke positieve impact op het vergroten van het zelfvertrouwen. Cultuur is ook essentieel voor het creëren van een goed vestigingsklimaat voor inwoners en ondernemers. Dat vraagt om een actuele cultuurvisie met bijbehorend ambitieniveau.

Deze cultuurvisie gaat over wat we willen bereiken op het gebied van kunst en cultuur. Maar het laat ook de kracht van cultuur zien die we al hebben. Als gemeente willen we deze kracht behouden en waar het kan versterken. Er spelen ontwikkelingen die zorgen voor nieuwe kansen, maar er zijn ook uitdagingen. Voor meerdere beleidsvelden is beleid vastgesteld of in ontwikkeling. Ook daarin is de waarde van cultuur verankerd. De passages uit die beleidsplannen worden niet herhaald, maar wel wordt verwezen naar deze plannen. Hierbij is onder meer te denken aan de recente jeugdnota 'Samen leven', het armoedebeleid, de sportvisie en de onderwijsagenda.

Kortom, 'de kracht van cultuur' is onmisbaar in onze gemeente. In deze cultuurvisie wordt nader ingegaan op het belang van cultuur voor gemeente Purmerend en haar inwoners, maar staat ook een toekomstbestendig en sterk cultureel veld centraal. Hoe zorgen we ervoor dat cultuur ook in de toekomst voor alle inwoners toegankelijk, bereikbaar en aantrekkelijk blijft? De cultuurvisie leidt tot een gezamenlijke uitvoeringsagenda voor de komende 4 jaar waarin concrete doelstellingen en acties staan om te komen tot een bloeiend, aantrekkelijk en toekomstbestendig cultureel aanbod voor onze inwoners en bezoekers.

Totstandkoming

De cultuurvisie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met culturele partners en verenigingen in Purmerend en De Beemster. Er hebben meerdere sessies en diverse gesprekken plaatsgevonden, waarvan de input is verwerkt in deze cultuurvisie en bijbehorende uitvoeringsagenda. Daarnaast zijn er ook andere (maatschappelijke) partners buiten het culturele veld betrokken bij de totstandkoming van de cultuurvisie. In bijlage II is een totaaloverzicht van al deze betrokken partners opgenomen.

De inwoners van de gemeente zijn geraadpleegd door een enquête uit te zetten onder het internetpanel van gemeente Purmerend. De enquête is door 1.910 inwoners ingevuld, waardoor we representatieve conclusies kunnen verbinden aan de opgehaalde informatie. De reactie van inwoners is integraal meegenomen in de visie; niet iedere vraag of stelling wordt specifiek in de visie benoemd, maar de input die we van inwoners hebben ontvangen op alle onderwerpen is wel verwerkt in de koers van deze visie. Het onderzoeksrapport naar aanleiding van de enquête is opgenomen in bijlage III.

Opbouw

De cultuurvisie gaat in op wat er leeft in de samenleving, maar ook op welke ontwikkelingen er zijn in het culturele veld. Er wordt een nieuw ambitieniveau gepresenteerd, waarbij tegelijkertijd volop aandacht is voor het laaghangend fruit. Welke kansen worden onvoldoende benut en waar is slechts met een kleine investering en door aansluiting te zoeken bij bestaande netwerken en initiatieven toch enorme winst te behalen voor zowel de cultuurbeleving van onze inwoners als voor de organisatie van het culturele aanbod. Versterk wat er al is. Samenwerking is hierbij een must.

De cultuurvisie gaat in op 4 hoofdthema's, namelijk de waarde van cultuur, een toegankelijk cultureel aanbod, een toekomstbestendig cultureel aanbod en een verrassend en zichtbaar cultureel aanbod. Per thema worden ontwikkelingen benoemd en wordt gekeken welke kansen er in het cultureel veld zijn om de cultuurbeleving en cultuurbeoefening door onze inwoners te optimaliseren. Concrete acties staan opgenomen in de uitvoeringsagenda (bijlage I). De financiële doorvertaling van het gepresenteerde ambitieniveau en de voorgestelde activiteiten staat opgenomen in de financiële paragraaf.

1. De waarde van cultuur

Cultuur is van groot algemeen belang en heeft zowel een maatschappelijke, economische als intrinsieke waarde. Cultuur kan daarmee veel betekenen voor uiteenlopende opgaven in onze samenleving door bijvoorbeeld ontmoeting en dialoog te stimuleren. Cultuur is onmisbaar in het bereiken van het doel om van Purmerend een complete, leefbare, gezonde, duurzame en toekomstbestendige gemeente te maken (Purmerend 2040).

Een overgrote meerderheid van de inwoners van gemeente Purmerend onderstreept het belang van cultuur. In de enquête zijn diverse uitspraken over het belang van cultuur voorgelegd. Ruim 80% van de inwoners geeft aan dat het belangrijk is dat er in Purmerend en De Beemster een bloeiend cultureel leven is. Inwoners moeten de mogelijkheid hebben om zelf actief cultuur te beoefenen en alle inwoners moeten culturele activiteiten kunnen bezoeken in de gemeente. 85% van de inwoners vindt het bovendien belangrijk dat de gemeente bijdraagt aan cultuur.

De maatschappelijke waarde van cultuur

Cultuur kan veel betekenen voor uiteenlopende opgaven in het maatschappelijke domein door ontmoeting en dialoog te stimuleren, eenzaamheid te bestrijden en het kan bijdragen aan het versterken van sociale netwerken rondom de inwoners. Daarnaast levert cultuur een belangrijke bijdrage aan zowel de fysieke als mentale gezondheid van inwoners; het biedt ontspanning, helpt mensen te reflecteren en verwerken en heeft bovendien een overduidelijke positieve impact op het vergroten van het zelfvertrouwen.

Cultuur is een levend en belangrijk onderdeel van het dagelijkse leven en heeft een bewezen impact op het welzijn van inwoners. Diverse onderzoeken wijzen dat uit.¹ Deze impact is tweeledig. Door zelf kunst te maken of cultuur te beoefenen, ervaren inwoners de waarde van sociale cohesie, het belang van ontmoeting en de eigen creatieve vermogens. Bij het beleven van cultuur, bijvoorbeeld door theater-, museum- of concertbezoek, gaat het vooral om de impact van de cultuuruiting en/of het kunstwerk. Kunst inspireert, kan inzicht geven en inwoners emotioneel raken. Cultuurbeleving en -beoefening kunnen bovendien een belangrijke rol vervullen bij het verwerken van gebeurtenissen of bijvoorbeeld het opnieuw integreren in de maatschappij. Meedoen en erbij horen is voor iedereen van belang. Cultuur biedt daarbij een veilige omgeving. Er is ruimte voor iedereen en iedereen mag zichzelf zijn. Daarom wordt de komende jaren blijvend op zowel cultuurbeleving als cultuurbeoefening ingezet.

¹ Bijvoorbeeld: <https://www.lkca.nl/artikel/who-bevestigt-kunst-en-cultuur-bevorderen-de-gezondheid/>

Kwetsbare inwoners

Cultuurbeleving en cultuurbeoefening zijn voor alle inwoners van grote waarde, maar de kracht van cultuur is zeker voor kwetsbare inwoners van extra groot belang. Purmerend heeft op dat gebied veel te bieden: van aanbod voor inwoners met een verstandelijke of psychische beperking en ondersteuning van mantelzorgers tot aanbod voor eenzame inwoners of inwoners die minder taal- of digivaardig zijn.

“We schilderen, boetseren, tekenen, doen iets met bloemen en meer. Soms wordt er in alle stilte gewerkt en soms komt iedereen los en zingen we zelfs liedjes. We hebben veel pret. Er zijn geen oordelen waardoor iedereen zichzelf kan zijn. Inmiddels heeft hij zijn draai gevonden en mist hij het als hij niet kan gaan.”

Deelnemer Atelier voor twee van Cultuurhuis Wherelant – mantelzorger voor vader

Vanuit het culturele veld wordt gewerkt vanuit de context. Op basis van vraag en ervaringen wordt gekeken welk aanbod kwetsbare inwoners helpt en hoe dat het beste kan worden georganiseerd. Samenwerking is hierbij van belang. Dit kan zowel binnen als buiten het culturele veld zijn. Flexibel - de theaterschool van Cultuurhuis Wherelant - is hiervan een mooi voorbeeld. Het doel van de theaterschool (ontwikkelingsgerichte dagbesteding) is om mensen met een (verstandelijke) beperking een volwaardige plek te geven in de samenleving. Dit kan zowel in de theaterwereld als daarbuiten zijn, aangezien de vaardigheden die worden geleerd ook de persoonlijkheid van deelnemers versterken en het zelfvertrouwen vergroten.

Preventie

Cultuur is cruciaal voor een krachtige samenleving met aandacht voor elkaar. En voor de ontwikkeling van specialistische hulpverlening naar een samenleving waarin het sociale netwerk van inwoners centraal staat. In de jeugdnota wordt ingezet op het versterken van het preventieve veld.² Ook daarin komt de maatschappelijke waarde van cultuur tot uiting. De afgelopen jaren is bij cultuureducatieve partners ingezet op vroegsignalering, zoals bijvoorbeeld bij NKT Theaterschool en Muziekschool Waterland. Dit is gedaan door de docenten cursussen van Rots en Water te bieden om kwetsbaarheden bij jongeren vroegtijdig te kunnen signaleren en de jongeren handvatten te bieden bij het vergroten van zelfvertrouwen en eigenwaarde. Hiermee is ook in het culturele veld geïnvesteerd in een breed preventief netwerk dat jongeren begeleidt bij het opgroeien tot evenwichtige volwassenen.

Zorg

Ook in het zorgveld wordt de komende jaren ingezet op gelijke kansen voor alle inwoners en staat de samenwerking tussen maatschappelijke partners, zorg- en gezondheidspartijen centraal. In het kader van het Integraal Zorg Akkoord³ werken gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland samen aan een uitvoeringsagenda met enkele opgaven die met prioriteit worden opgepakt. Aan meerdere van deze opgaven kan cultuur een waardevolle bijdrage leveren, zoals 'ouder worden', 'informele zorg en mantelzorg' en 'gezond en gelukkig opgroeien'. Hierbij valt te denken aan het terugdringen van eenzaamheid onder ouderen door het stimuleren van culturele ontmoeting, het ontlasten van

² https://purmerend.raadsinformatie.nl/document/13523170/1/b_-jeugdnota-2023-2028-samen-leven

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/09/16/integraal-zorgakkoord-samen-werken-aan-gezonde-zorg>

mantelzorgers door samen culturele activiteiten te ondernemen of door speciaal aanbod voor inwoners met dementie. Met de culturele partners wordt gekeken welke bestaande activiteiten bijdragen aan deze doelen en of de samenwerking daarvoor met zorgpartijen kan worden aangegaan of versterkt. Ook wordt onderzocht of met hernieuwde en nieuwe activiteiten het meedoen in de maatschappij en het gevoel van 'erbij horen' door kwetsbare inwoners kan worden vergroot. Bijvoorbeeld door een samenwerking tussen cultuurhistorische partners en ouderen-/welzijnsorganisaties, zodat een aanbod voor inwoners met dementie kan worden gerealiseerd, waarin herinneringen, verleden-heden en de eigen leefomgeving centraal staan.

De maatschappelijke meerwaarde van cultuur is enorm. Cultuur versterkt de samenleving en de saamhorigheid tussen inwoners. Samen cultuur beleven en beoefenen, geeft het gevoel 'ergens bij te horen'. Deze kracht van cultuur is vooral te zien door de impact van cultuur op inwoners tastbaar te maken. Onbekend maakt onbemind. De afgelopen jaren is door de culturele partners geïnvesteerd in het zichtbaar maken van deze impact. Door bijvoorbeeld met online gedeelde video's te laten zien wat het effect is van zelf muziek maken, deel te nemen aan creatief aanbod of door zelf op een podium te staan. Deze trend om blijvend zichtbaar te maken wat cultuur kan betekenen voor onze inwoners, wordt de komende jaren voortgezet.

De economische waarde van cultuur

De economische waarde van cultuur is groot. De culturele sector creëert directe en indirecte werkgelegenheid. Direct bij culturele organisaties en indirect bij sectoren die ook profiteren van het bezoek aan culturele activiteiten, zoals de horeca en detailhandel. Ook vertegenwoordigt de inzet van vrijwilligers in het culturele veld een grote waarde. In gemeente Purmerend is 10% van de inwoners als vrijwilliger in het culturele veld actief, waardoor er veel werk wordt verzet zonder vergoeding. Bovendien genereert cultuur inkomsten door gebruik te maken van goederen en diensten uit andere sectoren. Een cultuurbezoek gaat bijvoorbeeld vaak gepaard met een bezoek aan de lokale horeca en de winkels. Ook valt te denken aan de huur van podia en andere voorzieningen die nodig zijn om culturele activiteiten te organiseren. Cultuur creëert dus ook waarde voor andere sectoren.

Het aandeel van de cultuursector in het bruto nationaal product bedroeg in 2018 in totaal 3,4% (CBS).⁴

De aanwezigheid van cultuur is positief voor het leef- en vestigingsklimaat in de gemeente. Het draagt bij aan het imago van gemeente Purmerend en het verhoogt de kwaliteit van leven in de gemeente. Culturele activiteiten versterken de aantrekkelijkheid van een stad en/of een gebied. Cultuur is bovendien onmisbaar in het aantrekkelijk maken van gemeente Purmerend voor bezoekers. Zoals in de visie op recreatie en toerisme 2040 staat opgenomen: voor de aantrekkelijkheid van gemeente Purmerend kan de culturele sector echt een verschil maken. Kleinschalige evenementen of culturele cadeautjes (zoals kunst in de openbare ruimte) dragen in sterke mate bij aan de beleving (van de authenticiteit van Purmerend en Beemster) van bezoekers.⁵

⁴ Recentere cijfers zijn niet beschikbaar.

⁵ <https://purmerend.raadsinformatie.nl/document/14220718/1>

“Uniek en passend cultureel aanbod is belangrijk voor een duurzame bezoekerseconomie en zorgt in vele gevallen voor het behoud van cultureel erfgoed. Cultuurbeleving van kwaliteit zorgt ervoor dat bezoekers langer blijven, genieten, besteden, doorvertellen en terugkomen.”

Shirley Benoit – directeur Bureau Toerisme Laag Holland

Niet voor niets is cultuur 1 van de belangrijke pijlers voor de versterking en promotie van de binnenstad. In de binnenstad met historische kwaliteiten worden verhalen van lokale helden verteld, zijn producten uit de streek zichtbaar en ontmoeten alle Purmerenders elkaar. Om dit verhaal te kunnen uitdragen, speelt cultuur een belangrijke rol in het laten zien wat de binnenstad allemaal te bieden heeft. Juist de mix van detailhandel, ontmoeten, eten, cultuur, historie en sport is cruciaal voor een levendige binnenstad.

De komende jaren wordt verder ingezet op het promoten van dit brede aanbod dat Purmerend te bieden heeft, bijvoorbeeld door evenementen, een urban art festival (combinatie met sport) en de Uitmarkt. Waar mogelijk worden historische objecten in de binnenstad teruggeplaatst of weer in gebruik genomen. Hierbij wordt onder meer gedacht aan historisch marktmetaal dat zich momenteel in het depot van het Purmerends Museum bevindt.

Om te laten zien wat de gemeente allemaal te bieden heeft, wordt ingezet op verwijzingen van het aanbod in Purmerend en De Beemster op openbare locaties, zoals parkeergelegenheden, OV-knooppunten of op openbare voorzieningen zoals de pratende prullenbakken. Door middel van beeldmateriaal van het (culturele) aanbod in de gemeente worden inwoners en bezoekers geïnspireerd en verleid om Purmerend verder te ontdekken. Vanzelfsprekend geldt dit ook voor Droogmakerij De Beemster, een UNESCO werelderfgoed. Niet voor niets is cultuur 1 van de 4 pijlers die dienen als basis voor het beleven van Droogmakerij De Beemster. Beleef De Beemster door het beklimmen van de kerktoren, het bezoeken van tentoonstellingen of door middel van een workshop.⁶

“Kunst en Cultuur zijn belangrijke pilaren voor de leefbaarheid in een binnenstad. Ze inspireren, creëren en bewaken de identiteit van een stad en vormen samen met de detailhandel en horeca de slagader van een binnenstad.”

Henk Schulte – voorzitter BIZ Binnenstad

⁶ <https://beleefdebeemster.nl/arrangementen/cultuur/>

De intrinsieke waarde van cultuur

Naast een overduidelijke maatschappelijke en economische waarde heeft cultuur ook een eigen, intrinsieke waarde. Dit is de artistiek inhoudelijke waarde en is datgene wat cultuur uniek en onderscheidend maakt. Cultuur heeft de potentie om inwoners te verrassen, om inwoners te inspireren door kunstvormen waarvan ze het bestaan niet wisten en inwoners daardoor intellectueel uit te dagen of emotioneel te raken. Cultuur verrijkt mensen, kan leiden tot nieuwe inzichten en is een belangrijke bouwsteen van de identiteit van inwoners en een gebied.

Alle waarden van cultuur zijn voor onze inwoners en Purmerend van belang. Bij de beoordeling van (nieuwe) culturele activiteiten in gemeente Purmerend wordt meegewogen welke waarde wordt toegevoegd voor onze inwoners en/of de stad Purmerend en Droogmakerij De Beemster. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de maatschappelijke waarde van cultuur, maar ook naar de bijdrage die cultuur kan leveren aan het realiseren van ambities die omschreven staan in onder meer de economische visie, de toeristische visie en de binnenstadvisie.

2. Een toegankelijk cultureel aanbod

Idealer zou iedere inwoner toegang moeten hebben tot het cultuuraanbod, cultuureducatie en zelf cultuur kunnen beoefenen. Het aanbod biedt iedereen – jong of oud, met elke culturele of economische achtergrond en in elke culturele discipline – mogelijkheden om zich te uiten en creatief te ontwikkelen.

Door cultuurbezoek dan wel door zelf cultuur te beoefenen. Om deze kracht van cultuur ook in gemeente Purmerend optimaal tot bloei te laten komen, is het van belang dat wordt gewerkt aan een toegankelijk cultureel aanbod.

De culturele codes

In Nederland zijn er 3 culturele codes vastgesteld om te komen tot een toegankelijk, verrassend en bloeiend cultureel aanbod. Deze codes zullen de komende jaren steeds belangrijker worden in de ondersteuning van cultuur, zowel op landelijk als op lokaal niveau.

1. De Governance Code Cultuur geeft richtlijnen voor goed, verantwoord en transparant bestuur van en door culturele organisaties. Bewust omgaan met deze richtlijnen draagt bij aan de versterking van culturele organisaties en zorgt voor een gezonde culturele sector.
2. De Fair Practice Code is een gedragscode voor ondernemen en werken in het culturele veld. De code bestaat uit richtlijnen voor een eerlijke economische keten waarin iedereen werkt onder eerlijke omstandigheden en daardoor ook redelijk wordt vergoed.
3. De Code Diversiteit & Inclusie ziet toe op een cultureel veld dat de brede diversiteit in de samenleving representeert. Hierbij is aandacht voor zowel programmering, personeel en publiek.

In gemeente Purmerend vinden we het belangrijk dat iedere inwoner de kans krijgt om cultuur te beleven en zelf te beoefenen. De codes worden als inspiratiebron gebruikt om te werken aan een toegankelijk en verrassend cultureel aanbod en worden bij (nieuwe) culturele initiatieven in de beoordeling meegewogen.

Een toegankelijk cultureel aanbod

Het inwoneraantal van gemeente Purmerend groeit naar verwachting naar ruim 107.000 in 2040. De grens van 100.000 inwoners wordt naar verwachting in 2029 gepasseerd. Bijna alle wijken groeien en ook het aantal inwoners onder de 18 neemt de komende jaren toe. Op korte termijn is dat vooral te zien bij jonge kinderen en kinderen in de basisschoolleeftijd. Ook het aantal inwoners van 65 jaar en ouder neemt sterk toe. En niet alleen neemt het aantal 65-plussers toe, ook worden zij gemiddeld steeds ouder.

Het is van belang om op de hoogte te zijn van de demografische ontwikkeling in Purmerend en De Beemster, zodat het culturele aanbod goed wordt afgestemd op de vraag vanuit inwoners. Culturele activiteiten moeten zo toegankelijk mogelijk zijn. Het is noodzakelijk om de activiteiten te laten aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners, zowel jong als oud. Uit de enquête is gebleken dat er bijvoorbeeld inwoners zijn die graag cultuur zouden bezoeken, maar die een drempel ervaren om alleen te gaan. Samen met maatschappelijke partners wordt onderzocht of een maatjes-project haalbaar is en of aansluiting bij Stichting Vier het Leven kan worden gezocht.

“Schilderen werkt beter dan mediteren. Het schilderen en ook andere creatieve uitstapjes hebben me hier echt bij geholpen. Mijn hoofd komt tot rust, hoe druk ik ook ben. Er werden andere verbindingen in mijn hersenen aangelegd, zo voelde dat. Ik ben vertrouwd geraakt met wie ik nu ben en kan kijken naar wat ik nu kan.”

Cursist schildercursus Cultuurhuis Wherelant – revalidatieperiode na een ongeluk

De groeiende groep 65-plussers biedt kansen voor het culturele veld. Steeds meer zullen zij cultuur in de eigen gemeente bezoeken in plaats hiervoor te reizen. De fysieke toegankelijkheid is een belangrijk aandachtspunt. Bij nieuwbouw is het vanzelfsprekend dat er aandacht is voor toegankelijkheid en inclusie (zoals bij de verbouwing van P3). Echter, veel cultureel aanbod zit gehuisvest in monumentale panden, vaak in eigendom van de gemeente. De komende jaren wordt gewerkt aan het vergroten van de toegankelijkheid van het gemeentelijke vastgoed. In de monumentale panden zal het niet altijd mogelijk zijn om op alle punten volledig toegankelijk te zijn.

Met de culturele partners wordt doorlopend gekeken hoe de dienstverlening daarop kan worden aangepast (bijvoorbeeld gastheren en -vrouwen die zware deuren openhouden voor bezoekers die mindervalide zijn). Een zo optimaal mogelijke ervaring met persoonlijke aandacht voor de bezoeker staat voorop.

Informatievoorziening over toegankelijkheid

Een groot deel van de culturele organisaties in onze gemeente is goed toegankelijk en/of heeft de dienstverlening hierop aangepast. Het ontbreekt echter vaak aan goede informatievoorziening over deze toegankelijkheid. Daarom wordt gewerkt aan een algemene checklist voor informatieverstrekking over toegankelijkheid die iedere culturele organisatie en vereniging eind 2025 op de website heeft geplaatst. Hierbij wordt onder meer ingegaan op bereikbaarheid, voorzieningen voor inwoners met een beperking, en informatie over mogelijkheden voor cultuurdeelname door inwoners met geldzorgen. Ook zal er aandacht zijn voor sociale en culturele drempels die kunnen worden ervaren (het gevoel dat aanbod niet voor 'ons soort mensen is') door aan te geven dat het van belang is dat iedereen zich thuis voelt en van een fijn cultuur aanbod kan genieten. De checklist is niet alleen voor het culturele veld interessant en van groot belang, maar kan ook in andere beleidsvelden worden toegepast zodat inwoners voor heel het maatschappelijke aanbod in onze gemeente op eenvoudige wijze informatie kunnen vinden over de toegankelijkheid ervan.

Cultuurdeelname door inwoners met geldzorgen

Niet voor iedere inwoner is het vanzelfsprekend om cultuur te bezoeken of zelf cultuur te beoefenen, bijvoorbeeld als gevolg van geldzorgen. Er wordt voortdurend gekeken hoe we alle inwoners de kans kunnen bieden om zich cultureel te ontwikkelen.

In de herijking van het armoedebeleid is een uitbreiding van de mogelijkheden voor sportieve en culturele activiteiten in de MeerDoen-regelingen opgenomen.⁷

Ook wordt doorlopend gekeken naar de mogelijkheden die het Jeugd Sport en Cultuurfonds biedt om zoveel mogelijk kinderen de kans te bieden om te sporten en cultuur te beoefenen. Meerdere organisaties en verenigingen bieden bovendien maatwerk voor leden die zelfstandig de contributie niet kunnen betalen. Recent is de haalbaarheid van een stadspas onderzocht voor inwoners die gebruik maken van diverse regelingen die financiële steun bieden. Bij de kadernota van 2025 wordt een besluit genomen over de invoering. Vanuit cultuur wordt aansluiting gezocht bij deze ontwikkeling. Verborgen armoede blijft een aandachtspunt, omdat niet iedere inwoner geldzorgen bespreekbaar wil maken. Om drempels te verlagen, hebben alle culturele organisaties en verenigingen uiterlijk eind 2025 een verwijzing naar beschikbare financiële ondersteuningsregelingen op hun website staan.

⁷Sinds 1 januari 2024 is er een regeling voor volwassenen (deelname aan sportieve en culturele activiteiten) met een maximumbedrag van € 425,- per persoon per kalenderjaar. Deze lokale regeling met financiële ondersteuningsmogelijkheden is de reden dat we niet zijn aangesloten op het Sport- en Cultuurfonds voor volwassenen. Notitie herijking armoedebeleid 2023 – punt 5.2; <https://purmerend.nl/werk-inkomen-en-schulden/laag-inkomen/meerdoen-regelingen/sportieve-en-culturele-activiteiten>

Een inclusief cultureel aanbod

Een diverser en inclusief aanbod wordt gestimuleerd. Dit is iets wat moet groeien, bijvoorbeeld door een inclusieve samenstelling van personeel en vrijwilligers van de culturele organisaties en verenigingen, door te experimenteren met nieuwe programmering, uitbreiding van het repertoire van culturele verenigingen en door nog beter te kijken naar de vraag vanuit de inwoners. Uit de enquête is gebleken dat er bepaalde culturele uitingen in Purmerend worden gemist, zoals een cultuuraanbod voor specifieke doelgroepen en een aanbod voor onder meer klassieke muziek en blues. Deze informatie wordt door culturele partners benut om het cultuuraanbod in Purmerend diverser te maken. De Taborconcerten met klassieke muziek die begin 2024 zijn georganiseerd, zijn hiervan een goed voorbeeld. Bovendien is het hierbij kansrijk om beter aan te sluiten bij de beleefwereld van jongeren en de jongeren actief op te zoeken. Zo wordt al geëxperimenteerd met culturele activiteiten in de bibliotheekvestiging in Purmerend; een plek waar veel jongeren verblijven. Ook het organiseren van cultureel aanbod in sportaccommodaties, zoals het zwembad en op locaties van Clup Welzijn wordt gestimuleerd. 35% van de inwoners geeft aan dat er in de wijken te weinig te doen is op cultureel gebied en/of dat dit onvoldoende zichtbaar is. De komende jaren is er specifiek aandacht voor het brengen van cultuur naar de inwoners en de organisatie ervan in de wijken. Waar komen inwoners samen en wat interesseert hen? Hierbij wordt uitdrukkelijk de samenwerking gezocht met Clup Welzijn en Spurd.

Watermusic

Een inspirerend voorbeeld van werken in de wijken is Watermusic. Watermusic is een koor- en orkestprogramma van Muziekschool Waterland, waarbij kinderen al vanaf de kleutertijd worden uitgenodigd om samen te zingen en te spelen. Ieder kind kan hieraan deelnemen, ongeacht afkomst of financiële situatie thuis. Inmiddels kunnen kinderen zich in iedere wijk aansluiten bij een wijkkoor. Ook worden de kinderen gestimuleerd door te stromen naar lokale koren en orkesten. In Watermusic wordt de verbinding gemaakt tussen gezinnen van verschillende achtergronden. Hiermee draagt het programma bij aan de sociale cohesie in onze gemeente. Door een functionaris die de brug vormt tussen muziekeducatie en het sociaal domein (een samenwerking met Clup Welzijn) wordt het programma de komende tijd nog sterker in de wijken verankerd.

Wijkjury

Het project 'De Wijkjury' van Theater De Verbeelding is een mooi voorbeeld om inclusie te stimuleren. Een groep inwoners van verschillende culturele en economische achtergronden bezoekt jaarlijks een aantal theatervoorstellingen. Er wordt over de voorstellingen gesproken en informatie over het theaterbezoek wordt ook gedeeld in het eigen netwerk. Het project is een laagdrempelige manier om het theaterpubliek diverser en meer inclusief te maken. Ook is er een jongerenjury actief. Samenwerking met andere maatschappelijke partners, zoals NewBees, is van grote meerwaarde. Gedurende theaterseizoen 2024-25 worden onder meer ook een filmbezoek en een museumbezoek aan de wijkjury toegevoegd. Omdat er minder theatervoorstellingen in De Verbeelding kunnen worden bezocht in verband met de verbouwing van P3, wordt de kans benut om te experimenteren met het bezoeken van andere kunst disciplines. Op basis van de ervaringen die in seizoen 2024-25 worden opgedaan, wordt bekeken of een uitbreiding van het project kansrijk is zodat inclusie in het brede culturele veld wordt gestimuleerd.

Cultuureducatie

Het vergroten van toegankelijkheid en de ambitie om iedere inwoner te bereiken, begint bij jonge kinderen. Van jongs af aan kennismaken met cultuur is niet iedereen gegeven. Zoals de Raad voor Cultuur onlangs concludeerde, hebben te veel kinderen en jongeren geen mogelijkheden om cultuur te ervaren, om zich te ontplooiën en ontwikkelen of om kennis en vaardigheden op te doen voor cultuurparticipatie in de toekomst.⁸ Ieder kind verdient een gelijke kans. Om ieder kind, ongeacht afkomst of economische achtergrond, toegang tot cultuur te bieden, is investeren in cultuureducatie van groot belang. De instrumentale muzieklessen die aan alle leerlingen in groep 5 worden aangeboden, zijn hiervan een mooi voorbeeld en willen we dan ook behouden.

In de Onderwijsagenda is de centrale ambitie uitgesproken om kinderen cultureel en talentvol te stimuleren, zodat zij zich ontwikkelen tot zelfbewuste en zelfredzame volwassenen.⁹ Cultuur kan een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale, emotionele en motorische ontwikkeling van alle kinderen en is daarmee een belangrijke bouwsteen bij de 21e-eeuwse vaardigheden. Ieder kind moet de kans krijgen om in aanraking te komen met cultuur, natuur- en milieueducatie en techniek, zodat alle kinderen in de basisschoolleeftijd de mogelijkheid krijgen kennis te maken met deze aspecten en kunnen ontdekken waar hun talenten liggen. Cultuur geeft kinderen de kans om zich op hun eigen manier te uiten, er is geen goed of fout. Het is daarom van groot belang om cultuureducatie in het onderwijs te borgen en te streven naar een uitbreiding van kunst- en cultuurlessen op scholen verzorgd door Purmerendse culturele organisaties. Ook de komende 4 jaar zetten we het nationale programma Cultuureducatie met Kwaliteit in Purmerend voort. Meerdere scholen hebben de afgelopen jaren deelgenomen aan deze Rijksregeling voor het versterken van cultuureducatie in het primair onderwijs. Het Rijk heeft besloten om de regeling met 4 jaar te verlengen tot en met 2028. Bij de uitvoering van dit programma zijn meerdere culturele partners betrokken, zoals Cultuurhuis Wherelant, Muziekschool Waterland en NKT Theaterschool.

Veel culturaanbod in het onderwijs vindt op projectmatige basis plaats en is daarmee incidenteel. Het is daarom de ambitie cultuur meer structureel te borgen in het basisonderwijs en waar mogelijk ook het voortgezet onderwijs. 86% van de inwoners onderstreept het belang dat ieder kind in Purmerend en De Beemster via school in aanraking moet komen met het cultureel aanbod in de gemeente. Hiervoor is afstemming met de scholen en een divers aanbod vanuit de culturele partners nodig. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het verankeren van cultuureducatie in het onderwijs. Er wordt een combinatiefunctionaris ingezet om hierin stappen te maken. Het aanbod wat er al is, wordt gebundeld bij het onderwijs onder de aandacht gebracht. Er wordt gekeken welk aanbod ontbreekt en waarin verdere investering wenselijk is. Hierbij is er nadrukkelijk aandacht voor de afstemming tussen binnenschools culturaanbod en de culturele activiteiten die naschools worden aangeboden. Een recent en mooi voorbeeld is de investering in techniekonderwijs, waarbij ook culturele partners zijn betrokken. Jongeren worden mede door cultuuronderwijs (onder andere Cultuurhuis Wherelant en het OntdekLab van Bibliotheek Waterland) enthousiast gemaakt voor techniek.

⁸ <https://www.raadvoorcultuur.nl/documenten/adviezen/2022/03/31/beweging-in-het-bestel>

⁹ <https://purmerend.raadsinformatie.nl/document/10147390/1#search=%22onderwijsagenda%22>

Eindmusicals

Aan alle basisscholen wordt ook de komende jaren de mogelijkheid geboden om de eindmusical van hun groep 8 op een professioneel podium uit te voeren.¹⁰ Hiervoor wordt samengewerkt met onder meer Theater De Purmaryn en poppodium P3. Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in het lokale karakter van de eindmusical. De eindmusical schooljaar 2023-24 is geschreven door NKT Theaterschool, die ook de dans- en zanglessen heeft verzorgd. In de musical worden Purmerendse locaties benoemd, zoals het Purmerends Museum. Een bezoek aan het museum is dan ook onderdeel van de voorbereiding op de musical. De ambitie is om de eindmusicals de komende jaren nog verder te maken tot een Purmerendse productie, waarbij de mogelijkheden worden onderzocht om bijvoorbeeld decors onder begeleiding het technasium en/of Cultuurhuis Wherelant te laten maken door leerlingen zelf. Onderwijs, culturele partners en de gemeente werken hiermee samen aan het bieden van een onvergetelijke ervaring voor alle groep 8 leerlingen. Ieder kind verdient de kans om op een professioneel podium te stralen.

Maatschappelijke thema's

Met een stevig cultuuraanbod binnenschools en naschools levert cultuur ook een belangrijke bijdrage aan het bespreekbaar maken van maatschappelijke thema's. In het voortgezet onderwijs vinden er onder meer voorlichtingen plaats in de vorm van theaterlessen. Onderwerpen zoals armoede, sociale emotionele ontwikkeling, alcohol/drugs, geweld en inclusiviteit/diversiteit worden zo op een laagdrempelige manier ter sprake gebracht, waarbij cultuur de school ondersteunt om dit soort onderwerpen bespreekbaar te maken met de leerlingen. Gezamenlijk met onze lokale culturele partners kijken we hoe we deze voorlichting kunnen vormgeven.

Kruisbestuiving

Cultuureducatie en het bereiken van alle leerlingen zijn - naast een overduidelijk positief effect op de ontwikkeling van kinderen - ook van belang voor het culturele veld. Diverse onderzoeken tonen aan dat kinderen die al vroeg in aanraking komen met cultuur vaker hun interesse in cultuur behouden. Leerlingen die enthousiast zijn geworden kunnen zich, doordat ze het cultureel aanbod in Purmerend hebben leren kennen, ook aansluiten bij een vereniging en zelf actief cultuur beoefenen. Een toename van jonge leden vergroot de toekomstbestendigheid van culturele partners en zorgt voor een bloeiend cultureel leven in Purmerend.

“Door cultuuronderwijs in de basisschool ontdekken kinderen de kracht van creativiteit en expressie, wat hun cognitieve, emotionele en sociale ontwikkeling verrijkt. Bijvoorbeeld muziek leert hen luisteren, samenwerken met groepsgenoten en geeft hen een stem in een harmonieuze samenleving.”

Quote aangeleverd door vertegenwoordiger primair onderwijs

¹⁰ Waar mogelijk ook speciaal onderwijs.

De maatschappelijke bibliotheek

Bibliotheken zijn bij uitstek locaties waar mensen cultureel en maatschappelijk ontwaken en volwassen kunnen worden. Het zijn plekken waar mensen groeien, leren, oefenen of juist even de stilte opzoeken. Plekken waar je je persoonlijkheid vormt, waar je je leert te verhouden tot de mensen om je heen, waar je je wereld vergroot. Leden van de openbare bibliotheek hebben een abonnement op de hele wereld.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap – Kamerbrief 'Een abonnement op de hele wereld. Versterken van het stelsel van openbare bibliotheken'

Bibliotheken zijn onmisbaar in een samenleving waarin sociale ontmoeting en het eigen netwerk centraal staat. Inwoners komen voor uiteenlopende redenen naar de bibliotheek. Om boeken te lenen, een taal cursus te volgen, te leren omgaan met de digitale overheid, voor voorlezen, om te leren en studeren of om de krant te lezen en onder de mensen te zijn. De bibliotheek is voor inwoners van alle leeftijden van groot belang en heeft een groot maatschappelijk bereik. Bovendien is de bibliotheek laagdrempelig; het is een plek waar alle inwoners komen, ongeacht leeftijd, economische situatie of afkomst. De bibliotheek is een belangrijke partner in het creëren van gelijke kansen voor alle inwoners. Niet voor niets zijn bibliotheken in de coronaperiode aangewezen als essentiële voorzieningen, waardoor ontmoeting ook in die periode in de bibliotheek mogelijk bleef.

Ook Bibliotheek Waterland is een plek waar inwoners elkaar ontmoeten. Volgens de enquête bezoekt 45% van de inwoners regelmatig de bibliotheek. De functie van de bibliotheek is de afgelopen jaren veranderd: van locatie om boeken te lenen tot een maatschappelijke organisatie die inwoners begeleidt bij uiteenlopende vragen. Het maatschappelijke belang van bibliotheken wordt steeds vaker benadrukt, onder meer in de troonrede 2023.¹¹ Vanwege het maatschappelijke belang van bibliotheken wil het Rijk vanaf 2026 een zorgplicht in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken opnemen, zodat inwoners in iedere gemeente toegang tot deze maatschappelijke bibliotheek hebben. Een goed toegeruste openbare bibliotheek draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van inwoners en versterkt de sociale structuur in een gemeente. Bibliotheken vervullen een belangrijke rol bij maatschappelijke thema's zoals het terugdringen van laaggeletterdheid, het vergroten van digitale toegankelijkheid (Informatie Digitale Overheid), hulp bij geldzorgen en het bevorderen van kansengelijkheid en het meedoen in de samenleving.

Ontmoeten

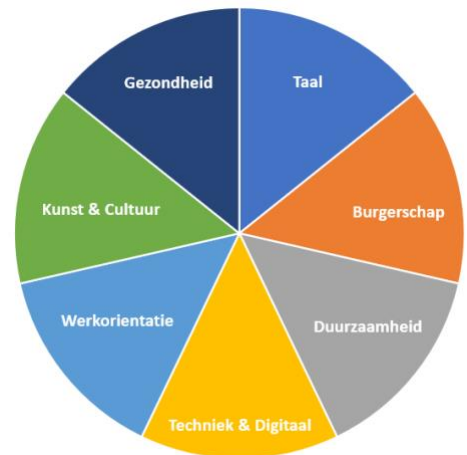
Bibliotheek Waterland is meer dan een uitleenplek voor boeken. Het is een plek waar jongeren komen om te studeren en om elkaar te ontmoeten. Het is een laagdrempelige plek voor inwoners met uiteenlopende ondersteuningsvragen. Het is een organisatie die inwoners in hun kracht zet door ze ondersteuning te bieden bij het meedoen in de maatschappij. Deze maatschappelijke waarde van bibliotheken staat ook vastgelegd in het bibliotheekconvenant 2020 (Rijk, IPO, VNG en landelijke bibliotheekpartners). Belangrijke maatschappelijke opgaven die centraal staan, zijn leesbevordering, stimuleren van participatie in de informatiesamenleving en het aanmoedigen van een leven lang ontwikkelen.¹²

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/toespraken/2023/09/19/troonrede-2023>

¹² <https://www.debibliotheken.nl/documenten/bibliotheekconvenant-2020-2023/>

Pijlers

Bibliotheek Waterland geeft hieraan invulling met het plan 'de bibliotheek van de toekomst'. Dit plan vormt de basis voor een nieuw te formuleren meerjarenbeleidsplan van Bibliotheek Waterland. Uit de maatschappelijke opgave zijn 7 pijlers afgeleid. Dit zijn maatschappelijke aandachtsgebieden voor een bibliotheek. Bibliotheek Waterland heeft een model ontwikkeld waarin deze 7 pijlers de basis vormen voor de collectie en het aanbod aan activiteiten. De bibliotheek heeft aanbod voor alle pijlers, maar het model van Bibliotheek Waterland geeft gemeenten de mogelijkheid om nadruk op specifieke pijlers/aandachtsgebieden te leggen. De mogelijkheden tot lokaal maatwerk worden daarmee nog verder vergroot.

Samen met Bibliotheek Waterland wordt hieraan de komende periode intensief verder gewerkt, zodat het aanbod van de bibliotheek aansluit bij de vraag van onze inwoners en de maatschappelijke kracht van de bibliotheek optimaal wordt benut. Mooie voorbeelden hiervan zijn het OntdekLab (techniek & digitaal) waar jong en oud enthousiast wordt gemaakt voor digitale en creatieve ontwikkelingen en het NL Plein (taal) waar samen met inwoners wordt gewerkt aan de Nederlandse taal.

3. Een toekomstbestendig cultureel aanbod

De kracht van cultuur kan pas optimaal worden ervaren als de culturele infrastructuur sterk en toekomstbestendig is. Het culturele veld heeft bewogen jaren achter de rug. Met name de impact van de coronaperiode op het culturele aanbod in gemeente Purmerend was groot.

Culturele ontmoetingsplaatsen waren ruim 2 jaar niet beschikbaar en in heel Nederland werd cultuuraanbod door inwoners gemist. Zeker voor jongeren en kwetsbare inwoners was dit een groot gemis. En de effecten zijn nog voelbaar. De bezoekersaantallen komen pas nu weer op het niveau van voor de coronaperiode, waardoor podia en andere culturele partners veel inkomsten zijn misgelopen. Sponsoring is minder vanzelfsprekend dan voorheen en culturele organisaties geven aan kwetsbaarder te zijn geworden door onder meer stoppende vrijwilligers.

Tegelijkertijd bieden tijden van crisis ook kansen om zaken anders te organiseren en versterkt het de onderlinge verbondenheid, waardoor nieuwe samenwerkingen zijn ontstaan. Deze trends zijn ook in het culturele veld in gemeente Purmerend terug te zien. Om ervoor te zorgen dat cultuur ook in de toekomst voor alle inwoners toegankelijk en aantrekkelijk blijft, is er een toekomstbestendig en sterk cultureel veld nodig. De basis moet op orde zijn om de kracht van cultuur optimaal te benutten.

Vrijwilligers in het culturele veld

Vrijwilligers zijn onmisbaar in het culturele veld. 10% van onze inwoners geeft aan als vrijwilliger in het culturele veld actief te zijn en nog eens 20% geeft aan dat nu niet te zijn, maar dit eventueel te overwegen. Toch voelen culturele organisaties en verenigingen zich kwetsbaar, zeker met het oog op de toekomst. De vrijwilligers die in het culturele veld actief zijn, zijn veelal oudere inwoners. Zij zetten zich met veel enthousiasme in, maar deze vrijwilligersgroep zal de komende jaren door de vergrijzing kleiner worden. Aanwas van nieuwe en met name jongere vrijwilligers is een uitdaging. Het culturele veld is hierin overigens niet uniek; deze trend is bij alle maatschappelijke partners terug te zien. Opvallend is wel dat met name 18-34-jarigen aangeven nu geen vrijwilligerswerk in het culturele veld te doen, maar dit wel te overwegen. De vraag is hoe deze groep te bereiken.

Vrijwilligerswerk is voor veel inwoners een waardevolle manier om met andere mensen in contact te komen. De verbindingen zijn niet alleen voor de culturele partners van belang, maar dus zeker ook voor de inwoners zelf. Vrijwilligerswerk geeft inwoners het gevoel ergens bij te horen, een plek in de samenleving te hebben. Jongeren kunnen door vrijwilligerswerk bovendien hun talenten ontdekken, zich maatschappelijk oriënteren en andere mensen ontmoeten. Vrijwilligerswerk onder jongeren wordt door de Maatschappelijke Diensttijd in Purmerend (MDT) aangemoedigd. Dit biedt ook kansen voor onze culturele partners. 26% van de jongeren tussen 12-30 jaar blijft na de MDT verbonden aan de organisatie en/of het project waar ze als vrijwilliger actief waren. Zo draagt de MDT niet alleen bij aan het bevorderen van het aantal jonge vrijwilligers, maar levert het ook een overduidelijke bijdrage aan de ontwikkeling van jongeren en stimuleert de ontmoeting.

Bekendheid

Daarnaast wordt investeren in de bekendheid van vrijwilligerswerk in het culturele veld de komende jaren steeds belangrijker. Een goed functionerende en herkenbare vrijwilligerswebsite voor Purmerend is daarbij onmisbaar. Maar ook een fysieke plek waar inwoners informatie over vrijwilligerswerk vinden, is van belang. Met name om ook minder digivaardige inwoners te bereiken en te informeren over de mogelijkheden. De bibliotheek of een wijkpunt zou een geschikte plek kunnen zijn. Ook is geïnvesteerd in het meer onder de aandacht brengen van de diversiteit van vrijwilligerswerk dat in Purmerend te doen is, bijvoorbeeld door het initiatief 'Purmerend ontmoet en doet'. Het is van belang dat culturele organisaties en verenigingen op inspirerende wijze laten zien wat het vrijwilligerswerk bij hen inhoudt. Simpelweg een vacature volstaat niet om nieuwe en jongere vrijwilligers te trekken. De afgelopen tijd is al geëxperimenteerd met andere vormen om nieuwe vrijwilligers aan het culturele veld te verbinden, onder meer door vrijwilligers die al actief zijn bij een culturele organisatie aan het woord te laten over dit vrijwilligerswerk. Ook is gewerkt met enthousiasmerende filmpjes. Op die manier kan een potentiële vrijwilliger beter inschatten of de sfeer en het soort vrijwilligerswerk aanspreekt. Deze aanpak wordt de komende tijd voortgezet.

Nieuwkomers

Naast het bereiken van nieuwe en jonge vrijwilligers, ligt er ook een mooie kans in de samenwerking tussen het culturele veld en nieuwkomers in Purmerend. Binnen bepaalde trajecten van de inburgering is sprake van een periode van 3 jaar die nieuwkomers naast taalonderwijs aan participatie zullen besteden. Dit kan worden gezien als een vrijwilligersfunctie op een veilige plek waar zij verder kunnen werken aan de taalontwikkeling, maar ook werkzaamheden doen die aansluiten bij hun interesses om zo hun plek in de samenleving te vinden. Hoe mooi is het als er in het culturele veld plekken voor nieuwkomers kunnen worden gerealiseerd. Cultuur draagt daarin bij aan een belangrijke maatschappelijke opgave om iedere inwoner te stimuleren een eigen plek in de samenleving te vinden. Tegelijkertijd kan de inzet van nieuwkomers bij culturele organisaties en verenigingen de kwetsbaarheid met betrekking tot vrijwillige inzet verkleinen. In het begin zal het van de culturele partners om intensievere begeleiding vragen, maar tegelijkertijd nemen de nieuwkomers ook een schat aan kennis, expertise en ervaring mee. Bovendien wordt diversiteit in het culturele veld hiermee gestimuleerd.

De organisatie die zich in Purmerend bezighoudt met het maken van matches tussen nieuwkomers en maatschappelijke plekken is NewBees. In het culturele veld is geïnventariseerd of er interesse is om mogelijke matches met nieuwkomers verder te onderzoeken. Hier is met enthousiasme op gereageerd en de uitkomsten zijn met NewBees gedeeld. De komende periode worden de mogelijkheden verder verkend.

Samen museaal sterker

Musea vervullen een belangrijke functie, aangezien zij het cultureel erfgoed beheren en dat presenteren aan een breed publiek. Musea vertellen verhalen uit het verleden, koppelen dat aan het hier en nu en geven deze door aan toekomstige generaties. Musea leren je meer over de identiteit van een gebied en zijn onmisbaar in het vertellen van het verhaal van Purmerend en Beemster. In onze gemeente wordt het verhaal verteld in het Purmerends Museum, het Betje Wolff Museum, Agrarisch Museum Westerhem en in nauwe samenwerking met het Bezoekerscentrum Beemster (inclusief Keyserklim). Daarnaast ligt er een ambitie om het verhaal van UNESCO werelderfgoed Droogmakerij De Beemster in een uitgebreidere bezoekersbeleving te vertellen.

De ambitie om het verhaal van De Beemster in een uitgebreide bezoekersbeleving te vertellen, staat in meerdere documenten vastgelegd. Hierbij wordt gesproken over een volwaardig bezoekerscentrum voor De Beemster. Dit hoeft in eerste instantie geen nieuw gebouw te zijn, maar kan ook door de vele kansen te benutten die er liggen om het lokale verhaal uitgebreider en interactiever te vertellen, en bestaand aanbod te versterken. Deze kansen liggen in een versterkte museale samenwerking tussen de verschillende cultuurhistorische partners. Op educatief gebied werken de 3 musea en het bezoekerscentrum al samen.

Lokale verhaal

Het Betje Wolff Museum heeft recent verbouwd, waarbij onder meer een ontvangstruimte voor groepen is gerealiseerd. Ook het Purmerends Museum heeft recent de permanente tentoonstelling over de geschiedenis van Purmerend vernieuwd. Daarnaast liggen er kansen om op de huidige locaties van het bezoekerscentrum en Agrarisch Museum Westerhem het historische verhaal van De Beemster te vertellen.

Op dit moment is er geen locatie in De Beemster waar het verhaal over de droogmaking en de unieke inrichting van de droogmakerij wordt verteld. De gezamenlijke ambitie is uitgesproken om Agrarisch Museum Westerhem om te vormen tot Beemster Museum, inclusief bijbehorende naamsverandering. Inhoudelijke koppelkansen liggen er door aan te sluiten bij de Canon van Nederland (De Beemster is 1 van de vensters), de Hollandse Waterlinies en het verhaal van UNESCO werelderfgoed in Nederland. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden in het huidige bezoekerscentrum, zoals de transformatie van de bestaande educatieruimte in een plek waar op interactieve wijze een introductie over de Beemster geschiedenis en/of de status van UNESCO werelderfgoed wordt gegeven. Het aanbod op de locaties moet complementair aan elkaar zijn. Idealiter bezoeken inwoners en bezoekers alle musea in de gemeente, maar ook als er slechts 1 locatie wordt bezocht, is het van belang dat het lokale verhaal wordt overgebracht. Het geheel moet een hoge educatieve waarde krijgen en geschikt zijn voor onderwijsdoeleinden. Afstemming over de tentoonstellingen is hierbij cruciaal. Doorverwijzen naar elkaar ook. In de permanente tentoonstelling van het Purmerends Museum is deze verwijzing naar De Beemster al opgenomen. Op het moment dat er in het Beemster Museum een volwaardige tentoonstelling is over de Beemster geschiedenis, ligt het voor de hand om de promotie van het museale aanbod in Purmerend gezamenlijk op te pakken. Kansen voor combi-tickets en verdere arrangementen worden onderzocht. Verdere afstemming over openingstijden is noodzakelijk. Inwoners en bezoekers worden op verschillende manieren gestimuleerd om alle musea in de gemeente te bezoeken. Het museale aanbod wordt hierdoor voor inwoners en bezoekers beter vindbaar, toegankelijker en aantrekkelijker.

Organisatorische samenwerking

Om deze samenwerking inhoudelijk te intensiveren, is ook organisatorische samenwerking noodzakelijk. De Beemster musea en het bezoekerscentrum worden volledig door vrijwilligers gerund. Ook het Purmerends Museum werkt voornamelijk met vrijwilligers. Dit is kwetsbaar. Om het verhaal van Purmerend en De Beemster op professionele wijze te vertellen zodat het ook bijdraagt aan de ambities uit de binnenstadvisie, economische visie en de nieuwe recreatie- en toerismevisie, is investeren in de organisatie ervan onvermijdelijk. De komende jaren zal het Purmerends Museum als gevolg van natuurlijk verloop nieuw personeel moeten werven. Dit biedt de kans om de backoffice te versterken en voor de musea gezamenlijk in te richten, bijvoorbeeld door conservatoren en floormanagers die ook de locaties in De Beemster bedienen. Voor met name de Beemster vrijwilligers betekent dit een (administratieve) lastenverlichting waardoor ruimte ontstaat voor het organiseren van meer activiteiten en evenementen op deze locaties. Ook biedt het inrichten van een gezamenlijke (personele) organisatie voor de Beemster musea een continuïteitsgarantie. Niet alleen draagt organisatorische samenwerking bij aan het vergroten van de toekomstbestendigheid van het museale aanbod, ook versterkt het de inhoudelijke samenwerking en wordt verdere professionalisering van het cultuurhistorische aanbod gestimuleerd. Dit is onmisbaar voor het leef- en vestigingsklimaat en het verder benutten van recreatieve en toeristische kansen in onze gemeente.

Theater- en podiumaanbod Purmerend

Niet alleen voor musea ligt er een ambitie voor vergaande samenwerking, ook de intensivering van de samenwerking tussen de theaters in onze gemeente is kansrijk en wenselijk. Gemeente Purmerend heeft 3 theaters en een speelzaal, namelijk De Purmaryn, De Verbeelding, Cultureel Centrum Onder de Linden en de speelzaal van het Purmerender Stadstoneel. Daarnaast zijn er diverse locaties waar ook culturele programmering plaatsvindt, zoals het Stamhuis (Filmhuis). Alle locaties verzorgen de eigen programmering en presenteren dit ook op eigen wijze aan onze inwoners en bezoekers. Dit maakt het voor inwoners lastig om een totaaloverzicht te krijgen van het theateraanbod in onze gemeente. De ambitie is om de komende periode toe te werken naar 1 theatergids of magazine, waarin alle theateraanbod staat opgenomen. Niet alleen vergroot dit de vindbaarheid van het aanbod voor de inwoners, ook is dit (financieel) efficiënter. Afstemming over het aanbod is hiervoor noodzakelijk. Welk theateraanbod past het beste bij welke locatie.

Samenwerking staat centraal en concurrentiegevoelens spelen geen rol. Eerdere vermelding van enkele voorstellingen van De Verbeelding in de theatergids van De Purmaryn heeft al bewezen dat het bereik groter is en er meer kaarten worden verkocht, waardoor niet alleen sprake is van een positief effect op de zichtbaarheid van het theateraanbod, maar ook de financiële positie van de theaters wordt versterkt (meer inkomsten).

De ambitie kan de komende jaren worden uitgebreid door toe te werken naar een gezamenlijke gids voor het totale podiumaanbod in Purmerend. Voor inwoners is dan op 1 plek het theateraanbod, maar ook het aanbod van onder andere Concert- en Cultuurpodium P3 en Het Filmhuis zichtbaar. Dit vraagt om een verandering in de presentatie; theaters leggen de programmering verder van tevoren vast dan een poppodium. 1 gids per jaar zal moeten toegroeien naar meerdere magazines per jaar waarin het aanbod voor de komende maanden wordt gepresenteerd. De Purmaryn experimenteert hier momenteel al mee. De ervaringen van De Purmaryn worden gebruikt om de ambitie de komende jaren verder vorm te geven. Hierbij wordt ook onderzocht of verdere samenwerking tussen de marketingafdelingen van de podia kan worden geïntensiveerd, zodat de zichtbaarheid van het aanbod en het bereik van inwoners worden vergroot.

Huiskamer van Purmerend

Vanzelfsprekend is het wenselijk om ook het aanbod van culturele verenigingen in de gezamenlijke gids op te nemen. Voor de verenigingen betekent dit een groter bereik en leidt dit tot meer bekendheid, terwijl de vermelding van amateurkunstvoorstellingen voor de podia leidt tot een diverser aanbod en mogelijk ook een diverser publiek. Van oudsher is De Purmaryn de plek waarin de culturele verenigingen hun optredens en voorstellingen houden. De ambitie is om De Purmaryn de komende jaren nog meer dé (culturele) huiskamer van Purmerend te laten worden. Er wordt onderzocht wat er voor nodig is om maatschappelijk en cultureel aanbod in De Purmaryn te vergroten.

Organisatorische samenwerking

De Purmaryn kan ook de uitvalsbasis zijn voor organisatorische ondersteuning van de andere theaters. De andere theaters werken uitsluitend met vrijwilligers. Hierin schuilt net als bij de musea een risico, met name voor arbeidsintensieve werkzaamheden zoals theatertechniek. Het is bovendien lastig om nieuwe vrijwilligers voor deze taken te vinden, waardoor de kans groot is dat de komende jaren steeds vaker sprake zal zijn van incidentele inhuur van theatertechnici om het aanbod te laten doorgaan. Het ligt hierbij voor de hand om een duurzamere oplossing te onderzoeken. Bijvoorbeeld door te kijken naar de mogelijkheid van een geringe urenuitbreiding bij De Purmaryn, waardoor De Purmaryn de andere podia hierbij kan ondersteunen.

Actieve cultuurbeoefening

Voor iedere inwoner is actief muziek maken of een andere vorm van cultuurbeoefening van onschatbare waarde. Cultuurbeoefening stimuleert de creatieve vermogens van onze inwoners, het verrijkt hun leven en stimuleert ontmoeting. Lid zijn van een culturele vereniging kan de kans op eenzaamheid verminderen en geeft het gevoel van betrokkenheid. Daarnaast biedt het samen cultuur maken bij 1 van de vele cultuureducatieve partners in Purmerend, zoals Dutch Music Academy, Muziekschool van Ingen, NKT Theaterschool of Cultuurhuis Wherelant, inwoners de kans zich op professionele wijze cultureel te ontwikkelen. Cultuurbeoefening biedt inwoners de kans om zich op eigen manier te uiten, biedt ontspanning en zorgt daarmee voor gezonde en gelukkige inwoners. Een bloeiend cultureel leven is daarom onmisbaar in een gemeente als Purmerend.

Het belang van een bloeiend cultureel verenigingsleven wordt ook door de Rijksoverheid erkent. De afgelopen tijd is door het Rijk en partners ingezet op een Nationaal Akkoord Amateurkunst 2025. Dit nationale akkoord is bedoeld om de amateurkunstsector handvatten te bieden om de toekomstbestendigheid te vergroten. Belangrijke thema's die in het nationale akkoord aan bod komen, zijn financieringsmogelijkheden, een toekomstbestendige ondersteuningsstructuur, diversiteit en toegankelijkheid en vernieuwing. Vanuit het gegeven dat samen cultuur maken en aan kunst deelnemen de gezondheid bevordert, heeft het Rijk subsidiemogelijkheden voor amateurkunstverenigingen in het leven geroepen. Purmerendse verenigingen worden gestimuleerd om deze nieuwe, aanvullende financieringsmogelijkheden te onderzoeken en worden daarbij waar nodig ondersteund.

Laagdrempelige cultuurbeoefening begint op lokaal niveau bij de cultuureducatieve partners en de vele amateurkunstverenigingen die in onze gemeente actief zijn. In Purmerend en De Beemster zijn er circa 35 culturele verenigingen waarbij leden gezamenlijk kunst beoefenen.

Hiervan vragen wisselend ieder jaar gemiddeld 15-20 verenigingen subsidie aan bij de gemeente.¹³ Deze subsidie is bedoeld om verenigingen financieel gezond te houden en deelname aan cultuurbeoefening (financieel) laagdrempelig en daardoor toegankelijk te houden voor alle inwoners. 14% van onze inwoners doet zelf actief aan cultuurbeoefening. 5% hiervan doet dit buiten de gemeente (bijvoorbeeld gekoppeld aan werk). 17% van de inwoners geeft aan wel of vaker zelf cultuur te willen beoefenen, maar dat zij hier niet aan toekomen vanwege gebrek aan tijd, omdat het aanbod in Purmerend niet aanspreekt of omdat het aanbod onvoldoende bekend is. Dit terwijl er in Purmerend een divers aanbod is. Samen met de verenigingen wordt gekeken hoe het aanbod beter kan worden afgestemd op de vraag van de inwoners en hoe verenigingen nieuwe leden kunnen trekken om op die manier een bloeiend verenigingsleven te behouden.

Trots

De waarde van cultuurbeoefening is groter dan alleen de positieve effecten voor onze inwoners. Bijna alle cultuureducatieve partners en verenigingen hebben meerdere voorstellingen, uitvoeringen of exposities per jaar. Dit zijn de momenten waar naar wordt uitgekeken: het met trots delen van muziek, theater en andere kunstvormen met de inwoners van gemeente Purmerend. De activiteiten stimuleren dus niet alleen de ontmoeting tussen leden onderling, maar ook met inwoners. Bovendien leidt het tot erkenning en waardering voor de verenigingen. Het creëert extra cultureel aanbod en het biedt inwoners ontspanning en ontroering. Daarnaast hebben de activiteiten ook een overduidelijk positief effect op de podia en presentatie-instellingen (bijvoorbeeld musea) in onze gemeente. De verenigingen en cultuureducatieve organisaties zorgen voor aanbod, gebruik van de zalen en genereren dus inkomsten en bekendheid voor deze culturele partners. Bovendien is bewezen dat actieve cultuurbeoefening vaak ook bijdraagt aan belangstelling voor cultuurbezoek in het algemeen.

Culturele verenigingen zijn daarmee een belangrijke voorwaarde voor een bloeiend cultureel leven in een gemeente. Ook de komende jaren wordt daarom amateurkunst in de gemeente ondersteund. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar het bereik van een vereniging. Alleen voor zelfstandige voorstellingen en uitvoeringen kan een beroep worden gedaan op financiële steun. Culturele aankleding van andere activiteiten (bijvoorbeeld muzikale omlijsting van bijeenkomsten) of cultuurbeoefening in familiair verband, hoewel ook van waarde, komt niet voor subsidie in aanmerking. Centraal staan de maatschappelijke en culturele waarde van de vereniging en het bieden van een kwalitatief en divers aanbod aan onze inwoners.

Festivals onder druk

De afgelopen jaren zijn er landelijk steeds vaker signalen over festivals in financiële nood. De financiële knelpunten bij festivals zijn het gevolg van meerdere ontwikkelingen. Al langere tijd is een stijging te zien van de productiekosten. Onder meer artiesten zijn duurder geworden. Daarnaast worden er steeds meer eisen aan organisatoren van festivals gesteld, onder andere op het gebied van beveiliging, duurzaamheid en EHBO. Ook is een trend te signaleren in stijgende locatiekosten en facilitaire kosten. Maar ook de inkomsten zijn meer onzeker dan enkele jaren geleden.

¹³ Het eigen vermogen wordt meegewogen in de subsidiebeoordeling. Als een vereniging een succesvol financieel jaar heeft gehad, kan het zijn dat de betreffende vereniging het daaropvolgende jaar geen beroep op subsidie hoeft te doen. Vandaar dat niet ieder jaar alle verenigingen subsidie aanvragen, maar dit er – in wisselende samenstelling – circa 15-20 zijn.

Onder meer de weeromstandigheden in Nederland hebben invloed op het succes van een festival. Bij regen of juist extreem warm weer blijven bezoekers vaak weg. Ook bijdragen uit sponsoring en fondswerving zijn niet meer zo vanzelfsprekend als voor de coronaperiode. Hierdoor is vaker sprake van tegenvallende inkomsten die niet meer toereikend zijn om de gestegen kosten te dekken.

Reuring festival

Jarenlang waren de inkomsten van Reuring Festival toereikend om in Purmerend een meerdaags muziek- en theaterfestival te organiseren met een mix van landelijk bekende artiesten en lokaal talent en een aanbod gespreid over de gemeente. Maar inmiddels wordt ook Reuring Festival geconfronteerd met financiële uitdagingen. De organisatie heeft al meerdere aanpassingen doorgevoerd om kosten te besparen, maar dit is geen structurele oplossing. Ondanks de doorgevoerde aanpassingen blijft er een substantieel tekort bestaan waarvan de organisatie aangeeft dat dit de toekomst van Reuring Festival bedreigt.

Reuring Festival is een door inwoners hoog gewaardeerd festival en een toegangspoort tot cultuur in onze gemeente. Het is een laagdrempelig festival dat veel bezoekers uit Purmerend en de regio trekt. Het behouden hiervan is waardevol. Wel is het van belang dat wordt gekeken hoe Reuring Festival meer toekomstbestendig kan worden gemaakt. Hierbij wordt onder meer ingezet op meer structurele sponsoring en fondswerving om de eigen inkomsten van Reuring Festival te vergroten, waardoor het festival een toonaangevend muziek- en theaterfestival kan blijven dat minder subsidie afhankelijk is. Voor het festival van 2025 wordt deze nieuwe koers ingezet.

Subsidiëring festivals

In 2024 is de evenementenvisie 2024-2030 vastgesteld. Purmerend wil een gevarieerd evenementenaanbod voor alle inwoners. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in 1) evenementen die bijdragen aan de stedelijke of regionale identiteit en die een economische spin-off hebben voor de regio, 2) evenementen die onderscheidend/beeldbepalend zijn (gericht op de eigen inwoners en de regio) en 3) sociaal maatschappelijke evenementen met een laagdrempelig karakter die de leefbaarheid in de stad, dorpen en wijken bevorderen.¹⁴ In de evenementenvisie zijn de volgende keuzes gemaakt:

1. Ruimte geven aan maatschappelijke en sociale evenementen die bijdragen aan ontspanning en vermaak, ontmoeten en verbinden.
2. Versterken, verdiepen en verbinden van evenementen die horen bij het onderscheidend vermogen en de identiteit van Purmerend en De Beemster, of die unieke kansen geven om de gemeente te promoten en het verhaal van de gemeente te vertellen.
3. Evenementen met een economische en maatschappelijke spin-off die aansluiten bij gemeentelijke strategische beleidsdoelen en deze zo mogelijk versterken.

De financiering van evenementen sluit echter nog niet aan bij de ambities die in de evenementenvisie zijn gepresenteerd. Evenementensubsidies worden op een aantal punten beoordeeld, waaronder de vraag of het een nieuw evenement is. Dit criterium is niet meer passend bij de keuzes die zijn gemaakt (versterken en verdiepen van bestaande evenementen). Het is daarom wenselijk om een aparte subsidieregeling onder de Algemene subsidieverordening Purmerend 2022 in te richten waarin passende criteria staan opgenomen voor de subsidiëring van evenementen. De evenementenvisie en diverse maatschappelijke visies (zoals cultuur en sport) vormen hierbij het uitgangspunt.

Stelselwijziging lokale omroep

Naast de genoemde ontwikkelingen hebben ook enkele (voorgenomen) wetswijzigingen impact op het culturele veld, zoals de voorgenomen stelselwijziging lokale omroepen. Al jaren is de gemeente verantwoordelijk voor de (financiële) ondersteuning van de lokale omroep. Iedere gemeente heeft de plicht om inwoners een Lokaal Toereikend Media Aanbod te bieden en ontvangt hiervoor geld in het gemeentefonds. Voor gemeente Purmerend is dit belegd bij de Purmerendse Omroep Vereniging, beter bekend als RTV Purmerend.

De voorgenomen stelselwijziging houdt in dat vanaf 2026 niet de gemeente, maar het Rijk verantwoordelijk wordt voor de lokale omroep. De financiering van de lokale omroepen wordt naar verwachting vanaf 2027 door het Rijk overgenomen. Het Rijk heeft hiertoe besloten om de positie van de omroepen te versterken. Dit gebeurt onder meer door schaalvergroting: de vorming van streekomroepen. De vorm staat hierbij nog vrij: van samenwerking (wel met een juridische vorm zoals een overkoepelende stichting) waarin uitwisseling van middelen en content centraal staat, tot vergaande samenwerking dan wel fusie. Al in 2025 kunnen de lokale omroepen gezamenlijk een beroep doen op extra financiële middelen vanuit het Rijk om de vorming van de streekomroep te bevorderen.

¹⁴ <https://purmerend.nl/in-purmerend-en-beemster/evenementenvisie-2024-2030>

Hiervoor moet al sprake zijn van enige samenwerking tussen de omroepen in de regio Waterland. Dit betekent dat RTV Purmerend gezamenlijk met de omroepen van Edam-Volendam, Landsmeer en Waterland de kansen voor regionale samenwerking aftast.

Voor Purmerend is het belangrijk dat bij de mogelijke vorming van de streekomroep aandacht blijft voor de eigen identiteit van ons gebied. Nieuwsitems en programma's die aansluiten bij wat onze inwoners graag willen zien. Wel wordt de meerwaarde van regionale samenwerking gezien, aangezien hierdoor ook de kwetsbaarheid van de omroep wordt verkleind door investeringen op het gebied van onder meer personeel en vrijwilligers. De omroep moet echter 'eigen' blijven voelen, waarbij het bestaande media-aanbod met voor Purmerends kenmerkende en door Purmerend gewaardeerde programma's in stand blijft. Ook is het van groot belang dat de omroep een plek blijft waar jongeren met een interesse in techniek en/of media zichzelf kunnen ontwikkelen.

Passende huisvesting

Passende huisvesting is essentieel. Veel culturele partners in onze gemeente zijn gehuisvest in monumentale panden die in eigendom zijn van de gemeente. Onderhoud vindt periodiek plaats en ook staat het culturele vastgoed op de lijst voor verduurzaming, zodat bijvoorbeeld door goede isolatie de financiële lasten voor de culturele partners afnemen. Daarnaast wordt gekeken welke mogelijkheden er zijn om bestaande panden beter te benutten, waarbij er tevens aandacht is voor kansen van gedeelde depot/opslagruimte. Multifunctioneel gebruik van bestaande ruimten wordt verder gestimuleerd. Dit biedt voor de culturele partners mogelijkheden om de inkomsten uit verhuur te vergroten. Omgekeerd wordt voor cultureel aanbod ook gekeken naar bijvoorbeeld de sportaccommodaties, ontmoetingsplekken van Clup Welzijn en de kansen die staan opgenomen in de kerkenvisie. Dit biedt bovendien kansen om cultuur nog dichterbij de inwoners te organiseren.

Integraal cultuur- en muziekcentrum

Begin 2024 heeft de gemeenteraad besloten tot de realisatie van een integraal cultuurcentrum in het gebouw P3, waarin onder andere het poppodium, Theater De Verbeelding en Muziekschool Waterland een plek krijgen. Het samenbrengen van muziek en cultuur onder 1 dak heeft een duidelijke inhoudelijke meerwaarde. Kinderen en jongeren die muziekles krijgen, komen al vroeg in aanraking met het aanbod van het poppodium, de bands en/of orkesten die er oefenen en kunnen zo gemakkelijker doorstromen. De culturele partners bereiken hierdoor nieuwe doelgroepen. Door de gezamenlijke huisvesting wordt bovendien de samenwerking tussen de culturele organisaties versterkt, waardoor kan worden gewerkt aan een integraal muzikaal en cultureel aanbod dat aansluit bij de behoefte in de stad. Ook in het verbouwde P3 zullen studio's en overige ruimten beschikbaar blijven voor verhuur, zodat de benutting van het pand zo optimaal mogelijk is en er echt een integraal muziek- en cultuurcentrum ontstaat waarin allerlei culturele partners elkaar kunnen versterken door samenwerking te zoeken. Het stimuleren van deze samenwerking tussen culturele en muziekpartners wordt de komende jaren verder aangejaagd.

Cultuurhuis Wherelant

In de visie op het Waterlandkwartier is de wens uitgesproken om ontmoeting en reuring in deze wijk te stimuleren en te faciliteren. Hierbij wordt onder meer de culturele en maatschappelijke functie van Cultuurhuis Wherelant genoemd als mooie aanvulling op het aanbod dat in het Waterlandkwartier is gewenst. Onderzocht wordt of in ieder geval een gedeelte van het aanbod van Cultuurhuis Wherelant, zoals aanbod voor jongeren en kwetsbare inwoners, een plek kan krijgen in het Waterlandkwartier en/of in de wijken (dichtbij de inwoners) kan worden georganiseerd. De huidige locatie in De Koog wordt niet als optimaal ervaren door de moeilijke bereikbaarheid door kwetsbare inwoners en kinderen, en door de ligging buiten het centrum van Purmerend. Door het aanbod te organiseren op de plek waar het goed vindbaar en bereikbaar is, wordt het culturele aanbod voor (kwetsbare) inwoners toegankelijker. Kansen benutten voor het vergroten van samenwerking met andere culturele en maatschappelijke partners, onder meer door multifunctioneel gebruik van ruimten, staat centraal.

Musea

In de paragraaf 'samen museaal sterker' staat de ambitie beschreven om Agrarisch Museum Westerhem om te vormen tot Beemster Museum. In eerste instantie wordt ingezet op aanpassingen in de tentoonstellingen en het te vertellen verhaal. Uiteindelijk kan dit leiden tot gewenste grotere aanpassingen in het gebouw, zodat het verhaal over Droogmakerij De Beemster zo optimaal mogelijk wordt verteld. Ook het Purmerends Museum kijkt blijvend naar de mogelijkheden om de collectie zo goed mogelijk tentoon te stellen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de tentoonstelling van het plateel en in het vertellen van het lokale verhaal van Purmerend (de aanpassing van de tweede verdieping). De laatste wens ligt in de aanpassing van de tijdelijke tentoonstellingsruimte op de begane grond. Door deze te vergroten, kunnen meer werken worden tentoongesteld en ontstaat er een prettige ruimte voor bezoekers van het museum.

Tentoonstellingsruimte voor lokaal talent

In Purmerend is veel vraag naar tijdelijke tentoonstellingsruimte. 1 van de weinige mogelijkheden is in de hal van het stadhuis. De hal biedt (amateur)kunstenaars in onze gemeente al jaren de kans om hun werk tentoon te stellen. Het geeft lokaal talent een podium en leidt tot waardering. Ook biedt het de mogelijkheid om specifieke onderwerpen onder de aandacht te brengen, zoals recent de Slag om Purmerend.

Waar mogelijk wordt de komende jaren ingezet op het realiseren van meer tentoonstellingsplekken in de gemeente, zoals in het zwembad, in overige sportcomplexen en in wijk- en jongerencentra. Niet alleen krijgt meer lokaal talent hierdoor de mogelijkheid om hun werk tentoon te stellen, ook wordt kunst meer naar de inwoners toegebracht en worden toevallige ontmoetingen met cultuur in de wijken en op onverwachte locaties tot stand gebracht.

4. Een verrassend en zichtbaar cultureel aanbod

Cultuur heeft de potentie om inwoners te verrassen, om ze te inspireren door kunstvormen waarvan ze het bestaan niet wisten en ze daardoor intellectueel uit te dagen of emotioneel te raken. Cultuur is cruciaal om te komen tot een gezellige, krachtige, bruisende en prettige samenleving om in te wonen, recreëren en ondernemen.¹⁵

Purmerend heeft een mooi en inspirerend cultureel aanbod, maar het is niet altijd even vindbaar en zichtbaar voor onze inwoners. Daardoor blijft de verrassende kracht van cultuur gedeeltelijk onbenut.

Samenwerking en kennisdeling tussen culturele partners is cruciaal om te komen tot een bloeiend cultureel leven. Zeker door toenemende concurrentie van andere vormen van vrijetijdsbesteding en digitale media is het van belang dat het culturele aanbod krachtig wordt georganiseerd en gepresenteerd aan onze inwoners. Dit kan alleen als culturele organisaties en verenigingen onderling afstemming hebben over aanbod, samenwerking opzoeken om (nieuwe) activiteiten te organiseren en om het culturele aanbod zo zichtbaar mogelijk te maken voor de inwoners.

Zichtbaarheid

Voor de zichtbaarheid van cultuur is het van grote meerwaarde om inwoners en bezoekers te inspireren met het cultuuraanbod dat Purmerend te bieden heeft. Een belangrijke gezamenlijke activiteit is de opening van het culturele seizoen. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij de Uitmarkt die door de BIZ Binnenstad eind augustus wordt georganiseerd. De aandacht voor de start van het culturele seizoen is belangrijk, omdat het een extra manier is om inwoners en bezoekers te wijzen op het diverse en inspirerende culturele aanbod wat Purmerend te bieden heeft. Door in de gehele binnenstad (en ook daarbuiten) verrassende culturele uitingen te organiseren die gratis toegankelijk zijn, wordt een nieuw publiek bereikt. Publiek dat in eerste instantie misschien niet op zoek was naar cultureel aanbod maar daarmee ter plekke, bijvoorbeeld tijdens het winkelen, in aanraking kwam en daarvoor werd geënthousiasmeerd. Ook voor de lokale ondernemers heeft dit positief effect; de combinatie van cultuur, winkelen en horeca werkt versterkend.

¹⁵ Vernieuwde maatschappelijke beleidskader.

Aansluiting

Het werkt zelfs versterkend om dit op meerdere momenten per jaar te doen. Niet alleen is het culturele aanbod dan op meerdere momenten voor inwoners op verrassende wijze toegankelijk, ook kan iedere culturele organisatie en vereniging zelf het moment kiezen dat goed uitkomt om mee te doen aan het gezamenlijk zichtbaar maken van cultuur. Kansen die er liggen om cultuur gedurende het jaar zichtbaar te maken worden benut. Er wordt aansluiting gezocht bij de makersmarkten die in de binnenstad plaatsvinden, Open Monumentendag, maar ook bij gevestigde succesvolle Beemster activiteiten, zoals de Open Dag en Muziek aan de Middenweg. Al in 2024 wordt hiermee gestart. Hierbij wordt nadrukkelijk ook samengewerkt op promotioneel niveau. Niet alleen tussen culturele partners onderling, maar ook in samenwerking met partners zoals de BIZ Binnenstad en BTLH. De ervaringen die worden opgedaan, worden meegenomen om de komende jaren het jaarrond zichtbaar maken van cultuur verder te optimaliseren.

Toevallige ontmoetingen met cultuur

Uit de enquête blijkt dat een deel van onze inwoners aangeeft geen tijd te hebben voor cultuurbezoek of cultuurbeoefening. Ook geven meerdere inwoners aan geen interesse in cultuur te hebben of niet goed te weten wat Purmerend allemaal te bieden heeft op het gebied van kunst en cultuur. Een mooie manier om deze inwoners, maar eigenlijk alle inwoners en bezoekers, te inspireren en te enthousiasmeren, is om toevallige ontmoetingen met kunst en cultuur te stimuleren. Een onverwachte expositie van kunst in een etalage, zoals de samenwerking tussen het Purmerends Museum en Kunstcollectief Purmerend in de Peperstraat. De gedichten van Dichterskring Waterland in de Zuidersteeg en in Zuidoostbeemster. Kunst in de openbare ruimte. Allemaal culturele cadeautjes die inwoners en bezoekers kunnen verrassen. En die inwoners kunnen laten ontdekken dat ze kunst en cultuur misschien toch wel interessant vinden.

De komende jaren zetten we actief in op het aanjagen van toevallige ontmoetingen met cultuur. Het vergroot de zichtbaarheid van het culturele aanbod in Purmerend, het vergroot de leefbaarheid en leidt tot meer reuring in bijvoorbeeld de binnenstad en wijken. Toevallige ontmoetingen worden ook op openbare locaties gestimuleerd, zoals in de parkeergarages en OV-knooppunten. Bijvoorbeeld door een mural waarop te zien is wat er in de gemeente allemaal te beleven is op het gebied van cultuur, sport en winkelaanbod. Deze toevallige ontmoetingen kunnen inwoners en bezoekers verleiden om op culturele ontdekkingstour te gaan en om misschien toch eens het museum of bijvoorbeeld het kunsthuis te bezoeken.

Ook tijdens festivals of andere evenementen kunnen toevallige culturele ontmoetingen worden gestimuleerd door onder andere straat- of locatietheater, theatrale fietstochten of wandelingen en door kleinere pop up evenementen op onverwachte locaties zoals P3 popt up. Het gebruik van het amfitheater in het Leeghwaterpark wordt blijvend aangemoedigd als inspirerende locatie voor onder andere muzikuitvoeringen en theater.

Lokale producties

Om de zichtbaarheid van culturele partners in onze gemeente te vergroten, worden lokale producties gestimuleerd. Dit sluit aan bij de ambitie van culturele partners om meer gezamenlijke culturele activiteiten te organiseren, zoals de ambitie om gezamenlijk 'het verhaal van Purmerend' te vertellen in de vorm van onder andere een Human Library. Ook De Beemster productie 'De Blitskikker' en de Kerstshows die sinds 2 jaar door de NKT Theaterschool, De Purmaryn en het Stedelijk Orkest worden georganiseerd zijn hiervan inspirerende voorbeelden.

Bij de organisatie van een dergelijke gezamenlijke productie komt veel kijken. Om lokale producties aan te jagen, wordt voor een periode van in ieder geval 2 jaar ingezet op een combinatiefunctie 'lokale producties' die culturele organisaties en verenigingen ondersteunt bij het opzetten en promoten van lokale producties. Het stimuleren van lokale producties heeft veel voordelen. Het bevordert de samenwerking tussen culturele partners, vergroot de zichtbaarheid van cultuur in onze gemeente en het leidt tot meer en een diverser cultureel aanbod voor inwoners. Bovendien heeft het enkele financiële voordelen zoals meer inkomsten voor de podia. Na 2 jaar worden de ervaringen van deze pilot geëvalueerd en wordt onderzocht of het aanjagen van lokale producties met inzet van een combinatiefunctie ook daadwerkelijk heeft geleid tot meer lokale en gezamenlijke activiteiten.

Kennisdeling en samenwerking

De afgelopen jaren is veel geëxperimenteerd met de vorm van kennisdeling en samenwerking. De meerwaarde wordt door iedereen onderschreven, maar het is lastig om een vorm te vinden die passend is voor alle culturele partners. De ambities in de cultuurvisie en de activiteiten uit de uitvoeringsagenda zullen de komende jaren de leidraad voor samenwerking en kennisdeling zijn.

Cultureel overleg Purmerend

Een groot deel van culturele organisaties in Purmerend en Beemster kwam de afgelopen jaren periodiek bijeen in het cultureel overleg Purmerend, maar niet alle culturele partners werden bereikt. De meerwaarde van een gezamenlijk cultureel overleg wordt echter door iedereen onderschreven. Met alle culturele partners is daarom gesproken over de toekomst van het cultureel overleg. 2 keer per jaar vindt een grote bijeenkomst plaats waarvoor alle culturele organisaties in de gemeente worden uitgenodigd. Zowel groot als klein, gesubsidieerd als commercieel en met personeel in dienst of bestaande uit uitsluitend vrijwilligers; iedereen is onderdeel van het culturele veld in Purmerend. In iedere bijeenkomst staat een thema centraal, met name om de toekomstbestendigheid en vindbaarheid van het culturele aanbod te vergroten. Dit zijn onderwerpen die de culturele partners verbinden omdat ze er allemaal in meer of mindere mate mee te maken hebben. Het netwerk wordt uitgebreid en structureel contact tussen alle culturele partners wordt gefaciliteerd. Ook andere (maatschappelijke) partners worden voor deze bijeenkomsten uitgenodigd. Niet alleen versterkt dit het culturele veld, ook wordt samenwerking om te komen tot nieuwe, gezamenlijke culturele activiteiten aangejaagd. Om deze samenwerking te versterken, wordt gewerkt met een wisselend dagelijks bestuur dat verantwoordelijk is voor het cultureel overleg.

uitwisseling afstemming
netwerken
collectieve marketing
kennis delen
contact
versterken cultureel veld
inzicht
samenwerken
samen optrekken gezamenlijke agenda
overleg
samenwerking
1 beleid gemeente 2 informatie uitwissel

Naast de 2 grote bijeenkomsten wordt er in kleiner verband gewerkt aan de realisatie van de ambities uit de cultuurvisie en het oppakken van de activiteiten uit bijbehorende uitvoeringsagenda. Culturele partners hebben aangegeven waar hun expertise zit, waar ze enthousiast van worden en waarin ze kansen zien.

Dit vormt de basis om te komen tot kleinere werkgroepen die aan de slag gaan om een verrassend en zichtbaar cultureel aanbod voor onze inwoners te creëren. De gemeente faciliteert daarbij. Samenwerking staat centraal, concurrentiegevoelens krijgen geen kans. Ambities die door de culturele partners als kansrijk zijn aangeduid, zijn de organisatie van een nacht van cultuur en spraakmakende gezamenlijke culturele activiteiten, zoals het plaatsen van een podium in bijvoorbeeld het water bij de Emmakade om daar gedurende meerdere dagen (tijdens het zomerseizoen) een divers cultureel aanbod te organiseren.

Culturele verenigingen

De culturele verenigingen komen tot op heden niet structureel bijeen. Deze verenigingen draaien volledig op de eigen leden, waarbij de focus vooral ligt op de eigen vereniging en tijd vaak ontbreekt om te investeren in samenwerking met andere culturele partners en de organisatie van gezamenlijke activiteiten. Toch ligt hier juist de kans om deze verenigingen te versterken en de zichtbaarheid van deze verenigingen te vergroten. Samenwerking tussen de verenigingen wordt gestimuleerd door jaarlijks 2 bijeenkomsten te faciliteren waarin kennisdeling centraal staat. Met name over (online) communicatie en marketing, de organisatie van gezamenlijke activiteiten en het Nationaal Akkoord Amateurkunst. Waar mogelijk delen de grotere culturele organisaties hun kennis met de culturele verenigingen.

Daarnaast is het belangrijk om te investeren in het versterken van de ketens. Een mooi voorbeeld is de recente samenwerking tussen Muziekschool Waterland en de orkesten om een gezamenlijk opleidingsorkest in te richten. Doel is om de doorstroom van muzikanten naar de culturele verenigingen te verbeteren. Onderzocht wordt of een dergelijke doorstroom op het gebied van theater ook kansrijk is. Bijvoorbeeld van de NKT Theaterschool naar de Operette en Musical Vereniging en het Purmerender Stadstoneel.

Ook de gezamenlijke organisatie van culturele activiteiten biedt veel kansen. Bijvoorbeeld door de Kerstuitvoeringen van de diverse verenigingen te bundelen. Dit kan in 1 gezamenlijke voorstelling, maar ook nader afstemmen, gezamenlijk reserveren van de locatie en gezamenlijk optrekken in promotie is veelbelovend en (financieel) efficiënt. Voor inwoners zal het aanbod van de verenigingen eenduidiger zichtbaar zijn en concurrentie tussen de diverse voorstellingen wordt verminderd. Bovendien wordt het publieksbereik hierdoor vergroot. De verenigingen hebben daarnaast de ambitie uitgesproken om een gezamenlijk amateurkunstfestival in Purmerend te organiseren, waarbij de inwoners diverse uitvoeringen en voorstellingen kunnen bijwonen en daardoor ook kennis wordt gemaakt met verborgen parels. De mogelijkheden hiertoe worden de komende jaren onderzocht, onder meer door aansluiting te zoeken bij bestaand aanbod zoals Reuring Festival.

Naast inhoudelijke samenwerking en kennisdeling is ook organisatorische samenwerking wenselijk. De verenigingen worden allemaal geconfronteerd met stijgende lasten, waardoor het (financieel) interessant is om bijvoorbeeld uitwisseling van instrumenten en andere materiaal te onderzoeken. Dit scheelt ook in de benodigde opslagruimte. Intensivering van samenwerking tussen de besturen van culturele verenigingen is noodzakelijk om de toekomstbestendigheid te vergroten. Het is lastig om bestuursleden te vinden en te behouden en om voldoende kennis te hebben van onder andere de boekhouding. Professionalisering is essentieel. Samenwerking tussen culturele verenigingen voor dergelijke vraagstukken wordt daarom gestimuleerd en gefaciliteerd.

Naar aanleiding van de bijeenkomsten die in het kader van de cultuurvisie zijn georganiseerd, hebben enkele verenigingen de samenwerking al opgezocht. Waar mogelijk wordt bovendien externe expertise ingezet, zoals de verenigingscoach van Spurd.

Regionale en landelijke samenwerking

Ook op regionaal en landelijk niveau werken we samen aan de bekendheid en toekomstbestendigheid van cultuur en erfgoed. Binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt samen met de grotere gemeenten gewerkt aan de versterking van het culturele aanbod in onze regio. Dit samenwerkingsverband trekt als stedelijke regio ook gezamenlijk op in contact met het Rijk. De samenwerking op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed binnen de MRA wordt de komende jaren voortgezet. Speciale aandacht is er voor de toegankelijkheid van cultuur, landelijke ontwikkelingen, talentontwikkeling en de maatschappelijke waarde van cultuur.

Daarnaast zijn we onderdeel van de landelijke Stichting Werelderfgoed Nederland. Deze stichting betreft een samenwerkingsverband van alle UNESCO werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden. Doel is om de kennis over UNESCO werelderfgoed in Nederland te vergroten en om gezamenlijk te investeren in de bekendheid ervan onder inwoners. De stichting ontvangt meerjarensubsidie van het Rijk, waardoor er financiële ruimte is om te werken aan promotie, het uitdragen van het gezamenlijke verhaal en tevens wordt geïnvesteerd in kennisdeling en capacity building, onder andere op het gebied van het beheer van een UNESCO werelderfgoed. Speciale aandacht is er de komende jaren bovendien voor het belang van UNESCO werelderfgoed in relatie tot de grote ruimtelijke opgaven waarvoor Nederland staat. De samenwerking binnen de stichting wordt gecontinueerd, waarbij Droogmakerij De Beemster verantwoordelijk is voor de portefeuille strategie en beleid en we over de ontwikkelingen op het gebied van UNESCO werelderfgoed namens de stichting ook rechtstreeks met onder meer het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap spreken.¹⁶ De producten en kennis van de stichting worden vanzelfsprekend ook lokaal ingezet.

¹⁶ Voor verdere samenwerkingsverbanden en kansen op het gebied van UNESCO werelderfgoed wordt verwezen naar het rapport 'Wat betekent het om UNESCO werelderfgoed te zijn?' uit 2024.

“Kunst en cultuur zijn belangrijk in de leefomgeving van mensen. Het geeft extra betekenis aan plekken waar mensen wonen, werken en verblijven. Kunst in de openbare ruimte levert een bijdrage aan de verbinding tussen mensen en de kwaliteit en identiteit van een gebied.”

Sharon Oldenkotte-Vrolijk – directeur kunst & cultuur van BPD Cultuurfonds

Gezamenlijke communicatie en promotie

Een zichtbaar en vindbaar cultureel aanbod vergroot de toegankelijkheid van cultuur. Uit de enquête blijkt dat een aanzienlijk deel van de inwoners aangeeft niet goed op de hoogte te zijn van het cultureel aanbod in Purmerend. Het aanbod wordt versnipperd aan de inwoners en bezoekers gecommuniceerd en is niet op een centrale plek te raadplegen. Hierdoor missen inwoners soms voorstellingen of andere culturele activiteiten die ze hadden willen bijwonen. Kortom, de zichtbaarheid en vindbaarheid van het cultureel aanbod in Purmerend moet worden verbeterd. De culturele partners zien dit zelf ook nadrukkelijk als aandachtspunt en eerste stappen in het verbeteren van de zichtbaarheid zijn al genomen.

Sociale media

Het is van belang dat culturele partners niet alleen hun eigen culturele programmering promoten, maar ook aandacht vragen voor de culturele activiteiten van collega organisaties en verenigingen. Elkaar helpen om de zichtbaarheid en het bereik te vergroten door bijvoorbeeld via (sociale) media door te verwijzen naar elkaar. Ook het delen van culturele activiteiten in sociale media groepen zoals 'Purmerend cultureel' of 'Wij zijn Beemster' vergroot de zichtbaarheid en leidt tot een groter bereik. Ook van inwoners die niet specifiek zoeken naar culturele activiteiten. De mogelijkheden om een sociale media persoonlijkheid te betrekken die de zichtbaarheid van cultuur online kan vergroten, wordt onderzocht. Daarnaast worden door Spurd momenteel de mogelijkheden voor online communities onderzocht. Waar mogelijk vindt aansluiting op dit initiatief plaats.

Het bereiken van jongeren blijft een aandachtspunt. Daarvoor is het van belang om aansluiting te zoeken bij de leefwereld en de taal van de jongeren. Er wordt actief ingezet op het betrekken van jongeren in het promoten van het cultureel aanbod, zoals bij het jongerenpodium van Onder de Linden. Dit kan onder andere door jongeren actief mee te laten denken in het gebruik van sociale media. Jongeren kunnen de organisaties en verenigingen helpen om het cultureel aanbod op aantrekkelijke wijze onder de aandacht te brengen bij de eigen doelgroep. Hiervoor wordt de samenwerking gezocht met partners die veel ervaring hebben in het bereiken van jongeren, zoals Clup Welzijn en The Mudita.

Cultuurprogramma

Elkaar promoten gebeurt ook door fysiek zichtbaar te zijn in de stad en op elkaars locaties, bijvoorbeeld door middel van posters, flyers en reclame/artikelen in de media. Waar mogelijk trekken culturele partners gezamenlijk op richting mediapartners, zodat niet alleen de culturele partners die een budget hebben voor communicatie/marketing kans hebben op media-aandacht, maar ook de kleinere culturele vrijwilligersorganisaties daarvan kunnen profiteren. Ook nauwe samenwerking met RTV Purmerend is kansrijk. De mogelijkheid van een periodiek cultureel programma wordt actief onderzocht, evenals kansen om bijvoorbeeld een hoorspel uit te zenden.

Daarnaast wordt gekeken of de vele filmpjes die culturele partners hebben over het cultureel aanbod in Purmerend via de omroep kunnen worden uitgezonden, bijvoorbeeld geïntegreerd in tekst tv.

Culturele UITagenda

Om het aanbod zichtbaarder en vindbaarder te maken voor onze inwoners en bezoekers, wordt een gezamenlijke UITagenda gestimuleerd. Op dit moment is er een cultuurladder waaraan een aantal organisaties deelneemt. Ook leveren enkele organisaties hun informatie aan voor de UITagenda van Laag Holland. Hierop zijn telkens de meest actuele evenementen en activiteiten te zien. Culturele partners kunnen hun evenementen en activiteiten op deze website gratis uploaden. Nog niet alle culturele organisaties en verenigingen maken gebruik van deze mogelijkheid. Dit wordt de komende periode actief aangejaagd. De informatie uit de UITagenda heeft een regionaal bereik en wordt ook via sociale media gepromoot.

Daarnaast wordt onderzocht of verdere uitbreiding van de promotie via Bureau Toerisme Laag Holland wenselijk is. De mogelijkheid bestaat om de beknopte UITagenda uit te breiden naar een volwaardige cultuuragenda waarop het volledige overzicht aan culturele evenementen en activiteiten binnen Purmerend wordt getoond. De cultuuragenda krijgt dan ook een eigen website/URL. Het bereik is afhankelijk van de mate van promotie die er voor de cultuuragenda wordt gemaakt, bijvoorbeeld via betaalde online advertenties of het magazine 'Dagje uit in Laag Holland'.

Het aanleveren van informatie door culturele organisaties en verenigingen is echter cruciaal voor het succes van de UITagenda en een eventuele volwaardige cultuuragenda. Daarom zal eerst worden gemonitord of sprake is van een intensiever gebruik van de bestaande mogelijkheden van de UITagenda, voordat er wordt geïnvesteerd in een volwaardige cultuuragenda of zelf een extern platform voor een uitgebreide agenda.

Laag Holland Cultureel, Binnenkort:		vanaf 25 april 2024	
<p>PURMERYN depurmeryn.nl 0299-432-205</p> <p>Theaterconcert do 25 apr 20:15 uur Whitney Houston Queen of the Night</p> <p>Theaterconcert do 2 mei 20:30 uur Alex Roeka Nachtcafé</p> <p>Theatershow do 2 mei 20:15 uur Kijkbuisvrienden Met Loeki Knoi, Ydwer Bosma, Wieteke van Dort e.a.</p> <p>Cabaret vr 3 mei 20:30 uur Thijs van de Meeberg Met de beste bedoelingen</p>	<p>Fitheids Purmerend fitheidspurmerend.nl</p> <p>vr 26 april 20.00 uur en di 30 april 13.30 uur All of us strangers Regie: Andrew Haigh dra 16</p> <p>za 27 april 20.00 uur en di 1 mei 13.30 uur Ferrari Regie: Michael Mann dra 16</p> <p>di 30 april 20.00 uur lo capitano Regie: Matteo Garrone dra 16</p>	<p>TOWN dorpshuiswv.nl</p> <p>za 25 MEI 20.00 u. TOBI KOOMAN - BEST OF 2 Cabarettier, stand-up comedian en wiskundige</p> <p>PURMEREND MUSEUM purmerendmuseum.nl 0299-427218</p> <p>25 november 2023 t/m 5 mei 2024 FRANK MUNTJEWERF. TEKENEN MET EEN KNIPOOG Een begenadigd en productief tekenaar.</p> <p>13 feb t/m 19 mei SIERLIJK ROND Sieraadwerk van 1895 tot heden</p>	<p>za 12 mei 15.00 uur - € 10,00 ZONDAGMIDDAG LIVE - BLUESVILLE Bluesmuziek uit de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw.</p> <p>Elke vrijdagavond 19.45 uur THE CLASSICS JONGERENKOOR Voor jongeren vanaf 15 jaar</p> <p>Iedere vrijdag 17.30 uur WATERLAND JEUGDORKEST Voor kinderen vanaf 9 jaar</p>
<p>THEATER DE VERBEELDING A.B. HAKSDA WFF Naarderveenboeiing.nl 0299-411234</p> <p>za 11 mei 20.00 uur WE ARE (NOT) TUPAC SHAKURE Confronterende rapvoorstelling over een hiphoplegende</p> <p>za 12 MEI 14.00 uur 'NTIAGO STUGER-A NIGHT WITH QUEEN ANGELITO Solotheater geïnspireerd door jazzlegende Eartha Kitt</p>	<p>p3purmerend.nl 0299-411230</p> <p>do 25 april 20.00uur €15,20 POP UP CHOIR NEDERPOP SINGALONG Zing mee met Doe Maar</p> <p>zo 28 april 15.00uur €21,70 ERNST JANSZ, ERNST 75 Kom luisteren naar een muzikaal icoon.</p> <p>vr 3 mei 21.30 uur €20,20 TOONTJE LAGER Avondje (jeugd) sentiment</p>	<p>theaterschool Naarderveenboeiing.nl 0299-427812</p> <p>Muziekles voor alle leeftijden vanaf 4 jaar KOM LANGS VOOR EEN GRATIS PROEFLES www.damuziekschool.nl of app 06-55733884</p>	<p>KHW kunsttuinwv deagenschap expositie</p> <p>6 april t/m 18 mei Fototentoonstelling IN THE PICTURE woe - zat 12:00 - 17:00 uur www.kunsthuiswaterland.nl</p>
<p>PIPERKLEIN theaterdeluniviers.nl 0657349426</p> <p>18 mei 20.30 uur TG. WINTERBERG - DE STILLE KLETSMAJOUR (3+) Bekroonde jeugdtheatervoorstelling over de kracht van taal</p> <p>28 mei 20.30 uur ELKE VIERVELJZER - DRIFT Nietsontziende muzikale reis langs drijfveren van de mens</p>	<p>FABRIEK afabriek.nl</p> <p>xxxxxxx L'ABBÉ PIERRE xxxxxxxxx</p>	<p>laag holland</p> <p>GA VOOR HET GEHELE CULTURELE AANBOD NAAR WWW.LAAGHOLLAND.COM/AGENDA</p>	

Financiële paragraaf

Ter afronding

De kracht van cultuur is onmisbaar voor een gemeente als Purmerend. In de visie zijn ambities geformuleerd om ervoor te zorgen dat cultuur ook in de toekomst voor alle inwoners toegankelijk, bereikbaar en aantrekkelijk blijft. Samenwerking staat centraal en zichtbaarheid van het culturele aanbod in Purmerend is essentieel.

De ambities uit de visie zijn doorvertaald in concrete activiteiten, die staan opgenomen in de uitvoeringsagenda (bijlage I). Deze activiteiten zorgen ervoor dat er de komende jaren blijvend wordt gewerkt aan een bloeiend, aantrekkelijk en inspirerend cultureel aanbod voor onze inwoners en bezoekers. De uitvoeringsagenda gaat over de jaren 2024-2027, de helft van de looptijd van de visie. Na 4 jaar wordt de balans opgemaakt en vindt herijking van de activiteiten plaats om ook in de daaropvolgende jaren te investeren in cultuur.

In 2032 hebben we in gemeente Purmerend een bloeiend en nog diverser cultureel aanbod. Inwoners bezoeken graag culturele voorstellingen en beoefenen zelf cultuur in onze gemeente. Voor inwoners en bezoekers is het duidelijk wat er op cultureel gebied allemaal te beleven is in Purmerend. Cultuur is dichtbij de inwoners georganiseerd en door culturele partners wordt actief ingespeeld op de vraag vanuit de inwoners. Nieuwe culturele initiatieven zijn tot stand gekomen. Samenwerking staat hierbij centraal, zodat de kracht van cultuur optimaal tot uiting komt.

Tot slot – in de visie zijn meerdere voorbeelden van activiteiten van verschillende culturele partners opgenomen. Deze voorbeelden geven de huidige stand van zaken in het culturele veld weer of dienen ter illustratie van geformuleerde ambities. De voorbeelden zijn willekeurig gekozen en het niet noemen van een culturele partner of een cultureel project zegt niets over het belang ervan. Want alle culturele organisaties en verenigingen tezamen maken het mooie en inspirerende cultuuraanbod voor onze inwoners en bezoekers.

Bijlage I – Uitvoeringsagenda 2024-2027

Bijlage II – Overzicht van de betrokken (culturele) partners

De cultuurvisie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met culturele partners in Purmerend en Beemster. Er hebben diverse sessies en meerdere gesprekken plaatsgevonden, waarvan de input is verwerkt in deze cultuurvisie en bijbehorende uitvoeringsagenda. Daarnaast zijn er ook maatschappelijke en overige partners buiten het culturele veld betrokken bij de totstandkoming van de cultuurvisie. Onderstaand volgt een overzicht van alle betrokken partners.

Inwoners van de gemeente zijn geraadpleegd middels een enquête die is uitgezet onder het internetpanel van gemeente Purmerend. De enquête is door 1.910 inwoners ingevuld. Daarnaast hebben ook meerdere individuele gesprekken met inwoners of betrokkenen bij het culturele veld plaatsgevonden, onder meer naar aanleiding van de enquête of bijvoorbeeld met kunstenaars. In verband met privacy staan deze niet in onderstaand overzicht vermeld.

Culturele organisaties

- Agrarisch Museum Westerhem (Historisch Genootschap Beemster)
- Betje Wolff Museum (Historisch Genootschap Beemster)
- Bibliotheek Waterland
- Buurthuis Zuidoostbeemster
- Cultureel Centrum Onder de Linden
- Cultuurhuis Wherelant
- De Keyserin (Keyserkerk)
- Dutch Music Academy
- Filmhuis Purmerend
- Gilde Purmerend
- Historisch Genootschap Beemster
- Kunstcollectief Purmerend
- Kunsthuis Waterland
- Muziek aan de Middenweg
- Muziekschool Van Ingen
- Muziekschool Waterland
- NKT Theaterschool
- Pop- en cultuurpodium P3
- Purmerends Museum
- Reuring Festival
- Stichting Kerkhof Overweersepolderdijk
- Stichting Keyserklim Beemster
- Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed (VISIT Beemster)
- Theater De Purmaryn
- Theater De Verbeelding
- Vereniging Historisch Purmerend

- Waterlands Archief

Culturele verenigingen

- Beemster Kinderkoor
- Beemsters Fanfare
- Dichterskring Waterland
- Harmonie Crescendo Purmerend
- Leeghwater Musicals
- Musical en Operette Purmerend
- Muziekvereniging Kunst na Arbeid Purmerend
- Noord-Hollands Selectiekoor
- Purmerender Stadstoneel
- Purmerends Mannenkoor
- Purmerends Palet
- Rockkoor Let's Rock
- Schildersvereniging Wherepalet
- Stedelijk Orkest Purmerend
- Stichting Tiener Theater Beemster
- Toneelgezelschap Leo XIII
- Toneelvereniging Middenbeemster
- Volksdansvereniging FDP
- Zangvereniging Harmonie

Overige betrokken partijen

- BIZ Binnenstad
- Bureau Toerisme Laag Holland
- NewBees
- Purmerendse Omroep Vereniging (RTV Purmerend)
- Stichting Beemster Gemeenschap
- Stichting Beemster Vanzelfsprekend
- The Mudita
- Clup Welzijn
- Spurd

Daarnaast vindt met veel partners op reguliere basis overleg plaats. Input voor de cultuurvisie is ook uit deze reguliere overleggen meegenomen en verwerkt in de cultuurvisie en bijbehorende uitvoeringsagenda. Hierbij is te denken aan partners zoals:

- Diverse scholen en vertegenwoordigers van schoolbesturen
- Diverse kunstenaars die in gemeente Purmerend werkzaam zijn
- Provincie Noord-Holland en gemeenten die zijn vertegenwoordigd in de MRA werkgroep Kunst, Cultuur en Erfgoed
- Stichting Werelderfgoed Nederland en de daaraan verbonden UNESCO werelderfgoedsites
- Plein C

Mochten zich naar aanleiding van de cultuurvisie nog organisaties of verenigingen melden die ook graag bij de activiteiten worden betrokken die in de uitvoeringsagenda staan opgenomen, dan wordt hiermee vanzelfsprekend het gesprek gevoerd.

Bijlage III - Onderzoeksrapport 'Beleving van kunst en cultuur'

Bezoekadres
Purmersteenweg 42
1441 DM Purmerend

Postadres
Postbus 15
1440 AA Purmerend

Telefoon & e-mail
(0299) 452 452
info@purmerend.nl

purmerend.nl

Enquête onder het internetpanel ten behoeve van de nieuwe cultuurvisie

De beleving van kunst en cultuur

2024

Rapport

De beleving van kunst en cultuur

Enquête onder het internetpanel ten behoeve van de nieuwe cultuurvisie

Colofon

In opdracht van: Maatschappelijk domein

Uitgave van: Team Beleidsonderzoek en informatiemanagement
gemeente Purmerend
beleidsonderzoek@purmerend.nl

Digitale rapportage: www.purmerend.nl/stadsgegevens

Datum: januari 2024

Inhoud

Samenvatting	5
Inleiding	10
Aanleiding	10
De aanpak en respons	10
Weging	11
Leeswijzer	11
1. Cultuurbezoek algemeen	12
Cultuurbezoek algemeen	12
Plaats van cultuurbezoek	13
2. Cultuurbezoek in de gemeente: culturele instellingen	16
Bezoek theater, muziek, film, bibliotheek, cultuurcentra	16
Bezoek musea	18
Bezoek culturele evenementen en overig cultuur	19
3. Cultuurbezoek in de gemeente: frequentie en reden(en)	21
Wens om vaker cultuur te bezoeken in de gemeente	21
Reden(en) niet vaker cultuurbezoek in de gemeente	22
Reden(en) geen interesse in cultuurbezoek in de gemeente	23
Missend cultureel aanbod in de gemeente	24
4. Het zelf beoefenen van culturele activiteiten	26
Beoefenen van culturele activiteiten in de gemeente of elders	26
Wens om wél of vaker cultuur te beoefenen in de gemeente	27
Reden(en) niet of niet vaker cultuurbeoefening in de gemeente	27
Reden(en) geen of niet vaker cultuur willen beoefenen in de gemeente	28
Missend aanbod om zelf cultuur beoefenen in de gemeente	30
5. Uitspraken over aanbod, bezoek en zelf beoefenen van cultuur	31

Reactie op uitspraken over aanbod, bezoek en zelf beoefenen van cultuur	31
6. Uitspraken over belang van cultuur in de gemeente	36
Reactie op uitspraken over het belang van cultuur in de gemeente	36
7. Vrijwilligerswerk in het culturele veld	38
Vrijwilligerswerk in het culturele veld	38

Samenvatting

Het laatste gemeentelijke cultuurbeleid stamt uit 2011 en betreft een beknopte paragraaf over kunst en cultuur, als onderdeel van het brede maatschappelijke beleidskader. Gezien de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur en de veranderingen die het culturele veld heeft doorgemaakt door de coronaperiode, is een cultuurvisie gewenst. Om deze visie op te stellen, is het van belang te weten waar Purmerend momenteel staat op het gebied van kunst en cultuur.

In deze rapportage willen we de volgende vraag beantwoorden: Hoe beleven inwoners van gemeente Purmerend kunst en cultuur, en wat is hun mening over het gemeentelijk cultuurbeleid?

Aanpak en respons

Om deze vraag te beantwoorden is er gekozen voor een digitale enquête. Deze enquête is uitgezet onder het internetpanel voor het verkrijgen van representatieve resultaten van inwoners van de Beemster en Purmerend. Op 8 juni 2023 is de enquête verstuurd aan het internetpanel. 1.910 leden hebben de vragenlijst ingevuld, hetgeen een respons is van 58%. Dit is een gebruikelijke respons voor het internetpanel.

Cultuurbezoek algemeen

97% van de inwoners heeft wel eens cultuur bezocht. Men is vooral naar een film of bioscoop, toneel/ theater/ musical, en een muziekvoorstelling of concert geweest. 50-plussers hebben vaker dan de jongere leeftijdsgroepen nog nooit een culturele voorstelling bezocht.

De overgrote meerderheid (93%) van de groep inwoners die ooit wel eens cultuur heeft gezocht, deed dit (onder andere) in Purmerend-stad, 14% heeft (ook) cultuur bezocht in de Beemster. Bijna vier op de vijf (79%) bezocht (ook) cultuur in Amsterdam. Hoe jonger men is, hoe vaker men (ook) ooit wel eens cultuur heeft bezocht in Amsterdam en/of Zaanstad. 65-plussers hebben juist vaker dan de jongere leeftijdsgroepen (ook) cultuur in de Beemster bezocht.

Cultuurbezoek in de gemeente

Bezoek theater, muziek, film, bibliotheek, cultuurcentra

Theater de Purmaryn is door ruim de helft van de inwoners (52%) de afgelopen vijf jaar herhaaldelijk bezocht. Ook Bibliotheek Waterland wordt vaak herhaaldelijk bezocht: 45%. Voor concert en cultuurpodium P3 is dit 23%. Filmhuis Purmerend, Cultuurhuis Wherelant, Theater De Verbeelding, Cultureel Centrum Onder de Linden, Muziekschool Waterland, en NKT theaterschool worden minder vaak herhaaldelijk bezocht (variërend van 4% tot 11%). Van Cultureel Centrum Onder de Linden heeft ruim de helft van de inwoners nog nooit gehoord (52%). Bij Theater de Purmaryn, Bibliotheek Waterland, en de P3 is dit slechts 1%.

Bezoek musea

Van de voorgelegde musea is het Purmerends Museum de afgelopen 5 jaar het vaakst bezocht: door 10% herhaaldelijk en door 19% 1 keer. Naar het museum van Betje Wolff is 13% de afgelopen 5 jaar minstens 1 keer geweest; naar het Agrarisch Museum Westerhem 8%.

Bezoek culturele evenementen en overig cultuur

Het Reuring Festival is veruit het meest bezochte evenement: driekwart (77%) van de inwoners heeft dit ooit bezocht. Ruim de helft (52%) heeft dit festival in de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk bezocht. De harddraverijen in Purmerend-stad en/of Beemster zijn door de helft van de inwoners (52%) ooit bezocht; 22% kwam daar de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk. Een aantal culturele evenementen/instellingen wordt door maar een klein aandeel van de inwoners bezocht: met name Kunsthuis Waterland en De Keyserklim (kerktoren Middenbeemster). Van Muziek aan de Middenweg, De Keyserklim, en Kunsthuis Waterland heeft meer dan de helft van de inwoners nog nooit gehoord.

Cultuurbezoek in de gemeente: frequentie en reden(en)

Cultuurbezoek en wens om vaker cultuur te bezoeken in de gemeente

De meerderheid van de inwoners (62%) geeft aan al cultuur te bezoeken in de gemeente, 38% doet dit nog niet. Bekijken we deze cijfers nader dan bezoekt 29% al cultuur, maar zou dit wel vaker willen. Een derde (33%) doet dit al, en dit hoeft voor hen niet vaker. Ruim een vijfde (22%) doet dit nog niet, maar zou dit wel willen, en 15% doet dit nog niet en dit hoeft voor hen ook niet.

18-49 jarigen geven het vaakst aan nog geen cultuur te bezoeken in de gemeente, maar dit wel te willen. 35-49 jarigen geven vaker dan de andere leeftijdsgroepen aan al cultuur te bezoeken in de gemeente, en dit wel vaker te willen. 65-plussers geven vaker aan al cultuur te bezoeken in de gemeente, en dat dit voor hen niet vaker hoeft.

Reden(en) niet vaker cultuurbezoek in de gemeente voor inwoners die vaker zouden willen

Inwoners die al cultuur bezoeken in de gemeente en wel vaker willen, of dit nog niet doen, maar wel willen (tezamen 51% van de respondenten), is gevraagd waarom ze niet vaker cultuur bezoeken in de gemeente. Geen tijd en aanbod dat niet aanspreekt zijn de meest genoemde redenen, gevolgd door 'ik vind het te duur'.

18-64 jarigen geven vaker dan 65-plussers aan er geen tijd voor te hebben. Voor 65-plussers is een fysieke beperking/ de gezondheid vaker een reden dan voor jongere leeftijdsgroepen. Een groter aandeel van de 75-plussers geeft aan dat het voor hen lastig te bereiken is dan bij de jongere leeftijdsgroepen.

Reden(en) geen interesse in cultuurbezoek in de gemeente

Inwoners die nog geen cultuur bezoeken in de gemeente en dit ook niet willen (15% van de respondenten), is gevraagd waarom ze geen cultuur willen bezoeken in de gemeente. Geen interesse in cultuurbezoek is de meest genoemde reden, gevolgd door aanbod dat niet aanspreekt, en 'ik heb er geen tijd voor'.

Missend cultureel aanbod in de gemeente

Aan alle respondenten is gevraagd of ze iets missen op het gebied van cultureel aanbod in de gemeente. Ruim de helft geeft aan niets te missen, ruim een tiende geeft aan wel iets te missen. Inwoners die iets missen, geven onder andere aan de volgende zaken te missen: cultuur voor specifieke doelgroepen/ leeftijdsgroepen, variatie in aanbod muziek/ alternatieve of klassieke muziek, musea, grotere/ andere bioscoop, festivals/ evenementen, dans, exposities, theater, toneel/ musicals, stand-up comedy/ cabaret, en goedkoper of gratis aanbod. 18-49 jarigen geven vaker dan de oudere leeftijdsgroepen aan iets te missen op het gebied van cultureel aanbod.

Het zelf beoefenen van culturele activiteiten

Beoefenen van culturele activiteiten in de gemeente of elders

14% van de inwoners beoefent culturele activiteiten in de gemeente, 3% zowel in de gemeente als ergens anders, 5% alleen ergens anders. De overgrote meerderheid (80%) van de inwoners beoefent geen culturele activiteiten. Met afnemende leeftijd neemt het aandeel dat alleen in de gemeente culturele activiteiten beoefent af.

Wens om wél of vaker cultuur te beoefenen in de gemeente

Ruim de helft (56%) van de inwoners geeft aan niet of niet vaker culturele activiteiten te willen beoefenen in de gemeente dan dat ze nu doen, 17% wil dit wél of vaker. Ruim een kwart van de respondenten geeft aan dit niet te weten. Een kwart van de 18-34 jarigen wil wél of vaker culturele activiteiten in de gemeente beoefenen. Bij de andere leeftijdsgroepen is dit aandeel kleiner.

Reden(en) niet of niet vaker cultuurbeoefening in de gemeente

Respondenten die hebben aangegeven wél of vaker culturele activiteiten in de gemeente te willen beoefenen of dit niet weten (tezamen 44% van de respondenten) is gevraagd waarom ze niet of niet vaker cultuur beoefenen in de gemeente. 'Geen tijd' is de meest genoemde reden (46%), gevolgd door aanbod dat niet aanspreekt (23%) en 'ik vind het te duur'(18%).

18-64 jarigen geven vaker aan dat ze er geen tijd voor hebben dan 65-plussers. Een fysieke beperking/ de gezondheid en 'lastig te bereiken' is voor 75-plussers vaker een reden dan voor de jongere leeftijdsgroepen.

Reden(en) geen of niet vaker cultuur willen beoefenen in de gemeente

Respondenten die hebben aangegeven geen of niet vaker culturele activiteiten in de gemeente te willen beoefenen (56% van de respondenten) is gevraagd waarom ze dit niet willen. Geen interesse in cultuurbeoefening is de meest genoemde reden (44%), gevolgd door 'geen tijd' (38%), en aanbod dat niet aanspreekt (10%).

18-34 jarigen geven het vaakst aan dit niet (vaker) te willen door geen interesse in culturele activiteiten, 75-plussers geven dit het minst vaak aan. 18-64 jarigen geven vaker aan dat ze er geen tijd voor hebben dan 65-plussers. Een fysieke beperking/ de gezondheid en 'lastig te bereiken' is door 75-plussers vaker als reden gegeven dan door de jongere leeftijdsgroepen.

Missend aanbod om zelf cultuur te beoefenen in de gemeente

Aan alle respondenten is gevraagd of ze iets missen in het aanbod om zelf cultuur te beoefenen in de gemeente. Meer dan de helft (60%) van de inwoners geeft aan niets te missen, 5% mist wel iets. De inwoners die iets missen, geven onder andere aan de volgende zaken te missen: danslessen voor verschillende leeftijdsgroepen, koor, en activiteiten in de avond of in het weekend. 75-plussers geven het vaakst aan niets te missen, 18-49 jarigen het minst vaak.

Reactie op uitspraken over aanbod, bezoek en zelf beoefenen van cultuur

De inwoners is een vijftal uitspraken voorgelegd over aanbod, bezoek en zelf beoefenen van culturele activiteiten in de gemeente.

Ik ben voldoende op de hoogte van wat er op cultureel gebied te bezoeken of te doen is in Purmerend en/of Beemster. Bijna de helft van de inwoners is het hier (helemaal) mee eens (49%). 19% is het hier

(helemaal) mee oneens. Oudere leeftijdsgroepen zijn het hier vaker (helemaal) mee eens dan de jongere leeftijdsgroepen.

Informatie over wat er op cultureel gebied te bezoeken of te doen is in Purmerend en/of Beemster, is makkelijk te vinden. Ook met deze uitspraak is de helft het (helemaal) eens (49%). 14% is het hier (helemaal) mee oneens. Hoe ouder men is, hoe vaker men het hier (helemaal) mee eens is.

Ik heb behoefte aan meer cultureel aanbod in Purmerend en/of Beemster, zoals voorstellingen, cursussen, tentoonstellingen, enzovoort. Hier wordt vaak een neutraal antwoord gegeven: 40% is het niet eens en niet oneens met deze uitspraak. 19% is het er (helemaal) mee eens, en 31% is het er (helemaal) mee oneens. De jongere leeftijdsgroepen zijn het hier wat vaker (helemaal) mee eens dan de oudere leeftijdsgroepen.

In mijn wijk is er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of te doen. Ruim een derde (35%) is het hier (helemaal) mee oneens, 17% is het hier (helemaal) mee eens. In de wijken Centrum en de Beemster is men het hier vaker (helemaal) mee eens dan (helemaal) mee oneens. In de andere wijken is men het hier juist vaker (helemaal) mee oneens dan (helemaal) mee eens.

Voor jongeren (tot en met 27 jaar) is er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of te doen in Purmerend en/of Beemster. Bijna de helft (48%) geeft aan het niet te weten. 16% is het hier (helemaal) mee eens, en 16% is het (helemaal) mee oneens. Hoe ouder men is, hoe vaker men aangeeft het niet te weten: jongere leeftijdsgroepen hebben een meer uitgesproken mening over deze uitspraak.

Reactie op uitspraken over het belang van cultuur in de gemeente

De inwoners is een vijftal uitspraken voorgelegd over het belang van cultuur in de gemeente. In het algemeen kan worden gezegd dat de reactie op de uitspraken ongeveer gelijk is. Alleen de verhouding tussen de antwoorden helemaal eens en eens verschilt soms.

Ieder kind in Purmerend en Beemster moet via school in aanraking komen met het cultureel aanbod in de gemeente. Hier is de overgrote meerderheid het (helemaal) mee eens: 86%, 3% is het hier (helemaal) mee oneens.

Het is belangrijk dat de gemeente Purmerend bijdraagt aan cultuur in Purmerend en Beemster. 85% is het hier (helemaal) mee eens, 3% is het hier (helemaal) mee oneens.

Alle inwoners van Purmerend en Beemster moeten culturele activiteiten kunnen bezoeken in de gemeente. 86% is het hier (helemaal) mee eens, 3% is het hier (helemaal) mee oneens.

Het is belangrijk dat er in Purmerend en Beemster een bloeiend cultureel leven is. 81% is het hier (helemaal) mee eens, 3% is het hier (helemaal) mee oneens.

Alle inwoners van Purmerend en Beemster moeten de mogelijkheid hebben om zelf actief cultuur te kunnen beoefenen in de gemeente. 82% is het hier (helemaal) mee eens, 2% is het hier (helemaal) mee oneens.

Vrijwilligerswerk in het culturele veld

Een tiende (10%) geeft aan als vrijwilliger actief te zijn in het culturele veld, een vijfde (20%) geeft aan 'nee, maar ik zou (misschien) wel willen', 70% is niet actief en wil dit ook niet.

65-74 jarigen zijn het vaakst actief als vrijwilliger, 18-49 jarigen het minst vaak. 18-34 jarigen geven het vaakst aan dat ze niet actief zijn als vrijwilliger, maar dat ze dit (misschien) wel zouden willen, gevolgd door 50-64 jarigen en 35-49 jarigen.

Belangrijkste conclusies

- Bijna alle inwoners hebben ooit wel eens cultuur bezocht (97%). Van de cultuurbezoekers heeft bijna iedereen (ooit) cultuur bezocht in Purmerend-stad (93%), 14% deed dit (ook) in de Beemster.
- Het belang van cultuur in de gemeente wordt door de overgrote meerderheid (81% en meer) van de inwoners onderstreept. Zo vinden inwoners het bijvoorbeeld belangrijk dat de gemeente bijdraagt aan cultuur in Purmerend en Beemster, dat er een bloeiend cultureel leven is in de gemeente, en dat ieder kind in de gemeente via school in aanraking zou moeten komen met het cultureel aanbod in de gemeente.
- Theater de Purmaryn, Bibliotheek Waterland, concert en cultuurpodium P3, het Purmerends Museum, Reuring Festival, en harddraverijen zijn door meer dan de helft van de inwoners wel eens bezocht. Meer dan de helft van de inwoners heeft van het volgende cultureel aanbod nog nooit gehoord: Muziek aan de Middenweg, Cultureel Centrum Onder de Linden, Kunsthuis Waterland, De Keyserklim, Agrarisch Museum Westerhem. Mogelijk ligt daar potentieel in het vergroten van bekendheid.
- Voor zowel aanbod in cultuur om te bezoeken als om zelf te beoefenen in de gemeente, is er een potentieel aan inwoners die dit wel of vaker zouden willen doen. Ruim een vijfde (22%) van de inwoners *bezoekt* nog geen cultuur in de gemeente, maar zou dit wel willen. 29% doet dit al, maar zou vaker willen. 17% van de inwoners zou wél of vaker cultuur willen *beoefenen* in de gemeente (dan dat ze nu doen). Wat hen belemmert om dit wel of vaker te doen is overwegend dat ze er geen tijd voor hebben of dat het aanbod niet aanspreekt. De prijs/te duur staat op een derde plaats.
- Ongeveer de helft van de inwoners is voldoende op de hoogte van het cultureel aanbod in de gemeente, ook kan ongeveer de helft informatie over cultureel aanbod makkelijk vinden. De andere helft van de inwoners is hier niet voldoende van op de hoogte of kan dit niet vinden, of staat hier neutraal in of weet dit niet.
- Inwoners uit Centrum en Beemster vinden vaker dan inwoners uit de andere wijken dat er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of doen is in hun wijk.
- Er is een potentieel aan vrijwilligers die zich in willen zetten voor het culturele veld, maar dit nu nog niet doen.

Inleiding

'Hoe beleven inwoners van gemeente Purmerend kunst en cultuur, en wat is hun mening over het gemeentelijk cultuurbeleid?' Dat is de vraag die we willen beantwoorden in deze rapportage, ten behoeve van de nieuw op te stellen cultuurvisie.

Aanleiding

Het laatste gemeentelijke cultuurbeleid stamt uit 2011 en betreft een beknopte paragraaf over kunst en cultuur, als onderdeel van het brede maatschappelijke beleidskader. Hoog tijd dus voor een herijking. Door de coronaperiode heeft het culturele veld vele veranderingen doorgemaakt. Daarnaast heeft deze periode ook het belang van kunst en cultuur voor de inwoners weer extra benadrukt. Gezien deze maatschappelijke waarde van kunst en cultuur en de veranderingen in het culturele veld, is een cultuurvisie gewenst.

Om deze visie op te stellen, is het van belang te weten waar Purmerend momenteel staat op het gebied van kunst en cultuur. Dit geeft richting voor de cultuurvisie, en laat zien waar verbeterpunten liggen op het vlak van kunst en cultuur.

De aanpak en respons

Internetpanel

Er is gekozen voor een digitale enquête. Deze enquête is uitgezet onder het internetpanel voor het verkrijgen van representatieve resultaten van inwoners van de Beemster en Purmerend.

Vraagstelling

Hoe beleven inwoners van gemeente Purmerend kunst en cultuur, en wat is hun mening over het gemeentelijk cultuurbeleid?

Deelvragen:

- Is men bekend met de culturele voorzieningen in de gemeente Purmerend?
- Bezoekt men gesubsidieerde instellingen in Purmerend en/of Beemster?
- Als men geen gebruik maakt van culturele voorzieningen, waarom niet?
- Hoe is de algemene houding tegenover kunst en cultuur in de gemeente Purmerend?
- Wat ziet men als de taken van de gemeente op het gebied van kunst en cultuur?
- Mist men zaken op het gebied van cultuur?

Respons internetpanel 58%

Op 8 juni 2023 is de enquête verstuurd aan het internetpanel. 1.910 van de 3.285 panelleden hebben de vragenlijst ingevuld, hetgeen een respons is van 58%. Dit is een gebruikelijke respons voor het internetpanel.

Weging

De antwoorden van de panelleden zijn gewogen naar leeftijd, wijk en geslacht. Dit is gedaan om de verdeling over de leeftijdsgroepen en de spreiding over de wijken/gebieden zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de werkelijke verhoudingen in gemeente Purmerend.

Leeswijzer

- In het rapport zijn **percentages afgerond**. Wanneer we percentages met cijfers achter de komma presenteren, suggereren we een nauwkeurigheid die er in werkelijkheid niet is. Soms komt daardoor de optelsom niet precies uit op 100%, maar op 99% of 101%.
- Bij een aantal vragen kon de respondent **meer dan één antwoord** aankruisen. Als dit het geval is, staat dit vermeld in de figuurkop. De optelsom van de percentages is dan doorgaans hoger dan 100%. Dit komt doordat de antwoorden zijn gepercenteerd op het aantal respondenten en niet op het aantal gegeven antwoorden.
- Het onderzoek is gebaseerd op 1.910 respondenten. Als we rapporteren over een **gedeelte van de respondenten** (bijvoorbeeld omdat de vraag niet voor iedereen van toepassing is) noemen we dat in de figuur en/of tekst.
- Door de omvang van het internetpanel en de weging geeft het onderzoek een representatief beeld van de inwoners van Purmerend. In de rapportage spreken we dan ook over **'de inwoners'**. Dit komt tevens de leesbaarheid ten goede. In enkele gevallen wordt gesproken over 'de respondent', bijvoorbeeld in de zin 'de respondent is een aantal uitspraken voorgelegd'.
- In de rapportage wordt in enkele gevallen onderscheid gemaakt naar de gebieden Beemster en Purmerend. Deze komen overeen met de voormalige gemeenten. Gaat het over de gehele gemeente, dan staat dat aangegeven met 'gemeente Purmerend' of 'de gemeente'. Als we spreken over Purmerend-stad, dan bedoelen we de voormalige gemeente Purmerend, dus exclusief Beemster.

1. Cultuurbezoek algemeen

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

- of men wel eens cultuur heeft bezocht
- in welke plaats men wel eens cultuur heeft bezocht

Cultuurbezoek algemeen

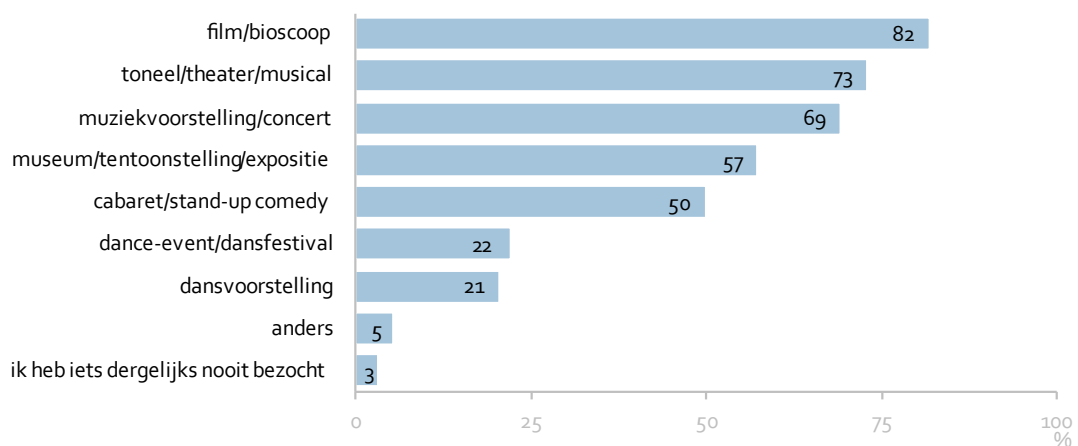
Welke culturele voorstellingen, musea, festivals of evenementen heeft u wel eens bezocht? Dit kan zijn binnen of buiten de gemeente Purmerend. Men kon meerdere antwoorden geven.

97% van de inwoners heeft wel eens cultuur bezocht

Men is vooral naar een film of bioscoop geweest: ruim vier op de vijf (82%) inwoners heeft dit wel eens gedaan. Op de tweede plaats staat 'toneel/ theater/ musical' (73%), gevolgd door 'muziekvoorstelling/concert' (69%).

Bijna alle inwoners (97%) geven aan ooit wel eens een culturele voorstelling, museum, festival, bioscoop, of evenement te hebben bezocht, slechts 3% heeft dit nog nooit gedaan.

Figuur 1.1. Welke culturele voorstellingen, musea, festivals of evenementen heeft u wel eens bezocht?, %
meer dan één antwoord mogelijk

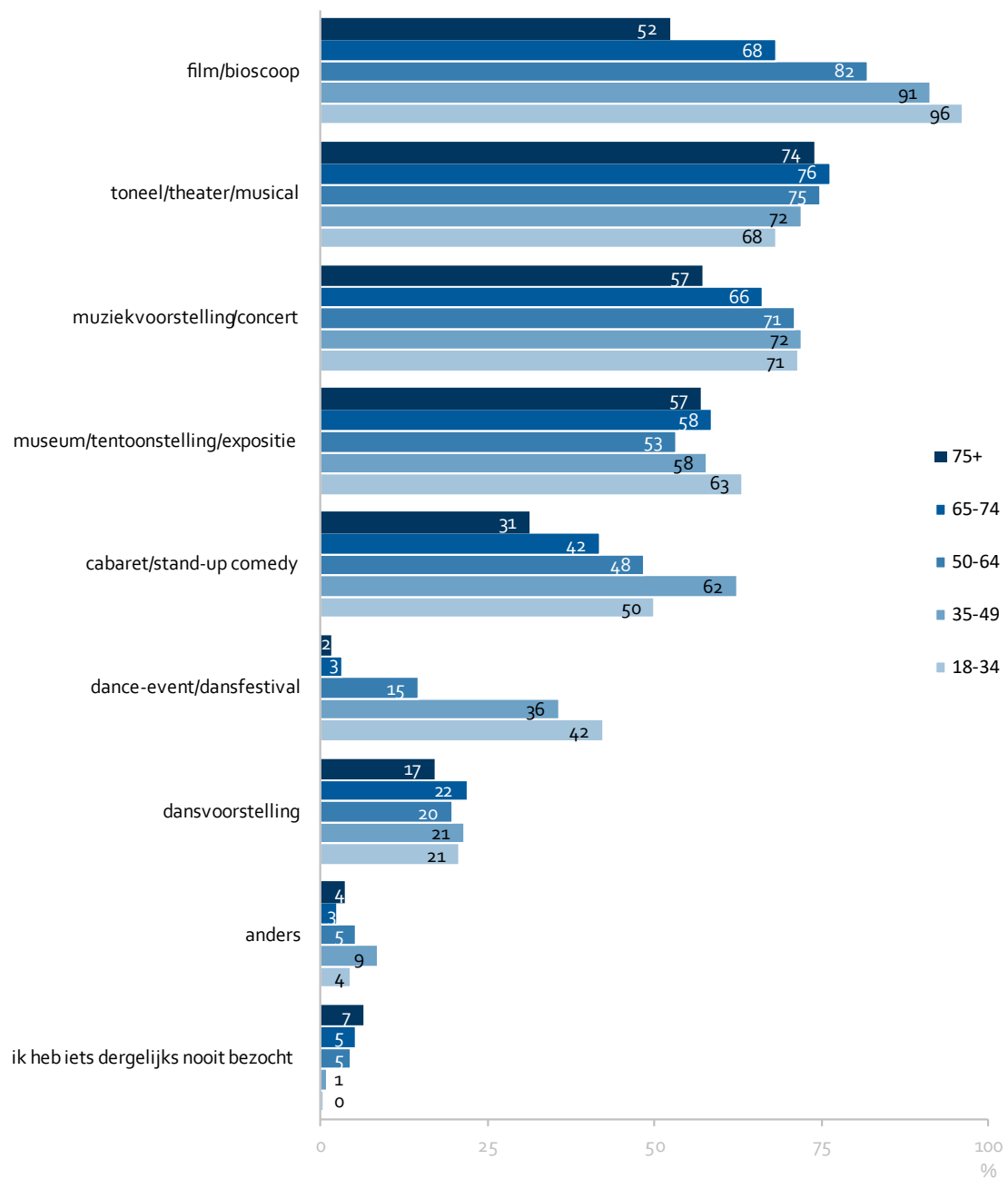
Leeftijd

Wanneer we bekijken hoe de verschillende leeftijdsgroepen hebben gereageerd op deze eerste vraag, zijn er een aantal verschillen te zien, zie hiervoor ook figuur 1.2.

- voor 'film/ bioscoop' en 'dance-event/ dansfestival' geldt dat hoe jonger de respondent is, hoe vaker men dit ooit wel eens heeft bezocht
- voor 'cabaret/ stand-up comedy' en 'muziekvoorstelling/concert' geldt dat 75-plussers dit minder vaak ooit wel eens hebben bezocht dan de jongere leeftijdsgroepen
- door 50-plussers wordt vaker aangegeven dat ze nog nooit een culturele voorstelling hebben bezocht dan door de jongere leeftijdsgroepen

Figuur 1.2. Welke culturele voorstellingen, musea, festivals of evenementen heeft u wel eens bezocht?, naar leeftijd, %

meer dan één antwoord mogelijk

Plaats van cultuurbezoek

In welke plaats(en) heeft u dit bezocht? Men kon meerdere antwoorden geven.

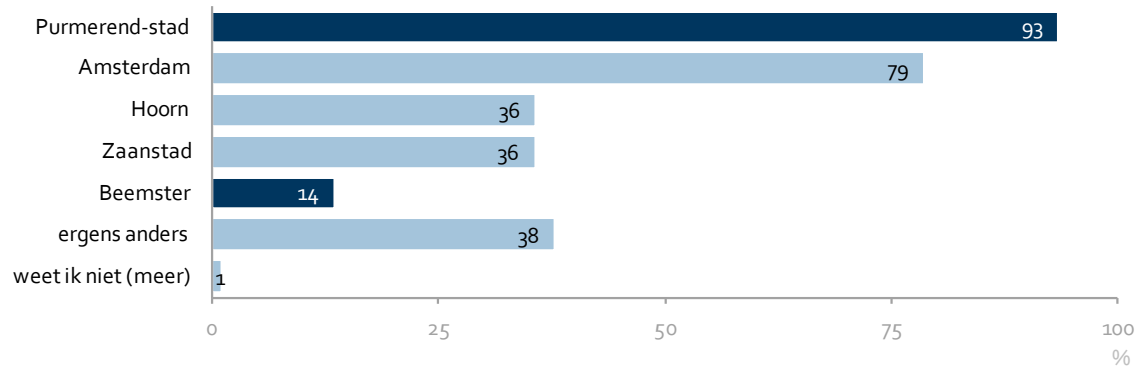
Deze vraag is alleen gesteld aan inwoners die hebben aangegeven ooit wel eens cultuur te hebben bezocht (97% van de respondenten, zie figuur 1.1).

93% van de inwoners bezoekt ooit cultuur in Purmerend-stad, 14% (ook) in de Beemster

De overgrote meerderheid (93%) van deze groep inwoners heeft ooit wel eens cultuur bezocht in Purmerend-stad, 14% heeft (ook) cultuur bezocht in de Beemster. Bijna vier op de vijf (79%) bezoekt (ook) cultuur in Amsterdam. Wanneer we kijken welk aandeel van de inwoners cultuur bezocht in Purmerend-stad en/of de Beemster, zien we dat in totaal 94% wel eens cultuur in de gemeente heeft bezocht.

Figuur 1.3. Plaatsen waar cultuurbezoek heeft plaatsgevonden, %

meer dan één antwoord mogelijk; betreft 97% van de respondenten (enkel degenen die ooit cultuur hebben bezocht)

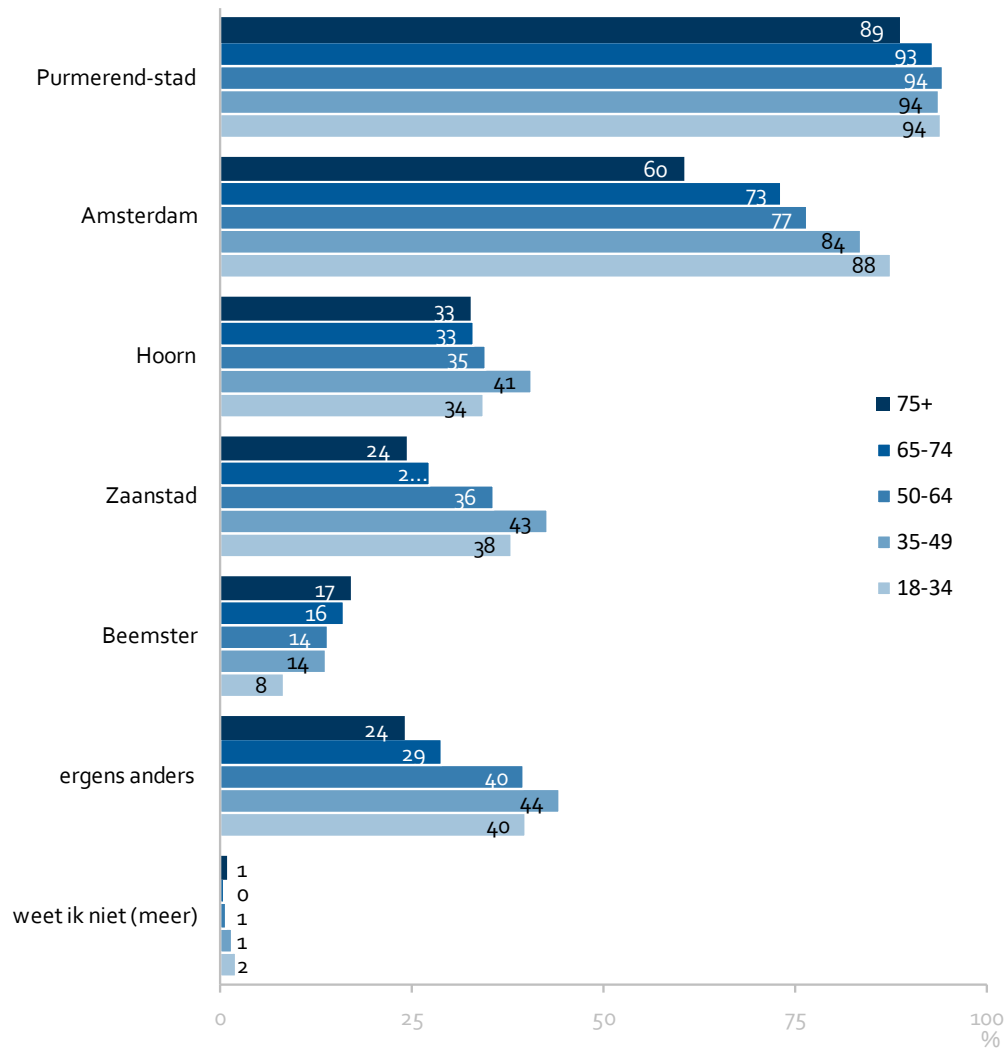
Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zien we een paar kleine verschillen, voornamelijk tussen 65-plussers en de jongere leeftijdsgroepen. Zie hiervoor ook figuur 1.4.

- voor cultuurbezoek in Amsterdam geldt dat hoe jonger men is, hoe vaker men hier wel eens cultuur heeft bezocht
- de jongere leeftijdsgroepen geven vaker aan (ook) wel eens cultuur te hebben bezocht in Zaanstad of 'ergens anders' dan 65-plussers
- 65-plussers hebben juist iets vaker (ook) cultuur in de Beemster bezocht dan de jongere leeftijdsgroepen
- alle leeftijdsgroepen hebben vaak ooit cultuur bezocht in Purmerend-stad (variërend van 89% tot 94%)

Figuur 1.4. Plaatsen waar cultuurbezoek heeft plaatsgevonden, naar leeftijd, %

meer dan één antwoord mogelijk

2. Cultuurbezoek in de gemeente: culturele instellingen

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

- frequentie bezoek specifieke culturele instellingen in de gemeente
- bij geen bezoek: of men van de culturele instellingen heeft gehoord

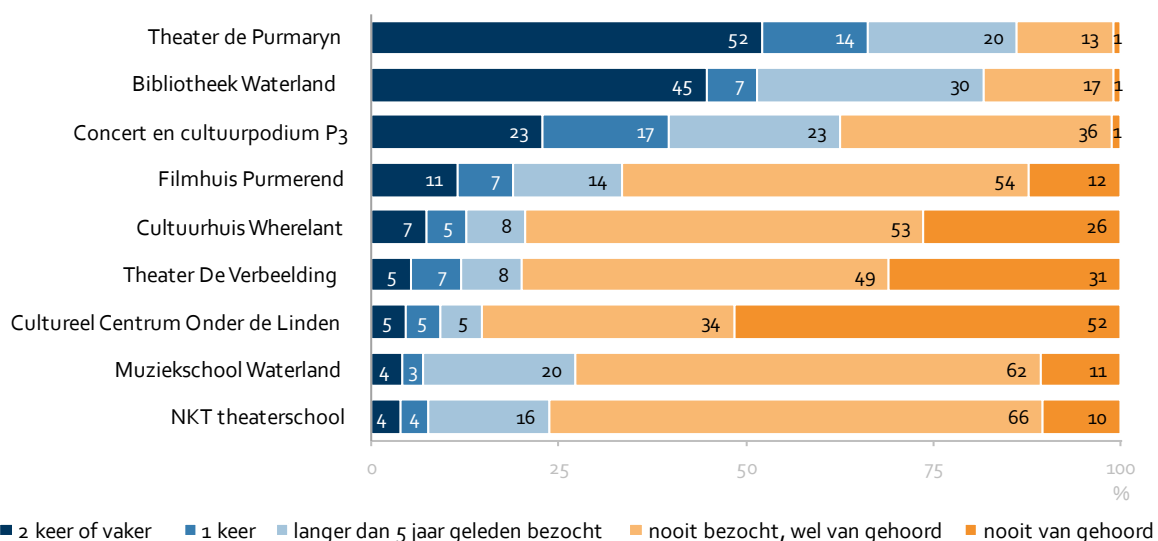
Bezoek theater, muziek, film, bibliotheek, cultuurcentra

Hoe vaak heeft u onderstaande culturele instellingen de afgelopen 5 jaar bezocht?

Theater de Purmaryn wordt door ruim de helft (52%) herhaaldelijk bezocht, Bibliotheek Waterland door 45%

Zoals te zien is in de volgende figuur, is Theater de Purmaryn door ruim de helft van de inwoners (52%) de afgelopen vijf jaar herhaaldelijk bezocht. Ook bibliotheek Waterland wordt vaak herhaaldelijk bezocht: 45%. Voor concert en cultuurpodium P3 is dit 23%. De andere culturele instellingen worden minder vaak herhaaldelijk bezocht. Het aandeel dat herhaaldelijk heeft bezocht loopt daar uiteen van 4% voor NKT theaterschool en Muziekschool Waterland, tot 11% voor Filmhuis Purmerend. Van Cultureel Centrum Onder de Linden heeft ruim de helft van de inwoners nog nooit gehoord (52%). Bij Theater de Purmaryn, Bibliotheek Waterland, en concert en cultuurpodium P3 is dit slechts 1%.

Figuur 2.1. Hoe vaak heeft u onderstaande culturele instellingen de afgelopen 5 jaar bezocht?, %
aflopend gesorteerd op '2 keer of vaker'

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn er verschillen. In de volgende twee figuren staat per leeftijdsgroep het aandeel weergegeven dat de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk de culturele instellingen bezocht (figuur 2.2) en het aandeel dat de instellingen nog nooit heeft bezocht (figuur 2.3).

Wat betreft inwoners die de culturele instellingen in de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk hebben bezocht, zijn bijvoorbeeld de volgende verschillen te zien:

- 18-34 jarigen gaan flink minder vaak naar Theater de Purmaryn (28%) dan de oudere leeftijdsgroepen (52% of meer)
- naar de P3 gaan relatief veel 35-64 jarigen (28%)
- het Filmhuis is vooral in trek bij 65-plussers (circa 20%)

Figuur 2.2. Frequente bezoekers van culturele instellingen, bezoekfrequentie 2 keer of vaker, naar leeftijd, % gesorteerd op totaal

culturele instelling	18-34	35-49	50-64	65-74	75+	totaal
Theater de Purmaryn	28	52	57	64	60	52
Bibliotheek Waterland	38	55	38	44	48	45
Concert en cultuurpodium P3	18	28	28	18	8	23
Filmhuis Purmerend	5	6	13	20	21	11
Cultuurhuis Wherelant	4	7	7	11	10	7
Theater De Verbeelding	1	4	6	8	8	5
Cultureel Centrum Onder de Linden	2	3	4	8	11	5
Muziekschool Waterland	2	7	4	4	4	4
NKT theaterschool	2	5	4	4	4	4

In de volgende figuur staat per leeftijdsgroep het aandeel weergegeven dat de culturele instellingen nog nooit heeft bezocht. Voor de culturele organisaties zitten hier kansen om gericht deze doelgroepen te benaderen als potentieel publiek. Het gaat hier om zowel de inwoners die hebben aangegeven de culturele instelling nooit te hebben bezocht, maar er wel van hebben gehoord, als de inwoners die er nooit van hebben gehoord. Tussen de leeftijdsgroepen zijn er verschillen, bijvoorbeeld:

- 65-plussers zijn het vaakst (51% of meer) nog nooit naar de P3 geweest
- 18-34 jarigen hebben het vaakst (20%) de Purmaryn nog nooit bezocht
- naar het Filmhuis zijn 35-49 jarigen het vaakst nog nooit geweest (74%)
- 50-plussers hebben het vaakst Bibliotheek Waterland nog nooit bezocht (24% of meer)
- voor Cultureel Centrum Onder de Linden, Theater de Verbeelding, en Cultuurhuis Wherelant geldt dat het aandeel dat nooit heeft bezocht toeneemt met afnemende leeftijd

Figuur 2.3. Inwoners die de culturele instellingen nog nooit bezocht hebben, naar leeftijd, %

culturele instelling	18-34	35-49	50-64	65-74	75+	totaal
Theater de Purmaryn	20	14	13	9	11	14
Bibliotheek Waterland	11	10	24	25	26	18
Concert en cultuurpodium P3	27	30	35	51	64	37
Filmhuis Purmerend	68	74	65	61	56	67
Cultuurhuis Wherelant	85	79	80	76	75	79
Theater De Verbeelding	88	81	78	75	77	80
Cultureel Centrum Onder de Linden	92	89	84	80	77	85
Muziekschool Waterland	71	68	76	72	81	73
NKT theaterschool	69	76	78	79	81	76

Bezoek musea

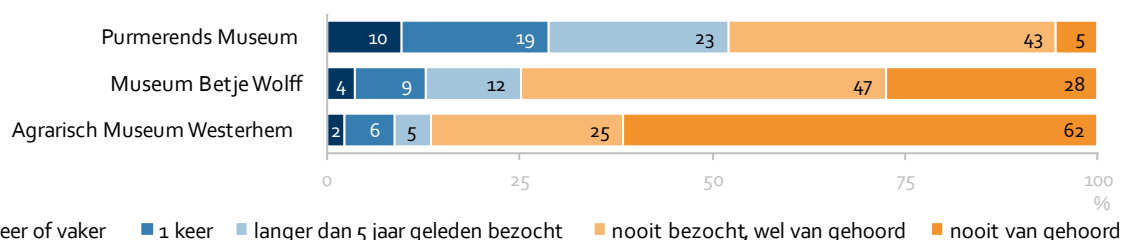
Hoe vaak heeft u onderstaande musea de afgelopen 5 jaar bezocht?

Purmerends Museum door 29% van de inwoners minstens 1 keer bezocht in afgelopen 5 jaar

Van de voorgelegde musea is het Purmerends Museum de afgelopen 5 jaar het vaakst bezocht: door 10% herhaaldelijk en door 19% 1 keer. Bijna een kwart (23%) is hier langer dan 5 jaar geleden geweest. Een klein aandeel inwoners (5%) heeft nog nooit van dit museum gehoord. Naar het museum van Betje Wolff is 13% de afgelopen 5 jaar minstens 1 keer geweest; naar het Agrarisch Museum Westerhem 8%. Van dit laatste museum heeft de meerderheid (62%) nog nooit gehoord.

Figuur 2.4. Hoe vaak heeft u onderstaande musea de afgelopen 5 jaar bezocht?, %

aflopend gesorteerd op '2 keer of vaker'

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn er verschillen. In de volgende twee figuren staat per leeftijdsgroep het aandeel weergegeven dat de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk de musea bezocht (figuur 2.5) en het aandeel dat de musea nog nooit heeft bezocht (figuur 2.6).

Het herhaaldelijk bezoek aan de musea neemt toe met toenemende leeftijd: 75-plussers zijn het vaakst 2 of meer keer naar de musea geweest, 18-34 jarigen het minst vaak.

Figuur 2.5. Frequente bezoekers van musea, bezoekfrequentie 2 keer of vaker, naar leeftijd, %

aflopend gesorteerd op totaal

museum	18-34	35-49	50-64	65-74	75+	totaal
Purmerends Museum	1	4	6	21	35	10
Museum Betje Wolff	0	1	3	8	11	4
Agrarisch Museum Westerhem	0	1	2	5	5	2

In de volgende figuur staat per leeftijdsgroep het aandeel weergegeven dat de musea nog nooit heeft bezocht. Voor de musea zitten hier kansen om gerichter deze doelgroepen te benaderen als potentieel publiek. 18-49 jarigen hebben de musea het vaakst nog nooit bezocht, hierna neemt het aandeel dat de musea nog nooit heeft bezocht, af met toenemende leeftijd.

Figuur 2.6. Inwoners die de musea nog nooit bezocht hebben, naar leeftijd, %

museum	18-34	35-49	50-64	65-74	75+	totaal
Purmerends Museum	46	57	53	39	21	48
Museum Betje Wolff	83	83	76	63	53	75
Agrarisch Museum Westerhem	90	92	87	78	77	87

Bezoek culturele evenementen en overig cultuur

Hoe vaak heeft u onderstaande (culturele evenementen) de afgelopen 5 jaar bezocht?

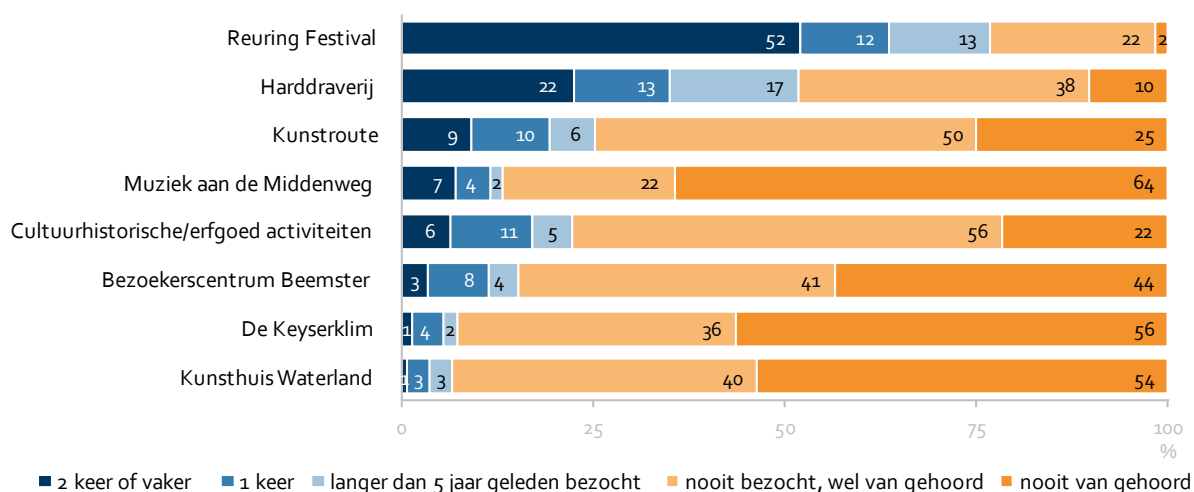
Reuring Festival wordt door ruim de helft van de inwoners (52%) herhaaldelijk bezocht

Het Reuring Festival is veruit het meest bezochte evenement: driekwart (77%) van de inwoners heeft dit ooit bezocht. Ruim de helft (52%) heeft dit festival in de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk bezocht. Slechts 2% heeft nog nooit van Reuring gehoord. De harddraverij in Purmerend-stad en/of Beemster is door de helft van de inwoners (52%) ooit bezocht; 22% kwam daar de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk.

Een aantal culturele evenementen/ instellingen wordt door maar een klein aandeel van de inwoners bezocht. Zo is Kunsthuis Waterland door slechts 1% 2 keer of vaker bezocht, en door 3% 1 keer. De Keyserklim (kerktoren Middenbeemster) is door 1% 2 keer of vaker bezocht, en door 4% 1 keer. Van Muziek aan de Middenweg, De Keyserklim, en Kunsthuis Waterland heeft meer dan de helft (64%, 56% en 54%) nog nooit gehoord.

Figuur 2.7. Hoe vaak heeft u onderstaande de afgelopen 5 jaar bezocht?, %

aflopend gesorteerd op '2 keer of vaker'

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn er verschillen. In de volgende twee figuren staat per leeftijdsgroep het aandeel weergegeven dat de afgelopen 5 jaar herhaaldelijk de culturele evenementen/

instellingen bezocht (figuur 2.8) en het aandeel dat de culturele evenementen/ instellingen nog nooit heeft bezocht (figuur 2.9).

Zoals te zien in de volgende figuur, neemt het herhaaldelijk bezoek over het algemeen toe met toenemende leeftijd: 75-plussers zijn het vaakst 2 of meer keer naar de culturele evenementen/ instellingen geweest, 18-34 jarigen het minst vaak. Alleen voor het Reuring Festival is een ander patroon te zien: 35-49 jarigen bezoeken dit het vaakst 2 of meer keer, gevolgd door 18-34 jarigen. Daarna neemt het herhaaldelijk bezoek af met afnemende leeftijd: 75-plussers bezoeken dit festival het minst vaak.

Figuur 2.8. Frequente bezoekers van de culturele evenementen/ instellingen, bezoekfrequentie 2 keer of vaker, naar leeftijd, %

aflopend gesorteerd op totaal

cultureel evenement/ overig cultuur	18-34	35-49	50-64	65-74	75+	totaal
Reuring Festival	53	63	52	43	32	52
Harddraverij	18	21	22	26	29	22
Kunstroute	2	4	10	18	21	9
Muziek aan de Middenweg	2	3	7	14	17	7
Cultuurhistorische/erfgoed activiteiten	1	4	6	12	15	6
Bezoekerscentrum Beemster	1	2	4	7	4	3
De Keyserklim	0	1	1	2	2	1
Kunsthuis Waterland	0	0	1	3	2	1

In de volgende figuur staat per leeftijdsgroep het aandeel weergegeven dat de culturele evenementen/ instellingen nog nooit heeft bezocht. Voor de culturele organisaties zitten hier kansen om gericht deze doelgroepen te benaderen als potentieel publiek.

Het aandeel dat de culturele evenementen/ instellingen nog nooit bezocht neemt over het algemeen af met toenemende leeftijd: 18-49 jarigen hebben deze het vaakst nog nooit bezocht, 75-plussers het minst vaak. Alleen voor het Reuring Festival is een ander patroon te zien: 75-plussers hebben dit het vaakst nog nooit bezocht, 18-49 jarigen het minst vaak.

Figuur 2.9. Inwoners die de culturele evenementen/ instellingen nog nooit bezocht hebben, naar leeftijd, %

cultureel evenement/ overig cultuur	18-34	35-49	50-64	65-74	75+	totaal
Reuring Festival	19	14	23	33	42	23
Harddraverij	57	53	45	43	38	48
Kunstroute	92	82	73	58	56	75
Muziek aan de Middenweg	94	92	86	80	74	87
Cultuurhistorische/erfgoed activiteiten	82	85	78	69	62	78
Bezoekerscentrum Beemster	89	89	84	78	82	85
De Keyserklim	94	94	92	92	88	93
Kunsthuis Waterland	94	95	94	91	87	93

3. Cultuurbezoek in de gemeente: frequentie en reden(en)

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

- of men momenteel cultuur bezoekt in de gemeente
- of men vaker cultuur zou willen bezoeken in de gemeente dan dat men nu doet
- waarom inwoners die vaker willen, momenteel niet vaker cultuur bezoeken
- waarom inwoners die geen cultuur bezoeken en ook niet vaker willen, dit niet willen
- of men iets mist op het gebied van cultureel aanbod in de gemeente

Wens om vaker cultuur te bezoeken in de gemeente

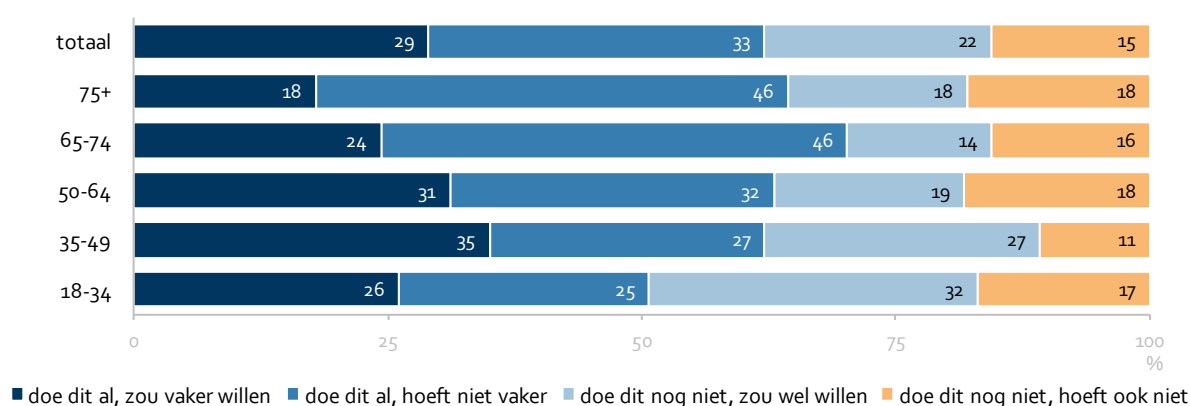
Zou u vaker cultuur (voorstellingen, evenementen, musea, enzovoort) willen bezoeken in Purmerend en/of Beemster dan dat u nu doet?

62% bezoekt al cultuur in de gemeente, 22% doet dit nog niet maar zou dit wel willen

De meerderheid van de inwoners (62%) geeft aan al cultuur te bezoeken in de gemeente, 38% doet dit nog niet.

Bekijken we deze cijfers nader dan bezoekt 29% al cultuur, maar zou dit wel vaker willen. Een derde (33%) doet dit al, en dit hoeft voor hen niet vaker. Ruim een vijfde (22%) doet dit nog niet, maar zou dit wel willen, en 15% doet dit nog niet en dit hoeft voor hen ook niet.

Figuur 3.1. Zou u vaker cultuur (voorstellingen, evenementen, musea, enzovoort) willen bezoeken in Purmerend en/of Beemster dan dat u nu doet?, naar leeftijd, %

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn er wat verschillen (zie ook figuur 3.1):

- 35-49 jarigen geven het vaakst aan al cultuur te bezoeken in de gemeente, en dit wel vaker te willen (35%)
- 65-74 jarigen en 75-plussers geven vaker (beide 46%) dan de andere leeftijdsgroepen aan al cultuur te bezoeken in de gemeente, en dat dit voor hen niet vaker hoeft

- 18-34 jarigen en 35-49 jarigen geven het vaakst aan nog geen cultuur te bezoeken in de gemeente, maar dit wel te willen (32% en 27%)

Reden(en) niet vaker cultuurbezoek in de gemeente

Om welke reden(en) bezoekt u niet vaker cultuur in Purmerend of Beemster dan u nu doet? Er konden meerdere antwoorden gegeven worden.

Deze vraag is alleen gesteld aan inwoners die vaker cultuur willen bezoeken in de gemeente (51% van de respondenten, zie figuur 3.1). Dit zijn inwoners die bij de vorige vraag hebben aangegeven al cultuur te bezoeken in de gemeente en wel vaker te willen (29% van de respondenten, zie figuur 3.1), of dit nog niet te doen, maar dit wel te willen (22% van de respondenten, zie figuur 3.1).

Geen tijd (42%) en aanbod dat niet aanspreekt (40%) meest genoemde redenen om niet vaker cultuur te bezoeken in de gemeente voor inwoners die vaker zouden willen

Zoals te zien in figuur 3.2, is de meest genoemde reden om niet vaker cultuur te bezoeken in de gemeente 'ik heb er geen tijd voor': 42%. Op de tweede plaats staat 'het aanbod spreekt me niet aan' (40%), gevolgd door 'ik vind het te duur' (25%).

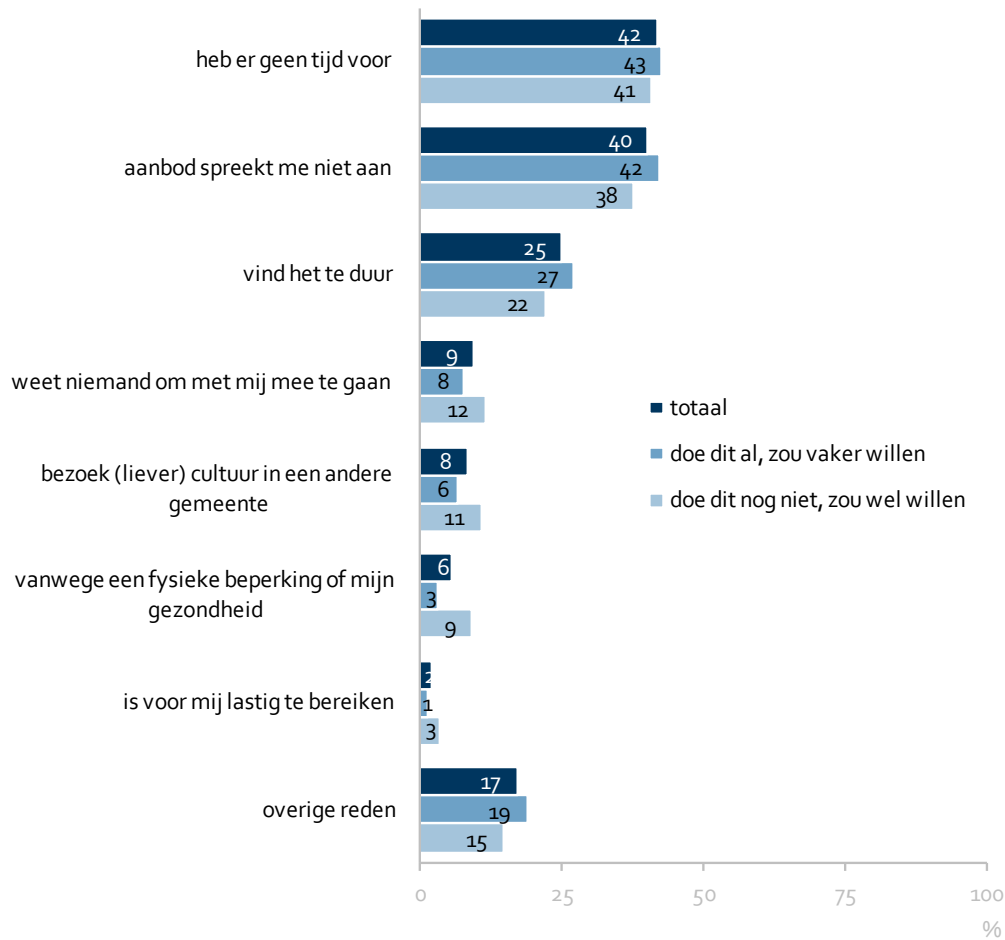
17% geeft aan om overige reden(en) niet vaker te gaan. Hier komen onder andere de volgende redenen naar voren:

- men is niet bekend met het aanbod ("*Het aanbod bereikt mij te weinig*"),
- men maakt er geen tijd voor of het is moeilijk te combineren met de thuissituatie ("*Ik maak er geen tijd voor*", "*Oppas voor mijn kinderen*"),
- het komt er niet van/ men vergeet het ("*Denk er niet zo gauw aan*"),
- men zelf of een ander heeft een (fysieke) beperking ("*Fysieke beperking partner*"),
- door andere interesses/ geen interesse in cultuurbezoek ("*Andere hobby's*").

Wanneer we de antwoorden bekijken op basis van of men momenteel al cultuur bezoekt in de gemeente of niet, is te zien dat er weinig verschillen zijn tussen deze twee groepen. Zie figuur 3.2.

Figuur 3.2. 'Om welke reden(en) bezoekt u niet vaker cultuur in Purmerend of Beemster dan u nu doet?', naar huidig cultuurbezoek in de gemeente, %

meer dan één antwoord mogelijk; betreft 51% van de respondenten (enkel degenen die vaker cultuur willen bezoeken)

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn een paar verschillen te zien:

- 18-34 jarigen, 35-49 jarigen, en 50-64 jarigen geven vaker aan er geen tijd voor te hebben (respectievelijk 43%, 51% en 47%), dan 65-74 jarigen en 75-plussers (20% en 10%)
- 18-34 jarigen geven wat vaker aan dat ze niemand weten om met hen mee te gaan (17%) dan de andere leeftijdsgroepen (variërend van 6% tot 9%)
- 65-74 jarigen en 75-plussers geven vaker als reden 'vanwege een fysieke beperking of mijn gezondheid' (12% en 23%) dan de jongere leeftijdsgroepen (variërend van 1% tot 4%)
- Ruim een tiende (12%) van de 75-plussers geeft aan dat het voor hen lastig te bereiken is, tegenover 0% tot 3% bij de jongere leeftijdsgroepen

Reden(en) geen interesse in cultuurbezoek in de gemeente

Om welke reden(en) heeft u geen interesse in cultuurbezoek in Purmerend of Beemster? Er konden meerdere antwoorden gegeven worden.

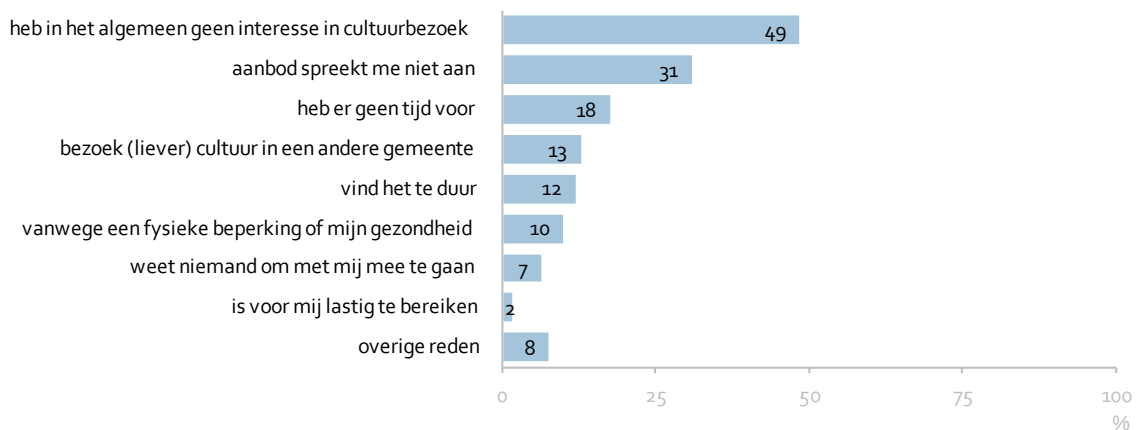
Deze vraag is alleen gesteld aan inwoners die nog geen cultuur bezoeken in de gemeente en dit ook niet willen (15% van de respondenten, zie figuur 3.1).

Van de inwoners die geen cultuur bezoeken in de gemeente en dit ook niet willen, is dit voor bijna de helft (onder andere) door geen interesse in cultuurbezoek

De meest genoemde reden waarom men geen interesse heeft is 'ik heb in het algemeen geen interesse in cultuurbezoek': bijna de helft van deze groep inwoners gaf dit als reden aan (49%). Op de tweede plaats staat 'het aanbod spreekt me niet aan' (31%), gevolgd door 'ik heb er geen tijd voor' (18%).

8% geeft aan om overige reden(en) geen interesse te hebben in cultuurbezoek in de gemeente. Hier wordt met name aangegeven dat men andere interesses of hobby's heeft, of geen behoefte te hebben aan cultuurbezoek.

Figuur 3.3. 'Om welke reden(en) heeft u geen interesse in cultuurbezoek in Purmerend of Beemster?', %
meer dan één antwoord mogelijk; betreft 15% van de respondenten (enkel degenen die nog geen cultuur bezoeken en dit ook niet willen)

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn een paar verschillen te zien: De cijfers voor de leeftijdsgroepen zijn indicatief vanwege het kleine aantal respondenten voor deze vraag.

- 18-34 jarigen en 35-49 jarigen geven vaker aan dat ze er geen tijd voor hebben (28% en 28%) dan de oudere leeftijdsgroepen (variërend van 2% tot 17%)
- 18-34 jarigen en 35-49 jarigen geven vaker aan dat het aanbod ze niet aanspreekt (51% en 45%) dan de oudere leeftijdsgroepen (variërend van 13% tot 23%)
- 65-74 jarigen en 75-plussers geven vaker 'vanwege een fysieke beperking of mijn gezondheid' als reden (19% en 32%) dan de jongere leeftijdsgroepen (variërend van 0% tot 9%)

Missend cultureel aanbod in de gemeente

Mist u iets op het gebied van cultureel aanbod in Purmerend of Beemster (voorstellingen, evenementen, musea, enzovoort)? Zo ja, wat?

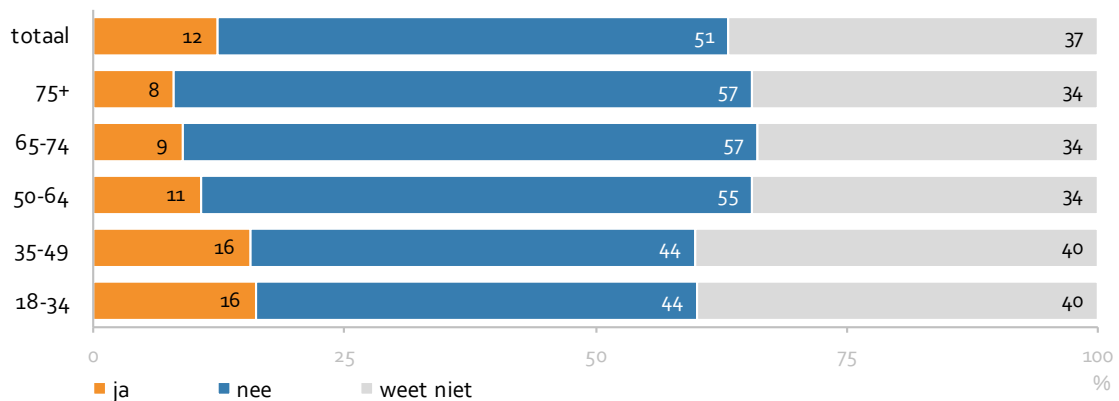
12% mist iets op het gebied van cultureel aanbod in de gemeente, ruim de helft (51%) mist niets

Aan alle respondenten is gevraagd of ze iets missen op het gebied van cultureel aanbod in de gemeente (voorstellingen, evenementen, musea, enzovoort). Ruim de helft (51%) geeft aan niets te missen, 12% geeft aan wel iets te missen. Een relatief groot aandeel (37%) geeft aan het niet te weten.

De inwoners die hebben aangegeven iets te missen (12%), is gevraagd wat ze missen. Hier komen onder andere de volgende zaken naar voren:

- cultuur voor specifieke doelgroepen of leeftijdsgroepen ("Voorstellingen voor peuters en kleuters.", "Ik denk dat er voor jongeren en jong volwassenen meer aanbod zou moeten komen."),
- meer variatie in muziek/ alternatieve muziek ("Bluesfestival", "Ik ga graag naar metal en rock optredens. Liever doe ik dit in Purmerend, helaas is er weinig tot geen aanbod de laatste jaren.", "Meer gelegenheden met variërende muziekstijlen. Bijv. een metal, house, soul. e.d."),
- klassieke muziek of opera ("Uitvoeringen van klassieke muziek (symfonieorkest of kleine bezetting etc.)"),
- en verder is genoemd musea, grotere/ andere bioscoop of filmhuis, festivals of evenementen, dans, exposities, theater, toneel, of musicals, openlucht aanbod (bijvoorbeeld openlucht theater), stand-up comedy of cabaret, en goedkoper of gratis aanbod.

Figuur 3.4. 'Mist u iets op het gebied van cultureel aanbod in Purmerend of Beemster?', naar leeftijd, %

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn een paar verschillen te zien:

- 18-34 jarigen en 35-49 jarigen geven het vaakst aan iets te missen (beide 16%), bij de andere leeftijdsgroepen varieert dit van 8% tot 11%
- 18-34 jarigen en 35-49 jarigen geven minder vaak (beide 44%) dan de andere leeftijdsgroepen (variërend van 55% tot 57%) aan niets te missen

4. Het zelf beoefenen van culturele activiteiten

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

- of men zelf cultuur beoefent, in de gemeente of elders
- of men vaker cultuur zou willen beoefenen in de gemeente dan dat men nu doet
- waarom inwoners die vaker willen, momenteel niet vaker cultuur beoefenen in de gemeente
- waarom inwoners die niet vaker willen, dit niet willen
- of men iets mist op het gebied van culturele activiteiten in de gemeente

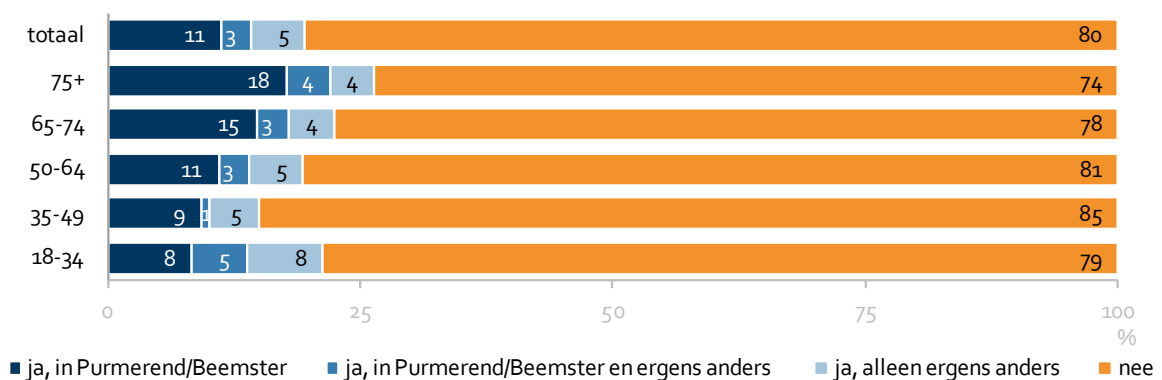
Beoefenen van culturele activiteiten in de gemeente of elders

Beoefent u zelf 1 of meer culturele activiteiten? Zo ja, waar?

14% van de inwoners beoefent culturele activiteiten in de gemeente, 80% beoefent geen culturele activiteiten

Naast het bezoeken van cultuur kan men ook zelf cultuur beoefenen. Bijvoorbeeld het bespelen van een instrument, zangles, in een koor zingen, schilderen, cursus fotograferen, toneel spelen, beeldhouwen, enzovoort. De meerderheid (80%) van de inwoners geeft aan geen culturele activiteiten te beoefenen. Ruim een tiende (11%) beoefent culturele activiteiten in de gemeente, 3% doet dit zowel in de gemeente als ergens anders, en 5% doet dit alleen buiten de gemeente.

Figuur 4.1. 'Beoefent u zelf 1 of meer culturele activiteiten? Zo ja, waar?', naar leeftijd, %

Leeftijd

Wat betreft leeftijd zijn er enkel kleine verschillen, zie figuur 4.1. Het aandeel dat aangeeft alleen in de gemeente culturele activiteiten te beoefenen neemt af met afnemende leeftijd: 18% van de 75-plussers doet dit, voor 18-34 jarigen is dit 8%. In alle groepen geeft de ruime meerderheid aan geen culturele activiteiten te beoefenen (variërend van 74% van de 75-plussers tot 85% van de 35-49 jarigen).

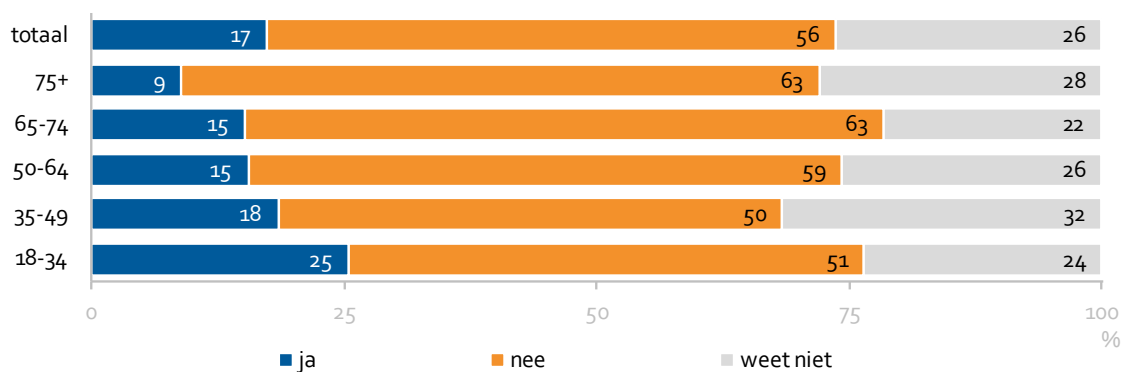
Wens om wél of vaker cultuur te beoefenen in de gemeente

Aan degenen die bij de voorgaande vraag hebben aangegeven dat ze culturele activiteiten beoefenen in de gemeente of zowel in de gemeente als ergens anders is gevraagd *Zou u vaker culturele activiteiten willen beoefenen in Purmerend en/of Beemster dan dat u nu doet?* Aan degenen die alleen ergens anders culturele activiteiten beoefenen of geen culturele activiteiten beoefenen is gevraagd *Zou u wél culturele activiteiten willen beoefenen in Purmerend en/of Beemster?*

17% wil wél of vaker culturele activiteiten beoefenen in de gemeente, 56% wil dit niet (vaker)

Ruim de helft (56%) van de inwoners geeft aan niet of niet vaker culturele activiteiten te willen beoefenen in de gemeente dan dat ze nu doen, 17% geeft aan dit wél of vaker te willen. Ruim een kwart van de respondenten (26%) geeft aan dit niet te weten.

Figuur 4.2. 'Zou u wél of vaker culturele activiteiten in Purmerend en/of Beemster willen beoefenen (dan dat u nu doet)?', naar leeftijd, %

Leeftijd

Van de 18-34 jarigen geeft een kwart (25%) aan wél of vaker culturele activiteiten in de gemeente te willen beoefenen. Bij de andere leeftijdsgroepen is dit lager en varieert dit van 9% (75-plussers) tot 18% (35-49 jarigen). Van de 35-49 jarigen geeft bijna een derde (32%) aan het niet te weten, bij de andere leeftijdsgroepen varieert dit van 22% tot 28%.

Reden(en) niet of niet vaker cultuurbeoefening in de gemeente

Om welke reden(en) beoefent u niet vaker culturele activiteiten in Purmerend of Beemster? Deze vraag is alleen gesteld aan de respondenten die bij de voorgaande vraag aan hebben gegeven wél of vaker culturele activiteiten in de gemeente te willen beoefenen (17% van de respondenten, zie figuur 4.2), of dit niet weten (26% van de respondenten, zie figuur 4.2). In totaal is deze vraag aan 44% van de respondenten gesteld. Er konden meerdere antwoorden gegeven worden.

'Geen tijd' meest genoemde reden om niet vaker cultuur te beoefenen in de gemeente voor inwoners die wel of vaker willen of dit niet weten

De meest genoemde reden om niet vaker aan cultuurbeoefening te doen in de gemeente is 'ik heb er geen tijd voor': bijna de helft van deze groep inwoners gaf dit als reden aan (46%). Op de tweede plaats staat 'het aanbod spreekt me niet aan' (23%), gevolgd door 'ik vind het te duur'(18%). Zie figuur 4.3.

18% geeft aan om een overige reden niet vaker cultuur te beoefenen. Hier komen onder andere de volgende redenen naar voren:

- men is niet bekend met het aanbod ("Geen idee wat het aanbod is."),

- de tijd waarop de culturele activiteit wordt aangeboden komt niet uit ("de culturele activiteiten vinden vaak overdag plaats, met werk lastig te combineren."),
- andere interesses ("Ik vind een sport beoefenen leuker."),
- het komt er niet van/ denk er niet aan ("Kom er niet aan toe.", "Nooit over nagedacht."),
- door een gebrek aan 'cultureel talent' ("Ik heb zelf geen culturele of kunstzinnige talenten."),
- door een gebrek aan goede oefenruimtes.

Figuur 4.3. 'Om welke reden(en) beoefent u niet vaker culturele activiteiten in Purmerend of Beemster?', %
meer dan één antwoord mogelijk; betreft 44% van de respondenten (enkel degenen die wel of vaker willen, of dit niet weten)

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn een paar verschillen te zien:

- 18-34 jarigen, 35-49 jarigen en 50-64 jarigen geven vaker 'ik heb er geen tijd voor' als reden (54%, 59% en 48%) dan de oudere leeftijdsgroepen (65-74 jarigen: 23%, 75-plussers: 11%)
- 75-plussers geven vaker 'vanwege een fysieke beperking of mijn gezondheid' of 'het is voor mij lastig te bereiken' als reden (29% en 10%) dan de jongere leeftijdsgroepen (variërend van 1% tot 12% en van 1% tot 4%)

Reden(en) geen of niet vaker cultuur willen beoefenen in de gemeente

Om welke reden(en) wilt u niet, of niet vaker culturele activiteiten beoefenen in Purmerend of Beemster?

Deze vraag is alleen gesteld aan de respondenten die aan hebben gegeven geen of niet vaker culturele activiteiten in de gemeente te willen beoefenen (56% van de respondenten, zie figuur 4.2). Er konden meerdere antwoorden gegeven worden.

Voor de inwoners die geen of niet vaker cultuur willen beoefenen in de gemeente, is dit voor 44% (onder andere) door geen interesse in cultuurbeoefening, 'geen tijd' op tweede plaats

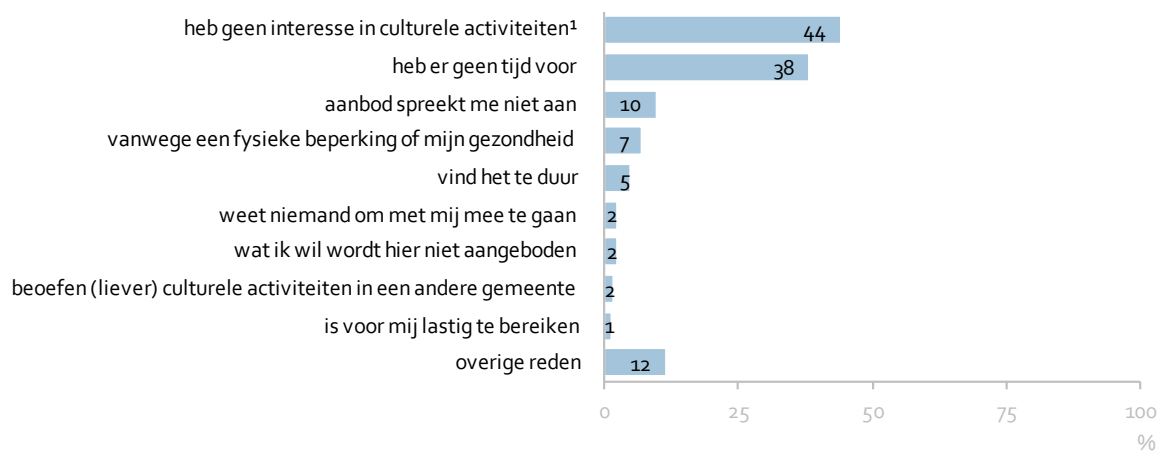
De meest genoemde reden om geen of niet vaker culturele activiteiten te willen beoefenen in de gemeente is 'ik heb geen interesse in culturele activiteiten': 44% van deze groep inwoners gaf dit als reden aan. Op de tweede plaats staat 'ik heb er geen tijd voor' (38%), gevolgd door 'het aanbod spreekt me niet aan' (10%). Zie figuur 4.4.

12% geeft aan om overige reden(en) niet vaker cultuur te willen beoefenen. Hier komen onder andere de volgende redenen naar voren:

- door andere interesses ("Andere hobby's", "Ik doe liever iets op sport gebied."),
- men is al tevreden met de huidige mate van cultuurbeoefening ("Ik heb 1x per week pianoles en dat vind ik voldoende."),
- men heeft een voorkeur voor cultuurbezoek in plaats van zelf cultuur beoefenen ("Ik heb wel Interesse in culturele activiteiten, maar niet om ze zelf te doen!"),
- een gebrek aan 'cultureel talent' ("Ik heb geen creatieve aanleg."),
- in verband met (oudere) leeftijd ("Ben 86 jaar en hoef niet meer zonodig.").

Figuur 4.4. 'Om welke reden(en) wilt u niet, of niet vaker culturele activiteiten beoefenen in Purmerend of Beemster?', %

meer dan één antwoord mogelijk; betreft 56% van de respondenten (enkel degenen die niet of niet vaker willen)

¹ deze antwoordoptie is enkel getoond aan respondenten die momenteel geen culturele activiteiten beoefenen en dit ook niet willen

Leeftijd

Tussen de leeftijdsgroepen zijn een paar verschillen te zien:

- 18-34 jarigen geven het vaakst aan dit niet (vaker) te willen door geen interesse in culturele activiteiten (59%), 75-plussers geven dit het minst vaak aan (25%), bij de andere groepen varieert dit van 42% tot 45%
- 18-34 jarigen, 35-49 jarigen en 50-64 jarigen geven vaker 'ik heb er geen tijd voor' als reden aan (50%, 49% en 41%, respectievelijk) dan de oudere leeftijdsgroepen (65-74 jarigen: 24%, 75-plussers: 14%)
- 'vanwege een fysieke beperking of mijn gezondheid' wordt vaker aangegeven in de oudere leeftijdsgroepen (50-64 jarigen: 6%, 65-74 jarigen: 12% en 75-plussers: 27%) dan door 18-34 jarigen en 35-49 jarigen (0% en 1%)
- 75-plussers geven vaker aan dat het voor hen lastig te bereiken is (7%) dan de jongere leeftijdsgroepen (variërend van 0% tot 1%)

Missend aanbod om zelf cultuur beoefenen in de gemeente

Mist u iets in het aanbod om zelf culturele activiteiten te beoefenen in Purmerend en/of Beemster? Zo ja, wat?

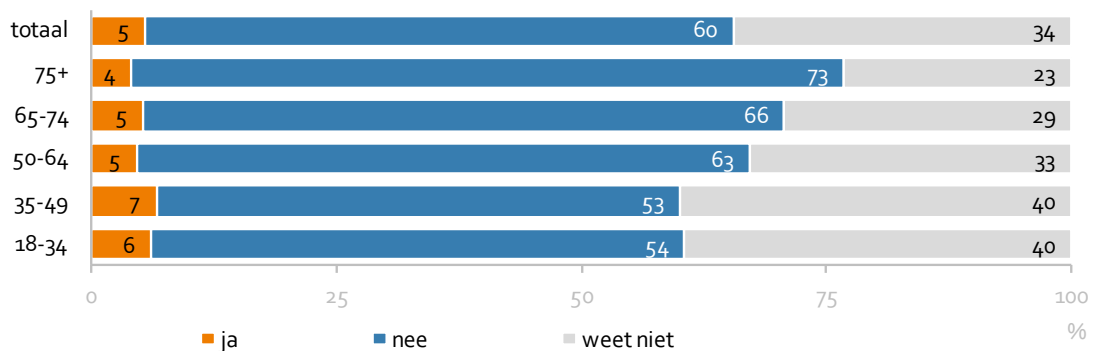
5% mist iets in het aanbod om zelf cultuur te beoefenen in de gemeente, meer dan de helft (60%) mist niets

Meer dan de helft (60%) van de inwoners geeft aan niets te missen in het aanbod in de gemeente, 5% mist wel iets. Een relatief groot aandeel (34%) geeft aan het niet te weten.

De inwoners die hebben aangegeven iets te missen, is gevraagd wat ze missen. Hier komen onder andere de volgende zaken naar voren:

- danslessen, ook voor jongeren en volwassenen ("Dansles voor jongeren tussen de 18-24, misschien in combinatie met een discotheek om de aantrek te vergroten.", "Danslessen voor volwassenen (streetdance, dancehall, afro dance)."),
- koor ("Een goed klassiek koor voor mensen van middelbare leeftijd."),
- activiteiten in de avond of in het weekend ("Meer activiteiten voor in de avond i.p.v. overdag."),
- daarnaast wordt ook genoemd: muziekles, workshops, textiel of keramiek en geschikte plekken om cultuur te beoefenen (bijvoorbeeld atelier, oefenruimte muziek, café).

Figuur 4.5. 'Mist u iets in het aanbod om zelf culturele activiteiten te beoefenen in Purmerend en/of Beemster?', naar leeftijd, %

Leeftijd

In alle leeftijdsgroepen geeft maar een klein aandeel (variërend van 4% tot 7%) aan iets te missen. 75-plussers geven het vaakst aan niets te missen (73%), gevolgd door 65-74 jarigen met 66%. 18-34 jarigen en 35-49 jarigen geven het minst vaak aan niets te missen (54% en 53%). Hoewel in alle leeftijdsgroepen het aandeel dat aangeeft het niet te weten relatief groot is, is dit bij 18-34 jarigen en 35-49 jarigen het groots (beide 40%).

5. Uitspraken over aanbod, bezoek en zelf beoefenen van cultuur

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

- reactie op uitspraken over aanbod, bezoek, en het zelf beoefenen van cultuur in de gemeente

Reactie op uitspraken over aanbod, bezoek en zelf beoefenen van cultuur

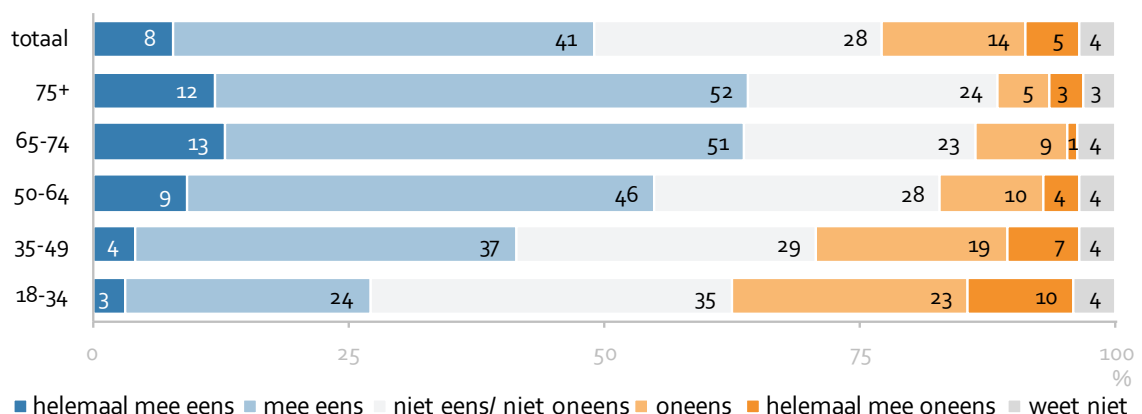
De inwoners is een vijftal uitspraken voorgelegd over aanbod, bezoek en zelf beoefenen van culturele activiteiten in de gemeente. Deze worden hierna afzonderlijk beschreven. Gevraagd is of ze het (helemaal) eens, niet eens/niet oneens, of (helemaal) oneens zijn met de uitspraken.

Bijna de helft (49%) van de inwoners is voldoende op de hoogte van cultureel aanbod in de gemeente, ouderen beter op de hoogte dan jongeren

'Ik ben voldoende op de hoogte van wat er op cultureel gebied te bezoeken of te doen is in Purmerend en/of Beemster.'

Met deze uitspraak is bijna de helft het (helemaal) eens: 49%. Ongeveer een vijfde (19%) is het (helemaal) oneens met de uitspraak. 28% is neutraal in het antwoord: niet eens en niet oneens. Een klein percentage (4%) geeft aan het niet te weten.

Figuur 5.1. Reactie op uitspraak 'Ik ben voldoende op de hoogte van wat er op cultureel gebied te bezoeken of te doen is in Purmerend en/of Beemster.', naar leeftijd, %

Leeftijd

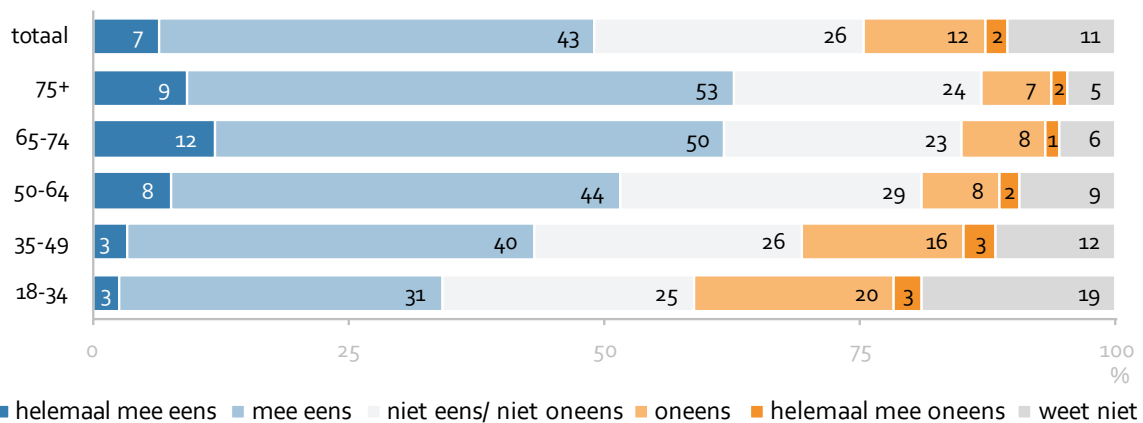
Oudere leeftijdsgroepen vinden vaker dat ze voldoende op de hoogte zijn van wat er op cultureel gebied te bezoeken of te doen is in de gemeente dan de jongere leeftijdsgroepen. Oudere leeftijdsgroepen zijn het daarnaast vaker (helemaal) eens dan (helemaal) oneens met de uitspraak. 18-34 jarigen zijn het vaker (helemaal) oneens dan (helemaal) eens met de uitspraak.

Bijna de helft (49%) van de inwoners kan informatie over cultureel aanbod makkelijk vinden, ouderen meer dan jongeren

'Informatie over wat er op cultureel gebied te bezoeken of te doen is in Purmerend en/of Beemster, is makkelijk te vinden.'

Ook met deze uitspraak is de helft het (helemaal) eens: 49%. 14% is het (helemaal) oneens met de uitspraak. Ruim een vierde (26%) antwoord neutraal: niet eens en niet oneens. Ruim een tiende (11%) weet het niet.

Figuur 5.2. Reactie op uitspraak 'Informatie over wat er op cultureel gebied te bezoeken of te doen is in Purmerend en/of Beemster, is makkelijk te vinden.', naar leeftijd, %

Leeftijd

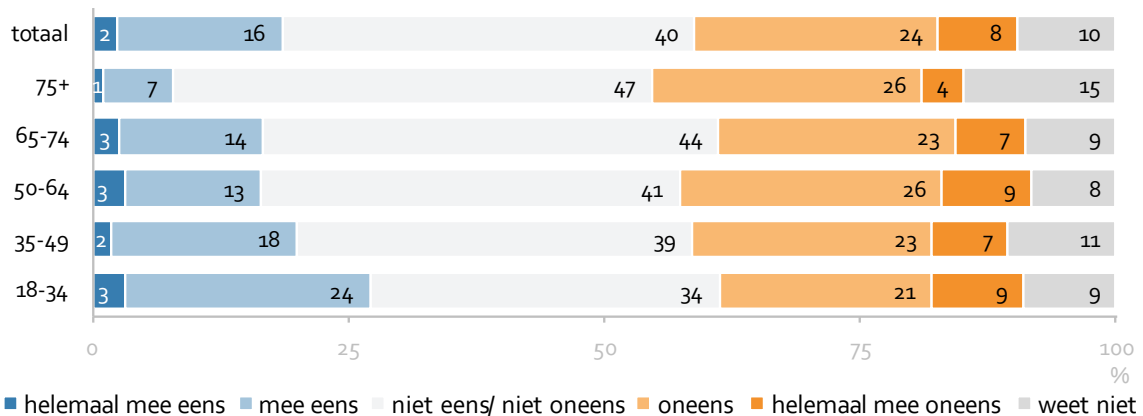
Oudere leeftijdsgroepen vinden vaker dat informatie over wat er op cultureel gebied in de gemeente te bezoeken of te doen is makkelijk te vinden is dan de jongere leeftijdsgroepen. Voor deze uitspraak geldt dat hoe ouder men is, hoe vaker men het (helemaal) eens is met deze uitspraak. Andersom geldt hetzelfde; hoe jonger men is, hoe vaker men het (helemaal) oneens is met de uitspraak. Vooral 18-34 jarigen geven bij deze uitspraak relatief vaak aan het niet te weten (19%).

Bijna een vijfde heeft behoefte aan meer cultureel aanbod in de gemeente, jongeren meer dan ouderen

'Ik heb behoefte aan meer cultureel aanbod in Purmerend en/of Beemster, zoals voorstellingen, cursussen, tentoonstellingen, enzovoort.'

Van de vijf uitspraken geeft men hier het vaakst een neutraal antwoord: 40% is het niet eens en niet oneens met deze uitspraak. Daarnaast geeft een tiende (10%) aan het niet te weten. 19% is het (helemaal) eens, en bijna een derde (31%) is het (helemaal) oneens.

Figuur 5.3. Reactie op uitspraak 'Ik heb behoefte aan meer cultureel aanbod in Purmerend en/of Beemster, zoals voorstellingen, cursussen, tentoonstellingen, enzovoort.', naar leeftijd, %

Leeftijd

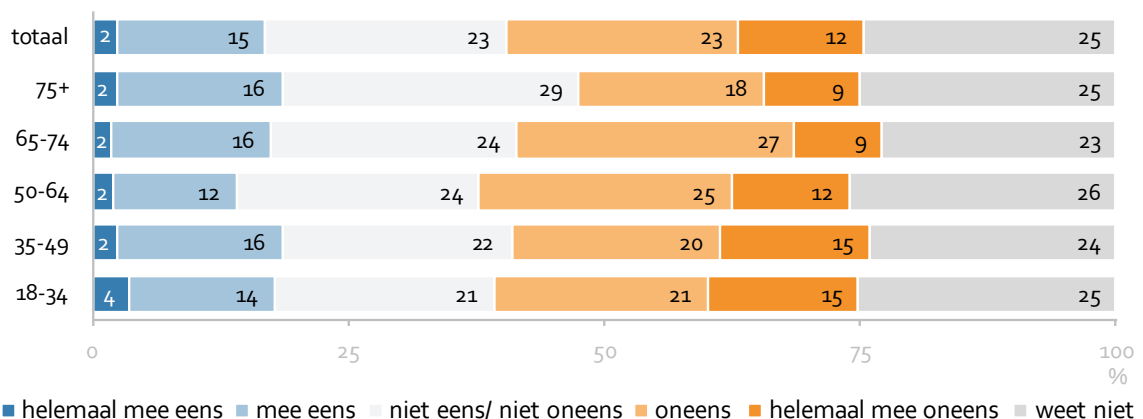
De jongere leeftijdsgroepen geven wat vaker aan behoefte te hebben aan meer cultureel aanbod in de gemeente dan de oudere leeftijdsgroepen. Met name de oudere leeftijdsgroepen zijn het vaker (helemaal) oneens met deze uitspraak dan dat ze het (helemaal) eens zijn.

Slechts 17% vindt dat er in de wijk voldoende cultureel aanbod is, inwoners uit Centrum en Beemster meer dan de andere wijken

'In mijn wijk is er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of te doen.'

Een relatief groot deel (25%) van de inwoners geeft aan geen antwoord te weten, en bijna een kwart (23%) geeft een neutraal antwoord: niet eens en niet oneens. Ruim een derde (35%) is het (helemaal) oneens met deze uitspraak. 17% is het (helemaal) eens.

Figuur 5.4. Reactie op uitspraak 'In mijn wijk is er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of te doen.', naar leeftijd, %

Leeftijd

Op deze uitspraak reageren de leeftijdsgroepen ongeveer gelijk. Bij alle leeftijdsgroepen geeft een groter aandeel aan het (helemaal) oneens te zijn met deze uitspraak dan (helemaal) eens. Daarnaast geeft ongeveer de helft een neutraal antwoord of geeft aan het niet te weten.

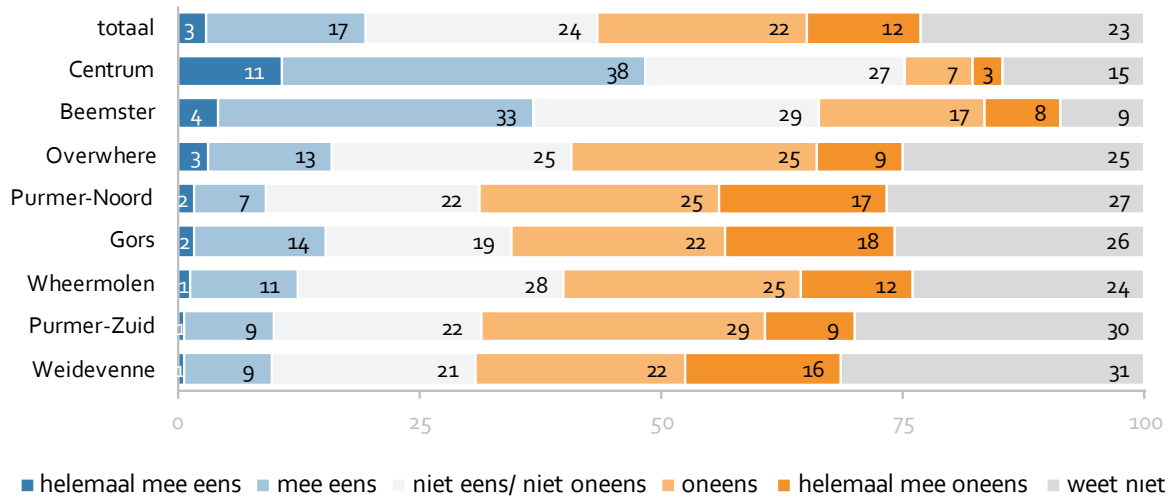
Wijk/gebied

Bij deze uitspraak verschillen vooral de antwoorden van inwoners van Centrum en de Beemster van de andere wijken in de gemeente. In de wijken Centrum en de Beemster is men het vaker (helemaal)

eens dan (helemaal) oneens met de uitspraak. In de andere wijken is dit niet het geval, daar is men het juist vaker (helemaal) oneens dan (helemaal) eens met de uitspraak. Ook geven inwoners van deze wijken vaker aan het niet te weten dan inwoners van Centrum en de Beemster.

Figuur 5.5. Reactie op uitspraak 'In mijn wijk is er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of te doen.', naar wijk, %

aflopend gesorteerd op 'helemaal mee eens'

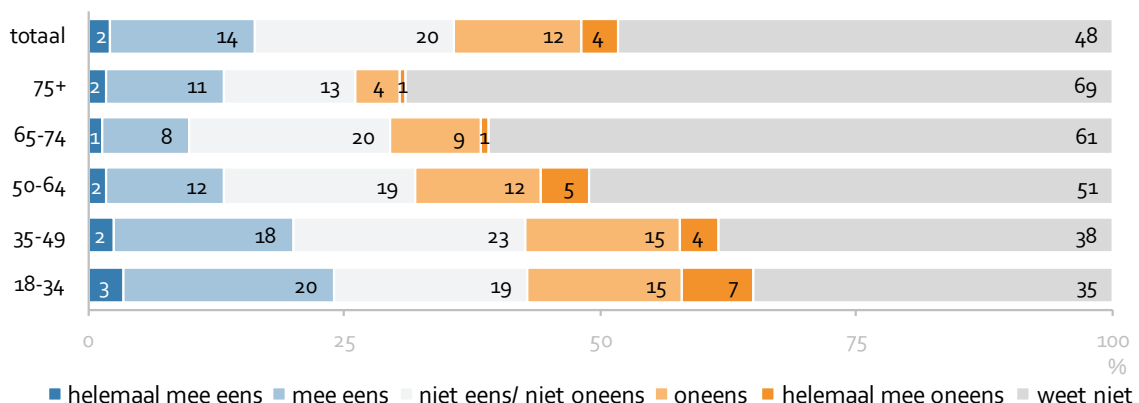

48% weet niet of voor jongeren voldoende cultureel aanbod is in de gemeente

'Voor jongeren (tot en met 27 jaar) is er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of te doen in Purmerend en/of Beemster.'

Van de vijf uitspraken geeft men hier het vaakst aan het niet te weten: 48%. Een vijfde (20%) is neutraal in het antwoord: niet eens en niet oneens. 16% is het (helemaal) eens met deze uitspraak. Een even groot percentage (16%) is het (helemaal) oneens met de uitspraak.

Figuur 5.6. Reactie op uitspraak 'Voor jongeren (tot en met 27 jaar) is er op cultureel gebied voldoende te bezoeken of te doen in Purmerend en/of Beemster.', naar leeftijd, %

Leeftijd

Voor deze uitspraak geldt dat hoe ouder men is, hoe vaker men aangeeft het niet te weten: jongere leeftijdsgroepen hebben een meer uitgesproken mening over deze uitspraak. Over het algemeen zijn de verschillende leeftijdsgroepen het ongeveer even vaak (helemaal) eens als (helemaal) oneens

met de uitspraak. 75-plussers vormen een uitzondering: zij zijn het vaker (helemaal) eens dan (helemaal) oneens met de uitspraak.

6. Uitspraken over belang van cultuur in de gemeente

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

- reactie op uitspraken over het belang van cultuur in de gemeente

Reactie op uitspraken over het belang van cultuur in de gemeente

De inwoners is een vijftal uitspraken voorgelegd over het belang van cultuur in de gemeente. Deze worden hierna afzonderlijk beschreven. Gevraagd is of ze het (helemaal) eens, niet eens/niet oneens, of (helemaal) oneens zijn met de uitspraken.

Leeftijd

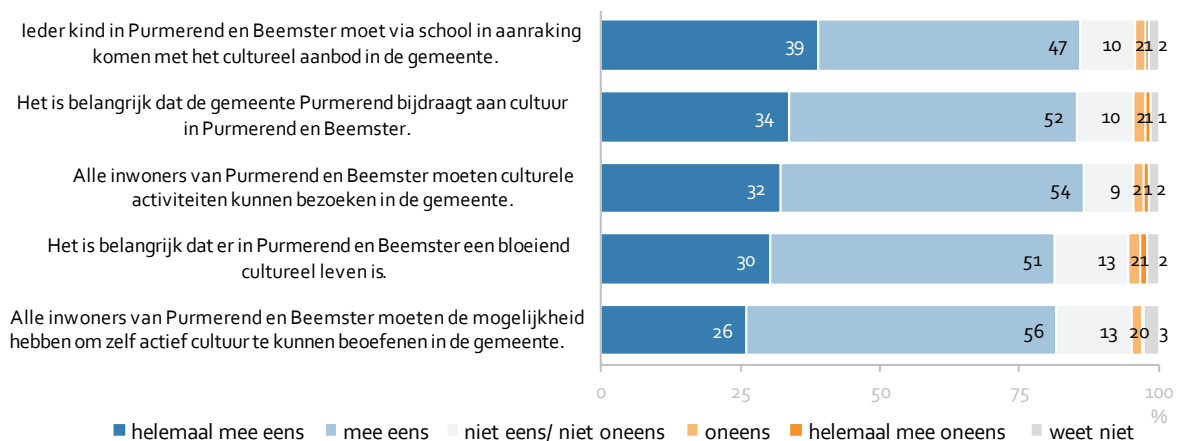
Per uitspraak is gekeken hoe de verschillende leeftijdsgroepen reageren en of er verschillen zijn. De leeftijdsgroepen reageren nagenoeg gelijk op de uitspraken over het belang van cultuur in de gemeente: alle leeftijdsgroepen zijn het overwegend (helemaal) eens met de uitspraken. Om deze reden wordt in de figuur geen uitsplitsing naar leeftijd gemaakt.

Overgrote meerderheid van de inwoners vindt het belangrijk dat de gemeente bijdraagt aan cultuur in Purmerend en Beemster

'Ieder kind in Purmerend en Beemster moet via school in aanraking komen met het cultureel aanbod in de gemeente.'

Met deze uitspraak is de overgrote meerderheid het (helemaal) eens: 86%. 10% is neutraal in het antwoord: niet eens en niet oneens. Slechts 3% is (helemaal) oneens met de uitspraak, 2% geeft aan het niet te weten.

Figuur 6.1. Reactie op uitspraken over belang van cultuur in de gemeente, %
aflopend gesorteerd op 'helemaal mee eens'

'Het is belangrijk dat de gemeente Purmerend bijdraagt aan cultuur in Purmerend en Beemster.'

Ook met deze uitspraak is de overgrote meerderheid het (helemaal) eens: 85%. Een tiende (10%) antwoord neutraal. 3% is het (helemaal) oneens met de uitspraak, en 1% weet het niet.

'Alle inwoners van Purmerend en Beemster moeten culturele activiteiten kunnen bezoeken in de gemeente.'

86% is het (helemaal) eens met deze uitspraak. Bijna een tiende (9%) geeft een neutraal antwoord: niet eens en niet oneens. Slechts 3% is het (helemaal) oneens, en 2% weet het niet.

'Het is belangrijk dat er in Purmerend en Beemster een bloeiend cultureel leven is.'

Met deze uitspraak is 81% het (helemaal) eens. 13% antwoord neutraal: niet eens en niet oneens. 3% is het (helemaal) oneens, 2% geeft aan het niet te weten.

'Alle inwoners van Purmerend en Beemster moeten de mogelijkheid hebben om zelf actief cultuur te kunnen beoefenen in de gemeente.'

Ook met deze uitspraak is de meerderheid het (helemaal) eens: 82%. 13% geeft een neutraal antwoord: niet eens en niet oneens. Slechts 2% is het (helemaal) oneens, en 3% weet het niet.

In het algemeen kan worden gezegd dat de reactie op de uitspraken ongeveer gelijk is. Alleen de verhouding tussen de antwoorden helemaal eens en eens verschilt soms.

7. Vrijwilligerswerk in het culturele veld

In dit hoofdstuk komt aan de orde:

- of men als vrijwilliger actief is in het culturele veld
- wanneer men nog niet actief is als vrijwilliger: of men dit wel zou willen

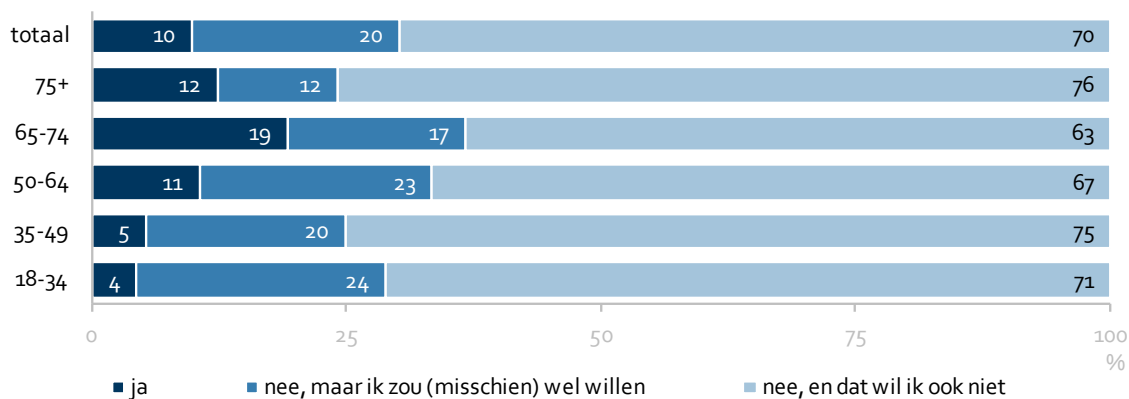
Vrijwilligerswerk in het culturele veld

'Bent u als vrijwilliger actief in het culturele veld?' Bij deze vraag werd de volgende toelichting gegeven: 'Bijvoorbeeld bij een zang- of toneelvereniging, in het museum of de bibliotheek, bij een historische vereniging of in het theater.'

Een tiende is actief als vrijwilliger in het culturele veld, 20% is dit niet maar zou (misschien) wel willen

Een tiende (10%) geeft aan als vrijwilliger actief te zijn in het culturele veld, een vijfde (20%) geeft aan 'nee, maar ik zou (misschien) wel willen', 70% is niet actief en wil dit ook niet.

Figuur 7.1. 'Bent u als vrijwilliger actief in het culturele veld?', naar leeftijd, %

Leeftijd

Wanneer we de verschillende leeftijdsgroepen bekijken, vallen er een aantal zaken op:

- 65-74 jarigen zijn het vaakst actief als vrijwilliger (19%), gevolgd door 75-plussers en 50-64 jarigen (12% en 11%)
- 18-34 jarigen en 35-49 jarigen zijn het minst vaak actief als vrijwilliger (4% en 5%)
- 18-34 jarigen geven het vaakst aan dat ze niet actief zijn als vrijwilliger, maar dat ze dit (misschien) wel zouden willen (24%), gevolgd door 50-64 jarigen (23%) en 35-49 jarigen (20%)

Bezoekadres
Purmersteenweg 42
1441 DM Purmerend

Postadres
Postbus 15
1440 AA Purmerend

Telefoon & e-mail
(0299) 452 452
info@purmerend.nl

Adviesraad Sociaal Domein
Purmersteenweg 42
1441 DM PURMEREND

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Datum

1600222

1600231

2 juli 2024

Onderwerp

Reactie op advies concept cultuurvisie van de Adviesraad Sociaal Domein

Geachte adviesraad,

Als eerste wil ik u hartelijk danken voor uw advies over de concept cultuurvisie 'De kracht van cultuur' dat wij op 2 juli hebben ontvangen. Via deze brief reageer ik graag op door de u gegeven adviezen.

Overgenomen adviezen

Veel van uw adviezen nemen wij over in de cultuurvisie of zullen wij verwerken in bijbehorende uitvoeringsagenda. Een maatjesproject hadden wij al in de visie opgenomen, maar wij hebben daar uw suggestie om samenwerking te zoeken met Stichting Vier het Leven aan toegevoegd. Uw suggestie om te onderzoeken of er behoefte is aan prikkelarm aanbod nemen wij in de uitvoeringsagenda mee. Een toelichting over waarom Purmerend geen aansluiting heeft gezocht bij het Volwassenenfonds Sport en Cultuur hebben wij ook in de visie verwerkt. Dit is omdat Purmerend een uitgebreide MeerDoen-regeling heeft die inwoners kunnen aanwenden voor cultuurdeelname.

Ook uw suggesties met betrekking tot onder andere het stimuleren van samenspel door individuele beoefenaren en het onderzoeken van de mogelijkheden om dagbestedingsruimten van zorgcentra in te zetten voor culturele activiteiten, nemen wij in de uitvoeringsagenda mee. Hetzelfde geldt voor het meer aandacht besteden aan de tentoonstellingsmogelijkheden in de hal van het stadhuis. Uw advies met betrekking tot vrijwilligers geven wij mee aan de collega's die zich bezighouden met vrijwilligersbeleid. Bij culturele organisaties wordt bij het werven van nieuwe vrijwilligers actief ingestoken op persoonlijk contact. Zo zijn er bijvoorbeeld organisaties die met elke mogelijk geïnteresseerde vrijwilliger een persoonlijk en fysiek startgesprek voeren.

Instrumentenfonds

U geeft aan dat er mogelijkheden moeten zijn om een muziekinstrument langdurig te lenen of via een fonds aan te schaffen. Deze mogelijkheden zijn er bijvoorbeeld via het fonds van Muziekschool Waterland. Muziekinstrumenten kunnen per seizoen worden gehuurd.

Niet-westerse cultuur

In uw advies geeft u aan dat het aanbod door verenigingen en stichtingen van inwoners met niet-westerse achtergrond niet in de cultuurvisie aan de orde komt en dat de geringe deelname door inwoners met een niet-westerse achtergrond aan het huidige aanbod opvalt. Wij gaan uit van een inclusieve samenleving.

Wanneer wordt gesproken over bijvoorbeeld culturele verenigingen, vallen daaronder ook verenigingen en stichtingen van inwoners met niet-westerse achtergrond. Mochten er nieuwe verenigingen/stichtingen worden opgericht of bij ons onder de aandacht komen, dan worden die vanzelfsprekend ook in onze contacten/inventarisatie opgenomen. Voor wat betreft deelname van inwoners met een niet-westerse achtergrond staan er in de visie ambities om diversiteit in het culturele veld te bevorderen.

Vragen

Daarnaast heeft u enkele vragen gesteld in uw reactie.

Wat is de combinatiefunctionaris, een bemiddelaar of een regievoerder? Waar is hij/zij in dienst?

De combinatiefuncties komen voort uit de Regeling Brede Combinatiefuncties van het Rijk en zijn inmiddels ondergebracht in de brede SPUK. Deze functies zijn over het algemeen bemiddelend en aanjagend van aard en hebben tot doel om verbinding tussen sectoren (bijvoorbeeld cultuur en onderwijs) te realiseren. De precieze taakomschrijving van de twee genoemde combinatiefuncties moet nog worden uitgewerkt.

Diverse vragen over het bereik en de toegankelijkheid van de bibliotheek

In uw advies concludeert u dat 55% van de inwoners geen gebruik maakt van Bibliotheek Waterland. Deze aanname is niet geheel correct. 45% van onze inwoners bezoekt frequent de bibliotheek. Van de overige inwoners heeft 37% de bibliotheek wel bezocht, maar niet frequent. In totaal 18% van onze inwoners heeft de bibliotheek de afgelopen vijf jaar niet bezocht. Hiervoor geldt dat 17% de bibliotheek niet heeft bezocht, maar wel kent. Slechts 1% geeft aan de bibliotheek niet te bezoeken en ook niet te kennen. Voor wat betreft de toegankelijkheid van de bibliotheek voor inwoners zonder abonnement: iedere inwoner kan de bibliotheek bezoeken en er bijvoorbeeld de krant lezen etc. Daarnaast is er de bieb app voor inwoners die geen abonnement hebben, maar incidenteel een boek willen lenen. We zullen in overleg met Bibliotheek Waterland kijken hoe deze mogelijkheden meer onder de aandacht kunnen worden gebracht.

Murals om mensen 'toevallig' met kunst in contact te brengen, lijkt ons een goed voornemen. Hoe en door wie gaat dit worden gerealiseerd?

De gemeente onderzoekt de mogelijkheden voor bestaande en nieuwe locaties. Per mogelijkheid wordt gekeken welke kunstenaar en/of partij de uitvoering kan doen en hoe dit precies vorm zal krijgen.

Niet overgenomen adviezen

Veel van uw adviezen zullen wij in de visie en uitvoeringsagenda verwerken. Op een aantal punten zullen wij uw advies niet overnemen.

De Adviesraad Sociaal Domein merkt op dat Purmerend over het algemeen meer aanbod gestuurd werkt dan vraag gestuurd. Hierin herkennen wij ons niet. Voor wat betreft de cultuurvisie staat bij de geformuleerde ambities de inwoner centraal: hoe kunnen we ervoor zorgen dat alle inwoners de mogelijkheid hebben om cultuur te kunnen bezoeken en/of zelf cultuur kunnen beoefenen (vergroten bekendheid, cultuureducatie, toegankelijkheid etc.).

Daarnaast stelt u voor om in de visie uitgebreider stil te staan bij de verschillende soorten van cultuur en de ambitie van de gemeente per kunstdiscipline (inclusief mogelijke lacunes). Alle kunstdisciplines komen in de visie aan bod, waarbij ook wordt ingegaan op ontbrekend cultureel aanbod (zoals door de inwoners aangegeven in de enquête). Veel ambities gelden voor alle kunstdisciplines. Daarom heeft het geen meerwaarde om alle disciplines apart inhoudelijk te bespreken. De algemene ambities voor het brede culturele aanbod staan in de visie opgenomen. Daarnaast wordt in het culturele veld (en eigenlijk in heel het maatschappelijke veld) vooral gekeken naar de huidige ontwikkelingen. Welke ontwikkelingen doen zich voor, wat is de vraag etc. en daarop wordt vervolgens ingespeeld. Cultuur is een dynamisch veld en

daarvoor is ook een zekere mate van flexibiliteit nodig om op ontstane lacunes (zoals klassieke muziek en de Taborconcerten) te handelen. Dit wordt verder meegenomen in de uitvoeringsagenda.

Ook uw laatste advies om deelname van inwoners van Purmerend aan het cultureel aanbod in de regio en in Amsterdam te bevorderen, zullen wij niet overnemen. Onze ambitie is juist om cultuurbezoek en cultuurdeelname in de gemeente Purmerend zelf te bevorderen. Onder meer door ons cultuuraanbod in de regio onder de aandacht te brengen. Purmerend heeft veel te bieden op het gebied van kunst en cultuur. En dat is voor onze inwoners dichtbij. Cultuurbezoek en cultuurbeoefening in de eigen gemeente versterkt de toekomstbestendigheid van onze culturele partners en heeft het bovendien een positief effect op lokale ondernemers. Hierdoor kunnen we in Purmerend een bloeiend cultureel leven behouden en dat draagt weer bij aan de leefbaarheid in onze gemeente.

Ontvangen signalen

In uw reactie geeft u aan dat de Adviesraad Sociaal Domein signalen heeft ontvangen over onder andere ouderen die 's avonds niet naar voorstellingen gaan. Is het mogelijk om de ontvangen signalen met ons te delen (uiteraard anoniem)? Dan zouden we kunnen kijken welke belemmeringen precies worden ervaren, bij welk cultureel aanbod, zodat we die geluiden ook in de verder uitwerking van de uitvoeringsagenda kunnen meenemen. Daarover blijven we graag met u in gesprek.

Ik wil u nogmaals danken voor de tijd en energie die de Adviesraad Sociaal Domein heeft gestoken in het meedenken over het behouden van een bloeiend, divers en toegankelijk cultureel leven in gemeente Purmerend.

Met vriendelijke groet,

Pascal Verkroost
Wethouder cultuur